

โครงการวิจัยเรื่อง
การนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 6
ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน:
กรณีศึกษาโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

The application of Ordinary National Education Test (O-NET) of high school level,
Grade 9 and Grade 12, in developing students'
Quality: A case study of Islamic Private Schools in Southern border provinces of
Thailand

ผู้วิจัย

สุรัชชัย ไวยวรรณจิตร
มูฮัมหมัดราฟิ์ มะเก็ง
มุสลิม รอกา
ซำรี ลาเต๊ะ

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ 2) ศึกษาความสำเร็จและความล้มเหลวของการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2553-2555) กลุ่มตัวอย่าง คือครูจำนวน 120 คนแบ่งเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก-กลาง-ใหญ่อย่างละ 40 คน ผู้บริหารจำนวน 12 คนแบ่งเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก-กลาง-ใหญ่อย่างละ 4 คน และผู้ปกครองจำนวน 60 คน จาก 12 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้โดยคัดเลือกจากโรงเรียนขนาดเล็กขนาดกลางและขนาดใหญ่ (เพื่อความครอบคลุมในการมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน)

ผลการวิจัย

1. สภาพการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของ โรงเรียน ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ปรากฏข้อค้นพบดังนี้

- ด้านการกำหนดนโยบายและการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ พบว่า ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา นโยบายและแนวทางการแก้ไขปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ถูกผูกไว้กับตัวบุคคล และมักจะเปลี่ยนแปลงตามการโยกย้ายเปลี่ยนแปลงของบุคคลเหล่านั้น

- ด้านนโยบายของโรงเรียนในการพัฒนาคุณภาพวิชาการ พบว่า ในโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ผู้บริหารมุ่งเน้นที่จะให้มีการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น แต่ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับความพร้อมของโรงเรียนและบุคลากร การจัดการเรียนการสอนผู้บริหารส่วนใหญ่จะดำเนินตามนโยบายของกระทรวงที่มุ่งเน้นให้เกิดความเสมอภาค นักเรียนทุกคนได้รับความรู้อย่างทั่วถึง แต่ไม่เน้นการจัดการเรียนการสอนที่ตัวบุคคลเพื่อที่จะทำให้มีผลการสอบ ที่สูงขึ้นอย่างเดียว

- ด้านผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญต่อการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนค่อนข้างน้อย ไม่ทันได้คิดเรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์เนื่องจากภาระงานบริหารที่ต้องดูแลอยู่ตลอดเวลาว่าจะทำอะไรให้โรงเรียนดำเนินกิจกรรมไปได้ภายใต้สภาวะการณ์ก่อความไม่สงบในพื้นที่มีอย่างตลอดและขาดการนิเทศติดตามผลอย่างต่อเนื่อง

- ด้านความเหลื่อมล้ำระหว่างครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามกับโรงเรียนของรัฐ พบว่า การสนับสนุนส่งเสริมครูในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ซึ่งจัดการเรียนรู้ในพื้นที่เสี่ยงภัยและสอนนักเรียนสัญชาติไทยเช่นเดียวกันมีความเหลื่อมล้ำกันระหว่างครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามกับครูในโรงเรียนของรัฐ ทั้งในด้านเงินเดือน ค่าตอบแทนการพัฒนาตนเอง สวัสดิการ โดยครูในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามส่วนใหญ่ได้รับเงินเดือนไม่ตรงตามวุฒิ ไม่ได้รับเงินวิทยฐานะและเงินค่าเสี่ยงภัยเหมือนกับครูโรงเรียนของรัฐ

- ด้านครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม พบว่า ครูผู้สอนยังไม่ปรับวิธีการจัดการเรียนรู้ของตนเองให้สอดคล้องกับการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ไม่เข้าใจหลักสูตร ยังคงยึดรูปแบบในการจัดการเรียนรู้แบบเดิมๆ ใช้ตำราเดิมๆ ครูผู้สอนมีภาระการทำงานอื่นๆ มาก ทำให้มีเวลาเตรียมการจัดการเรียนรู้และทำการสอนในห้องเรียนน้อยลง รวมทั้งจำนวนครูมีน้อย บางครั้งและบางช่วงเวลา คุณวุฒิของครูผู้สอนไม่ตรงตามการสอนครูไม่ครบตามกลุ่มสาระ

- โรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดกลางหลายแห่งที่ผู้เรียนมีคะแนนการสอบ O-NET ต่ำ พบว่ามีจำนวนครูไม่เพียงพอในบางกลุ่มสาระ ผู้บริหารต้องแก้โดยการนำครูในกลุ่มสาระอื่นไปสอนในกลุ่มสาระที่ครูขาด ทำให้คุณวุฒิของครูไม่ตรงตามสาระ การสอน ส่งผลถึงคุณภาพการสอนของครู ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนไม่ดีขึ้น และการก่อความไม่สงบในพื้นที่ที่ยังคงส่งผลให้ครูได้สอนบ้างไม่ได้สอนบ้าง ทำให้คุณภาพการสอนลดลง นักเรียนได้รับประสบการณ์ไม่เต็มตามศักยภาพเท่าที่ควรจะเป็น นอกจากนี้การส่งต่อ และใช้ข้อมูลนักเรียนรายบุคคลเพื่อพัฒนาคุณภาพ นักเรียนยังไม่ต่อเนื่อง ทำให้นักเรียนได้รับการพัฒนาไม่ตรงกับความรู้พื้นฐานเดิมของนักเรียน ครูบางส่วนไม่เห็นความสำคัญของการสอบระดับชาติ O-NET

- ด้านผู้เรียน พบว่า ผู้เรียนได้เรียนไม่เต็มที่อันเนื่องจากสถานการณ์ในพื้นที่ ประกอบกับ ผู้เรียนขาดประสบการณ์ในการทำข้อสอบตามแนวของ สทศ. ไม่เข้าใจวิธีระบายคำตอบและคำชี้แจงในกระดาษคำตอบ ทำให้ผู้เรียนขาดความมั่นใจในการทำข้อสอบ ผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 หรือแม้แต่มัธยมศึกษาปีที่ 3 ยังให้ความสำคัญต่อการสอบน้อย

- ด้านผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีฐานะยากจน บางส่วนไปประกอบอาชีพที่ มาเลเซีย ปล่อยให้เด็กเรียนอยู่กับปู่ ย่า ตา ยาย หรือญาติ ทำให้ขาดการดูแลเอาใจใส่ด้านความประพฤติ ด้านการเรียน ขาดความอบอุ่นในครอบครัว ผู้ปกครองละเลยการอบรมพฤติกรรมนักเรียนมีบ้างที่ผู้ปกครองบางส่วนให้การดูแลเอาใจใส่ต่อลูกเป็นอย่างดีในการเรียน ซึ่งกลุ่มคนเหล่านี้จะมีน้อยแต่ก็จะสื่อให้เห็นเลยว่าผู้ปกครองที่เอาใจใส่ดูแลเรื่องเรียนของลูก จะทำให้ลูกมีผลการเรียนที่ดีกว่านักเรียนคนอื่นๆ

- ด้านชุมชน พบว่า สภาพแวดล้อมชุมชนและโรงเรียนขนาดเล็กที่อยู่นอกตัวเมืองจะมีการแข่งขันทางด้านวิชาการ และความกระตือรือร้น ความเอาใจใส่ ในการเรียนน้อย และยิ่งกว่านั้น ชุมชนไม่เข้าใจ และไม่ให้ความสำคัญในการทดสอบระดับชาติ องค์กรชุมชนไม่ให้การสนับสนุน ด้านงบประมาณ ที่สำคัญความไม่เข้าใจตรงกันของภาครัฐกับชุมชนและสถาบันการศึกษาเอกชนใน

- ด้านแบบทดสอบระดับชาติ พบว่า แบบทดสอบของ สทศ. ระดับความยากของข้อสอบ พบว่ามีความคิดเห็นที่หลากหลาย โดยส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าข้อสอบ มีความยากง่ายแตกต่างกัน

กันไป วิชาที่นักเรียนส่วนใหญ่คิดว่ายากมากคือ วิชาภาษาอังกฤษ และวิชาคณิตศาสตร์ รวมถึงข้อสอบที่ออกแนวคิดวิเคราะห์

2. ความสำเร็จและความล้มเหลวของการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ในช่วง3ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2553-2555)

ข้อค้นพบในการศึกษาวิจัยปัจจัยที่เป็นสาเหตุของความล้มเหลวในการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2553-2555)ทั้งนี้ปัจจัยความล้มเหลวที่ยังคงเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาผู้เรียน ดังนั้นจึงพอสรุปได้ว่า ปัจจัยที่จะมีส่วนเกื้อหนุน หนุนเสริมให้การจัดการศึกษาในพื้นที่โดยเฉพาะการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนจะต้องคำนึงประเด็นต่างๆ ดังนี้

1. การมีเป้าหมายปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552-2561)

ยุทธศาสตร์1: ให้คนไทยและการศึกษาไทยมีคุณภาพ ได้มาตรฐานสากล

ตัวบ่งชี้ที่ 1.1ผลสัมฤทธิ์ทาง ทางการเรียนในวิชาหลักจากการทดสอบทางการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน มีคะแนนเฉลี่ยมากกว่า ร้อยละ50

2.นโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (หนังสือ3 ก.พ.53)

2.1 ใช้เป็นส่วนหนึ่งในการคัดเลือกเข้าเรียนต่อชั้น ม.1 และ ม.4 ในโรงเรียนที่มีการแข่งขันสูง

2.2ให้ครูผู้สอนนำไปใช้ปรับปรุงการเรียนการสอน

3. ประกันคุณภาพการศึกษา (พรบ. การศึกษาแห่งชาติ)

3.1ประกันคุณภาพภายใน

3.2ประเมินคุณภาพภายนอก

4.ปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน และการบริหาร

5.ให้เป็นส่วนหนึ่งในการคัดเลือกเข้าศึกษาในระดับสูงขึ้น

6.ลดความเหลื่อมล้ำด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยมีเป้าหมายการดำเนินงานติดตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาต้องผ่านการรับรองของสมศ100 %

7.ร่วมกันของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่ไม่ว่าจะเป็น กระทรวงศึกษาธิการ ศอ.บต. สช. หรือแม้กระทั่งสำนักงานการศึกษาธิการภาคที่ 12 ที่เป็นผู้รับลูกส่งต่อนโยบายโดยตรงมาจากกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนานโยบายทางการศึกษาในพื้นที่

8. ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการจัดการศึกษา

ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยเฉพาะโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามซึ่งผู้บริหารและครูส่วนใหญ่ตกเป็นเหยื่อของเหตุการณ์การก่อความไม่สงบในพื้นที่อยู่ตลอดเรื่อยมา

9. คุณภาพของผู้บริหาร ครู ผู้เรียน และผู้ปกครองและสภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่ต้องตระหนักร่วมกัน

10. การจัดการศึกษาที่สอดคล้องและสนองตอบต่อบริบทวิถีวัฒนธรรมท้องถิ่น

11. การดำเนินการนโยบายการจัดการศึกษาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ผ่านองค์กรผู้นำทางศาสนาและการศึกษาของชุมชน เพื่อลดแรงเสียดทานในการยอมรับจากภาครัฐในความหวังดีหลายนโยบายซึ่งไม่เข้าใจตรงกันระหว่างพื้นที่กับหน่วยงานภาครัฐในระดับนโยบายที่ลงมายังพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

กิตติกรรมประกาศ

โครงการวิจัยเรื่องนี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์ของบุคคลหลายฝ่าย และสถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้อง หลายแห่ง คณะผู้วิจัยใคร่ขอขอบคุณ ผู้บริหารโรงเรียน คณะครู ตลอดจนผู้ปกครอง ที่อำนวยความสะดวกในการดำเนินการให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเป็นอย่างดี

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณ สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ที่ได้ให้ทุนสนับสนุนการวิจัยอันจะก่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ แม้อาจจะเพียงการเริ่มต้นในก้าวเล็กๆของการนำผลที่ได้มาไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อพื้นที่ แต่คุณความดีที่มีนั้นจะยังผลให้ก่อเกิดก้าวใหม่ที่ยิ่งใหญ่ที่สำคัญ เพราะการใช้ฐานของงานวิจัยที่ก้าวเดินนั้นบุคคลที่จะได้รับคือลูกหลานของประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้สืบไป

สารบัญ

บทคัดย่อ	ก
สารบัญ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์	3
1.3 กรอบแนวคิดในการวิจัย	4
1.4 นิยามศัพท์.....	4
1.5 ขอบเขตการวิจัย	5
1.6 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	6
บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
1. โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเขตพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้	7
2. การทดสอบและผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (O-NET)	13
3. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	25
4. แนวทางการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามใน พื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้.....	33
.5งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	37
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	43
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	43
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	44
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	44
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	45
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	46
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	46
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	51
5.1สรุปผลการวิจัย	51

5.2อภิปรายผล	54
5.3ข้อเสนอแนะ	61
ภาคผนวก.....	62
บรรณานุกรม.....	64

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทยมีรูปแบบการจัดการศึกษาในระดับพื้นฐานที่มีความหลากหลายมากได้แก่โรงเรียนรัฐบาลโรงเรียนเอกชนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมาตรา 15 (1) และ 15(2) สถาบันศึกษาปอเนาะศูนย์ฝึกอบรมจริยธรรมและศาสนาอิสลาม (ตาดีกา) โรงเรียนปริยัติธรรมสำนักศาสนศึกษาสำนักเรียนและศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ เป็นต้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2548: ฎมิหลัง)

งานวิจัยฉบับนี้จะเน้นกลุ่มเป้าหมายคือโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเป็นหลักในการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนภายใต้แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องตลอดจนงานวิจัยบางส่วนที่ได้นำเสนอและสะท้อนภาพปัญหาที่เกิดขึ้นของการจัดการศึกษาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้กล่าวคือ...

แผนพัฒนาการศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษจังหวัดชายแดนภาคใต้ (พ.ศ. 2552-2555) ได้ยึดแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐประกอบด้วยแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2555) นโยบายของรัฐบาลที่แถลงต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ 29 ธันวาคม 2551 นโยบายเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้คณะกรรมการพัฒนาพื้นที่พิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ (กพต.) นโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการและนโยบายระดับกระทรวงเพื่อมุ่งตอบสนองความต้องการที่หลากหลายของพื้นที่และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในระยะยาว

ข้อเท็จจริงและสถานการณ์ปัจจุบันพบว่าการจัดการศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษจังหวัดชายแดนภาคใต้มีสภาพที่แตกต่างจากพื้นที่อื่นและมีอัตลักษณ์ทั้งด้านวิถีชีวิตภาษาศาสนาและวัฒนธรรมมีการจัดการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลายมีสถานศึกษาหลายประเภทหลายสังกัดการดำเนินงานไม่มีเอกภาพผลการดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่านักเรียนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำโดยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบของสำนักทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติต่ำกว่าร้อยละ 50 และต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศและผลการทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (O - NET) ปีการศึกษา 2551 ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศทุกวิชารวมทั้งผลการสำรวจของนักเรียนในช่วงชั้นที่

1 (ประถมศึกษาปีที่ 3) ในปี 2550 พบว่าเด็กอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ถึงร้อยละ 30.82 นอกจากนี้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) พบว่าโรงเรียนขนาดเล็กประมาณ 200 แห่งไม่ผ่านการรับรองและยังมีปัญหาการออกกลางคันสูง

ยุทธศาสตร์พัฒนาคุณภาพการศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย 34 มาตรการภายใต้ 6 กลยุทธ์และกลยุทธ์ที่สำคัญที่วางไว้เป็นอันดับต้นๆคือพัฒนาหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนรู้เช่นส่งเสริมให้สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานจัดโครงการกิจกรรมวิชาการและเสริมหลักสูตรที่บูรณาการระหว่างความสอดคล้องกับวิถีชีวิตและการเรียนรู้สังคมภายนอกและโครงการพัฒนาหลักสูตรต้นแบบบูรณาการวิชาการศาสนาและวิชาสามัญ อีกทั้งให้พัฒนาสื่อและเทคโนโลยีที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้เด็กและเยาวชนสามารถเข้าถึงการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ). 2553. (แผนพัฒนาการศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้) พ.ศ.2552-2555. (บทสรุปผู้บริหาร)

หากมองอย่างพินิจพิเคราะห์จะพบว่าสถานภาพทางการศึกษาของนักเรียนในเขตชายแดนภาคใต้ในปัจจุบันเกิดจากปัจจัยมากมายเช่นสถานศึกษาไม่สามารถกระจายออกไปได้ครอบคลุมทั่วถึงคนที่ด้อยโอกาสในท้องถิ่นห่างไกลการขาดแคลนบุคลากรและอุปกรณ์ทางการศึกษาทั้งทางด้านปริมาณและคุณภาพหรือแม้แต่ผู้ที่มีโอกาสทางการศึกษาแต่กลับได้ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาต่ำหรือผู้ที่สามารถศึกษาได้จนจบการศึกษาก็ไม่สามารถนำเอาความรู้ความสามารถที่ได้ศึกษามาไปใช้ประกอบอาชีพประจำวันได้ทั้งนี้เนื่องจากข้อจำกัดต่างๆดังกล่าว

แม้งานวิจัยของสุรัชย์ไวยวรรณจิตรเรื่อง “การศึกษาสาเหตุที่ทำให้คะแนน O-NET ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต่ำ: กรณีศึกษาโรงเรียนสุขสวัสดิ์วิทยา” ทุนสนับสนุนการวิจัยจากสทศ. เมื่อปี 2552 จะได้นำเสนอแนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่จะเอื้อต่อการสอบ O-NET ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ตอนหนึ่งไว้ว่า “...ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการหลักสูตรทุกฝ่ายในโรงเรียนควรหันมาขบคิดและออกแบบหลักสูตรที่มีเป้าหมายทิศทางการศึกษาของนักเรียนได้ตามเป้าประสงค์ของการจัดการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติโดยยึดหลักสูตรแกนกลางเป็นหลักอย่างจริงจังและสอดคล้องกับความจำเป็นต้องการของผู้เรียนตลอดจนจัดกิจกรรมส่งเสริมสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้แก่นักเรียนในพื้นที่ให้เห็นความสำคัญของทิศทางการศึกษาที่จะส่งผลต่ออนาคตของตัวนักเรียน...” ห้วงเวลาผ่านไปร่วม 3 ปีกลับพบว่าข้อเสนอดังกล่าวยังคงอยู่ในรายงานไม่ได้นำออกไปปรับใช้ปฏิบัติอย่างจริงจังทั้งนี้

ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาจากการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติในแต่ละปีที่ผ่านมาของนักเรียนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ยังคงอยู่ในระดับที่ทรงตัวแม้จะดีขึ้นมาบ้างก็เพียงเล็กน้อยในบางกลุ่มสาระ

ผลการวิจัยของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2541 อ้างถึงในนิเลาะ แวอุซิงและคณะ,2550: 2) ได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ว่าโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจำเป็นต้องปรับปรุงคุณภาพให้ดีขึ้นโดยเฉพาะในเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนความพร้อมของห้องประกอบต่างๆความพอเพียงของอุปกรณ์การเรียนการสอนสภาพและภาระหน้าที่ของครูอัตราส่วนของครูต่อนักเรียนจำนวนนักเรียนต่อห้องการสอนไม่ตรงตามสาขาวิชาการได้รับเงินเดือนไม่ตรงตามวุฒิของครูบางส่วนและการใช้จ่ายงบประมาณเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

จากสภาพปัญหาดังที่ได้นำเสนอไปข้างต้นจะพบว่าถึงเวลาแล้วที่การจัดการศึกษาอย่างถูกต้องทางในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้จะได้รับการพัฒนาอย่างตระหนักและคำนึงถึงคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยเหตุนี้คณะผู้วิจัยซึ่งได้คลุกคลีอยู่ในแวดวงการศึกษาในพื้นที่เล็งเห็นว่าแนวทางการแก้ไขวิธีการหนึ่งที่สำคัญคือการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนมาวิเคราะห์ถึงความสำเร็จและความล้มเหลวที่ผ่านมาในช่วง 3 ปีจากบริบทสภาพการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ผ่านมาจึงได้สนใจที่จะศึกษาเรื่อง “การนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 6 ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน: กรณีศึกษาโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้”

1.2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 6 ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน: กรณีศึกษาโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้
2. เพื่อศึกษาความสำเร็จและความล้มเหลวของการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 6 ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.2553-2555): กรณีศึกษาโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

1.3 กรอบแนวคิดในการวิจัย

1.4 นิยามศัพท์

1. คะแนน O-NET หมายถึง ผลคะแนนจากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินในการทดสอบจาก 8 กลุ่มสาระ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ ปีที่ 6 ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้
2. การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน หมายถึง แนวทางในการส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนทางด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้คะแนนจากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประสิทธิภาพ
3. โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม หมายถึง โรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา พุทธศักราช 2546 สำหรับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามของกระทรวงศึกษาธิการ

4. จังหวัดชายแดนภาคใต้ หมายถึง จังหวัดยะลา ปัตตานี นราธิวาส รวมทั้งจังหวัดสงขลา เฉพาะใน 4 อำเภอ คือ อำเภोजะนะ นาทวี เทพา และ สะบ้าย้อย

5. สภาพของการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติไปใช้ หมายถึง ความเป็นจริงที่เป็นอยู่ของโรงเรียนกับการนำผลการทดสอบแห่งชาติไปใช้ประโยชน์

6. ความสำเร็จ-ความล้มเหลวหมายถึง ข้อเท็จจริงที่เป็นอยู่ในการดำเนินการนำผลการทดสอบแห่งชาติไปใช้ต่อการพัฒนาผู้เรียน

1.5 ขอบเขตการวิจัย

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเน้นการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 6 ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน: กรณีศึกษาโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีขอบเขตการวิจัยดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.5.1 ขอบเขตด้านประชากร

คือครูผู้บริหารและผู้ปกครองในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วยจังหวัดปัตตานียะลานราธิวาสและสงขลา

1.5.2 ขอบเขตด้านกลุ่มตัวอย่าง

คือครูจำนวน 120 คนแบ่งเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก-กลาง-ใหญ่อย่างละ 40 คนผู้บริหารจำนวน 12 คนแบ่งเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก-กลาง-ใหญ่อย่างละ 4 คนและผู้ปกครองจำนวน 60 คน จาก 12 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้โดยคัดเลือกจากโรงเรียนขนาดเล็กขนาดกลางและขนาดใหญ่

ขนาดโรงเรียน	จำนวนโรงเรียน	จำนวนครู	จำนวนผู้บริหาร	จำนวนผู้ปกครอง
เล็ก	4 โรงเรียน	40 คน	4 คน	20 คน
กลาง	4 โรงเรียน	40 คน	4 คน	20 คน
ใหญ่	4 โรงเรียน	40 คน	4 คน	20 คน
รวม	<u>12</u> โรงเรียน	<u>120</u> คน	<u>12</u> คน	<u>60</u> คน

1.6 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้ทราบสภาพการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 6 ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน: กรณีศึกษาโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

2. ได้ทราบความสำเร็จและความล้มเหลวของการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 6 ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.2553-2555): กรณีศึกษาโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ได้นำข้อเสนอแนะในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปใช้อย่างถูกต้องทิศทาง

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาสภาพการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ และการศึกษาความสำเร็จ ความล้มเหลวของการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ คณะผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวคิดสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเขตพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

- 1.1 สภาพการจัดการศึกษาในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต
- 1.2 สาเหตุความล้มเหลวในการจัดการศึกษาในปัจจุบัน
- 1.3 การพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 1.4 ปัญหาที่เกิดขึ้นจากนโยบายการพัฒนาการศึกษา

2. การทดสอบและผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET)

- 2.1 ความสำคัญของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 2.2 การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET)
- 2.3 ขอบเขตและเนื้อหาสาระของข้อสอบ O-NET
- 2.4 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET)

3. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

- 3.1 ปัจจัยด้านครอบครัว
- 3.2 ปัจจัยด้านตัวนักเรียน
- 3.3 ปัจจัยด้านโรงเรียน

4. แนวทางการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเขตพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

1.1 สภาพการจัดการศึกษาในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต

หลังจากพระราชบัญญัติการศึกษา 2525 ถูกประกาศใช้ ส่งผลให้โรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามถูกปรับเปลี่ยนมาเป็นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม โดยที่รัฐบาลให้การสนับสนุนทางการเงินแก่โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญควบคู่กับวิชาศาสนาอิสลาม สำหรับโรงเรียนที่สอนเฉพาะวิชาศาสนาจะไม่ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาล

หลังจากปรับเปลี่ยนมาเป็นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ทำให้โรงเรียนมีสภาพที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมดังนี้

1. ผู้บริหาร เปลี่ยนจากโต๊ะครูเป็นผู้บริหาร ซึ่งประกอบด้วย ผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ ครูใหญ่ (ซึ่งในพระราชบัญญัติการศึกษาโรงเรียนเอกชนฉบับใหม่จะถูกแปรสภาพเป็นผู้อำนวยการ)
2. มีครูผู้สอนทั้งครูภาคศาสนาและภาคสามัญ ที่ต้องทำหน้าที่การสอนอย่างเป็นระบบ กล่าวคือ ต้องมีแผนการสอน มีกิจกรรมการเรียนการสอน มีสื่อการสอน มีการวัดและประเมินผล
3. มีหลักสูตรที่แน่นอนและชัดเจนขึ้นทั้งหลักสูตรศาสนาและหลักสูตรภาคสามัญ
4. ระยะเวลาเรียนมีการกำหนดที่แน่นอนโดยหลักสูตร
5. มีการทดสอบเพื่อวัดและประเมินผลในการผ่านชั้นและจบการศึกษา และมีวุฒิบัตรที่รับรองการจบการศึกษา
6. มีปัจจัยพื้นฐาน (Infrastructure) ค่อนข้างสมบูรณ์ เช่น อาคารเรียนที่ทันสมัย ขึ้น ห้องสมุด ห้องทดลองวิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องคอมพิวเตอร์ เป็นต้น
7. มีระบบการบริหารที่ค่อนข้างชัดเจนมากขึ้น เช่น มีแผนยุทธศาสตร์ แผนปฏิบัติการ มีโครงการ มีการประเมินผล
8. มีงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนจากทางรัฐบาล จากการเก็บค่าเล่าเรียนอีกบางส่วน และจากการทำธุรกิจจากการจัดการศึกษาอีกบางส่วน มีระบบบัญชีที่ตรวจสอบได้บ้าง ไม่ได้บ้าง ฯลฯ

สรุปได้ว่า โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในปัจจุบันมีลักษณะที่แตกต่างจากปอเนาะในอดีตอย่างชัดเจน โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในปัจจุบันยังพยายามที่จะรักษาเจตนารมณ์และอัตลักษณ์ของปอเนาะในอดีตให้ดำรงต่อไป แต่ด้วยสภาพการเปลี่ยนแปลงในสังคมโลกที่ถูกขับเคลื่อนด้วยลัทธิวัตถุนิยม (Materialism) ลัทธิแบ่งแยกศาสนาออกจากวิถีการดำรงชีวิต (Secularism) ทำให้วัตถุนิยม ภัยรศึชี่อเสี่ยง เข้ามามีอิทธิพลในการจัดการศึกษากับบางสถาบัน จนกลายเป็นธุรกิจการศึกษา โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามบางพื้นที่มีการแข่งขันกันสูง อันนำมาซึ่งค่าหัวที่ได้รับการสนับสนุนจากทางรัฐบาลเป็นจำนวนมาก การได้มาซึ่งงบประมาณจำนวนมากๆ น่าจะเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเป็นอย่างมาก หากผู้บริหารคำนึงถึงการบริหารคุณภาพตามปริมาณของงบประมาณที่ได้รับ แต่เป็นที่น่าเสียดายเป็นอย่างยิ่งเนื่องจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามหลายโรงยังละเลยต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งสังเกตเห็นได้จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ค่อนข้างต่ำมาก เมื่อเปรียบเทียบกับโรงเรียนประเภทอื่นๆ

1.2 สาเหตุความล้มเหลวในการจัดการศึกษาในปัจจุบัน

ปอเนาะในอดีตประสบความสำเร็จในการปลูกฝังบุคลิกภาพของมุสลิมเป็นอย่างมาก อันเนื่องมาจากเหตุผลหลายประการ เช่น เจตนารมณ์อันแน่วแน่ ความบริสุทธิ์ใจ ความอดทน ความมุมานะในการถ่ายทอดศาสนาอิสลามสู่คนยุคหลัง เจตนารมณ์ ประกอบกับความพยายามเหล่านั้น ถูกขับเคลื่อนโดยไร้กระแสที่เป็นอุปสรรค เช่น กระแสวัตถุนิยม (Materialism) กระแสแบ่งแยกศาสนาออกจากวิถีการดำรงชีวิต (Secularism) ซึ่งกระแสเหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นกระแสที่เป็นอุปสรรคต่อการปลูกฝังบุคลิกภาพแห่งอิสลามทั้งสิ้น ประกอบกับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามไม่ปรับตัวเองให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของโลก ทำให้สถานศึกษาแห่งนี้ได้เข้าสู่ยุคที่ 2

โครงการบางโครงการที่จะพัฒนาโรงเรียนประเภทนี้ ล้วนแต่เป็นโครงการที่ดี เช่น โครงการพัฒนาโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาเป็นโรงเรียนพี่เลี้ยง และโครงการพัฒนาโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาเป็นโรงเรียนชุมชน แต่โครงการเหล่านี้ก็ไม่ได้ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลเท่าที่ควรและอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นพอจบโครงการอะไรต่ออะไรก็ดูจะกลับเข้าสู่สภาวะเดิม ทำให้มองได้ว่ารัฐบาลไม่มีความจริงใจที่จะพัฒนาโรงเรียนเหล่านี้ อันเนื่องมาจากด้านเศรษฐกิจ

1. รัฐบาลงบประมาณพอเพียงและต่อเนื่องในการพัฒนาโครงการต่างๆของโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนา ทั้งๆที่โครงการเหล่านั้นเป็นโครงการที่ดี

2. โรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาเองก็ต้องพัฒนาตัวเอง ไม่ว่าจะเป็นการจ้างครู การจัดหาอุปกรณ์การเรียนการสอน และอาคารเรียน สิ่งเหล่านี้ต้องใช้งบประมาณด้วยเช่นกัน (วินิจ สังขรัตน์, 2544:255-257)

3. ด้านการเมือง เป็นเหตุการณ์ที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาโดยตรง แต่เป็นเหตุการณ์ที่รัฐบาลโดยกระทรวงมหาดไทยได้จัดให้มีการอบรมภาษามลายูแก่ข้าราชการประจำในจังหวัดชายแดนภาคใต้ จนสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติราชการได้ และเป็นกิจกรรมต่อเนื่อง ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2507-2520 ต่อมาการดำเนินการอบรมเริ่มมีปัญหาเพราะระยะนี้ กระทรวงมหาดไทยได้ดำเนินการโดยร่วมมือกับคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี หลังเหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519 กระทรวงมหาดไทยได้ระงับโครงการนี้ชั่วคราว ทั้งนี้เพื่อความสงบสุขของประเทศชาติบ้านเมือง (สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, อ้างถึงใน วินิจ สังขรัตน์, 2544:257)

1.3 การพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ชาวไทยมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ นิยมส่งบุตรหลานเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เพื่อให้บุตรหลานของตนมีโอกาสเรียนรู้วิชาการทางศาสนาพร้อมกับวิชาสามัญและวิชาชีพ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามส่วนใหญ่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นโรงเรียนที่พัฒนามาจากปอเนาะ ซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาของชาวไทยมุสลิมมาแต่โบราณ ทำการสอนวิชาศาสนา สอนเกี่ยวกับคัมภีร์อัลกุรอาน หลักศรัทธา และหลักปฏิบัติต่างๆตามหลักศาสนาอิสลาม

จากสภาพการเรียนการสอนในปอเนาะ รัฐจึงได้กำหนดให้มีการส่งเสริมปรับปรุงปอเนาะเป็นครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2504 ต่อมาในปี พ.ศ. 2508 มีการเปลี่ยนชื่อเรียกจากปอเนาะมาเป็นโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม และอยู่ภายใต้การควบคุมของพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ พ.ศ. 2497

การพัฒนาและส่งเสริมปอเนาะได้ดำเนินการเรื่อยมาจน พ.ศ. 2525 รัฐได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 จึงได้เปลี่ยนการเรียกชื่อจากโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามเป็นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมาจนถึงปัจจุบัน เป็นโรงเรียนที่มีหน้าที่การจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาชาติ รวมทั้งการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ตลอดจนการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานศึกษาที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษากำหนดไว้ แต่ด้วยเอกลักษณ์เฉพาะของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามทั้งในด้านการเป็นเอกชนและด้านบริหารจัดการศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ชุมชนมีความคาดหวังให้โรงเรียนมีวิธีการดำเนินงานตามหลักการศาสนาอิสลาม มีวัฒนธรรมและค่านิยมตามบริบทของชุมชน ส่งผลให้โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมีหน้าที่จัดการศึกษาในส่วนที่นอกเหนือจากสถานศึกษาอื่นโดยทั่วไป ที่ต้องจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ซึ่งเป็นทั้งกลุ่มเป้าหมายที่จะมาเป็นผู้รับบริการทางการศึกษา และเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติอีกด้วย

การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง เช่น กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการปรับปรุงส่งเสริมการศึกษาของเด็กไทยมุสลิมให้สูงขึ้น โดยได้จัดโครงการอุดหนุนส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาสามัญ วิทยาศาสตร์ และวิชาชีพให้ได้ผลดี เหมาะสมสอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ เพื่อเร่งรัดพัฒนาการศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามภาคใต้ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ

นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการยังได้วางนโยบายในการพัฒนาและอุดหนุนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามภาคใต้ โดยเร่งพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนทั้ง 3 สายวิชาคือ วิทยาศาสตร์ วิชาสามัญ และวิชาชีพให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพ ด้วยการเร่งปรับปรุงหลักสูตรวิทยาศาสตร์และสามัญ เพื่อลดจำนวนชั่วโมงเรียนให้น้อยลง มีการบูรณาการวิทยาศาสตร์และสามัญเข้าด้วยกัน ปรับปรุงหลักสูตรและเนื้อหาวิชาศาสนาให้สอดคล้อง สัมพันธ์กับการเรียนวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ และให้สามารถเทียบโอนผลการเรียนได้ เร่งส่งเสริมและสนับสนุนให้โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจัดการเรียนการสอนระยะสั้นที่เหมาะสมและสนองความต้องการของชุมชน ให้ผู้เรียนสามารถนำไปประกอบอาชีพอิสระได้ และเร่งพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจตรงกันเกี่ยวกับการจัดการศึกษา

มาตรการสำคัญที่กระทรวงศึกษาธิการได้นำมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนเอกชนคือ การใช้กระบวนการรับรองมาตรฐานที่เน้นให้โรงเรียนสามารถพัฒนาและประเมินตนเองอย่างต่อเนื่อง แต่เนื่องจากมาตรการดังกล่าวยังเป็นเรื่องใหม่สำหรับโรงเรียนเอกชนในสมัยนั้น ดังนั้นใน

ปี พ.ศ. 2531 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จึงร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อกำหนดคุณลักษณะของโรงเรียนที่ดี พร้อมทั้งจัดทำเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพการศึกษา และขั้นตอนการดำเนินงานต่างๆ ของกระบวนการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาสำหรับโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาทุกระดับ จากนั้นจึงได้จัดโครงการนำร่องเพื่อทดลองใช้เกณฑ์และเครื่องมือต่างๆ ในปีงบประมาณ 2534-2535 ซึ่งผลการดำเนินงานโครงการนำร่องนี้ ประสบผลสำเร็จในการกระตุ้นให้โรงเรียนเอกชนเร่งพัฒนาคุณภาพกันอย่างกว้างขวาง จึงนำไปสู่การประกาศใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย การรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2536 แทนระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการรับรองวิทยฐานะโรงเรียนราษฎร์ พ.ศ. 2484 ตั้งแต่วันที่ 26 สิงหาคม พ.ศ. 2536 เป็นต้นมา

จนกระทั่งปี พ.ศ. 2541 มีการปรับปรุงระบบการรับรองมาตรฐานคุณภาพของสถานศึกษาเอกชนเพิ่มเติมให้เป็นระบบการประกันคุณภาพและการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา โดยกำหนดวิธีการดำเนินงานระหว่างสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดที่ชัดเจนมากขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2547) เพื่อเป็นการเตรียมการรองรับการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและปฐมวัย พ.ศ. 2544 โดยให้ทุกสถานศึกษาดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ภายใต้การกำกับดูแลและสนับสนุนส่งเสริมจากหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อเป็นหลักประกันว่าผู้เรียนทุกคนจะได้รับบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพ ซึ่งนับจากระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการรับรองวิทยฐานะในโรงเรียนราษฎร์ พ.ศ. 2484 ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2536 จนกระทั่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและปฐมวัย พ.ศ. 2544 ล้วนเป็นความพยายามของภาครัฐในการที่จะส่งเสริมผลักดันโรงเรียน ให้สามารถพัฒนาคุณภาพตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยผ่านการประเมิน ทั้งจากบุคลากรภายในโรงเรียน และบุคลากรภายนอก เพื่อให้บริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพ จนเป็นที่ยอมรับทั้งจากรัฐบาลและประชาชน

แนวนโยบายการจัดการศึกษาที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545-2549 ได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยให้ดำเนินการหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความสอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น มีการจัดการศึกษาในรูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย จัดกระบวนการเรียนรู้และการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง ที่มีความยืดหยุ่นและสมบูรณ์ทั้งในด้านความถูกต้องและความเหมาะสมของเนื้อหาสาระ จัดบรรยากาศการเรียนรู้ ใช้สื่อ และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ดำเนินการบริหารงานบุคคลที่สอดคล้องกับนโยบาย กฎระเบียบ มีการพัฒนา และจัดระบบการประเมินคุณภาพภายในของครู และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อประโยชน์ในการเรียนรู้ของผู้เรียน

จัดระบบการประกันคุณภาพภายในให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา จัดทำแผนบริหารการเงินของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับเป้าหมาย เพื่อเป็นแนวทางในการจัดสรรทรัพยากรเพื่อการศึกษา สนับสนุนให้ผู้ปกครอง ชุมชน ภูมิปัญญา และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งประโยชน์แก่ผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษา มุ่งให้เกิดคุณภาพทั้งในด้านผลผลิต กระบวนการจัดการ และปัจจัยต่างๆ โดยมุ่งหวังให้เกิดการพัฒนาทั้งระบบ บุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้ ก็คือผู้บริหารโรงเรียน เพราะต้องเป็นผู้นำและผู้ประสาน (อ้อมใจ วงษ์มณฑา, ม.ป.ป.)

1.4 ปัญหาที่เกิดขึ้นจากนโยบายการพัฒนาการศึกษา

นับตั้งแต่ที่มีการปรับปรุงส่งเสริมปอเนาะเมื่อปี พ.ศ. 2504 จนถึงปัจจุบันมาเป็นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจากนโยบายของรัฐในการพัฒนาการศึกษาสำหรับสถานศึกษาแห่งนี้ ส่งผลให้เกิดปัญหาต่างๆ สรุปลงได้ดังนี้ (ศิริลักษณ์ มโนรมณ์, ม.ป.ป.)

1. ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมารัฐบาลยอมรับว่าการจัดการศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นนโยบายพิเศษที่จะต้องเอาใจใส่ จึงมีนโยบายโดยมติคณะรัฐมนตรีส่งเสริมเป็นระยะๆ โดยเฉพาะการแปรสภาพปอเนาะให้เป็นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม แต่ถ้าพิจารณาถึงการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเช่นหน่วยงานในกระทรวงศึกษาธิการ มิได้ให้ความสำคัญเท่าใดนัก แต่ละหน่วยงานทำงานในส่วนที่เป็นภาระหลักเท่านั้น ขาดการบูรณาการและการประสานงานต่อกัน เช่น หน่วยงานที่รับผิดชอบโรงเรียนรัฐบาล ทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ก็จะไม่เอาใจใส่ดูแลเฉพาะโรงเรียนในสังกัด ส่วนโรงเรียนเอกชนเป็นงานที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนฝากให้ศึกษาธิการจังหวัดดูแล โดยที่หน่วยงานต้นสังกัดรับผิดชอบด้านการจัดสรรงบประมาณ และออกระเบียบกฎหมายที่จะใช้เป็นแนวปฏิบัติในการกำกับดูแลของผู้ปฏิบัติงานในระดับจังหวัดและอำเภอเท่านั้น แม้กระทั่งปัจจุบัน ถึงแม้ว่าจะปฏิรูปโครงสร้างการบริหารราชการของกระทรวงศึกษาธิการแล้ว ก็ยังไม่สามารถแก้ปัญหาได้ เพราะโรงเรียนเอกชนต่างๆ ขาดหน่วยงานดูแลรับผิดชอบโดยเฉพาะ ต้องการให้มีหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบการศึกษาเอกชนในระดับจังหวัด โดยมีหน่วยงานเฉพาะกิจเป็นกระทรวงศึกษาธิการส่วนหน้า เพื่อบูรณาการด้านการศึกษาร่วมกับหน่วยงานที่จัดการศึกษาของรัฐทุกระดับและทุกประเภท ด้วยความเข้าใจที่ดีต่อกันช่วยเหลือเกื้อกูลกัน

2. การดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการ ต่อการจัดการศึกษาของมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ขาดความต่อเนื่องทุกด้าน โครงการหรือกิจกรรม เกิดขึ้นเป็นระยะๆ เมื่อเปลี่ยนผู้บริหารระดับสูง นโยบายการส่งเสริมพัฒนาก็เปลี่ยนแปลงไป ดังเช่นการอุดหนุนโดยส่งข้าราชการครูไปช่วยสอนวิชาสามัญในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ซึ่งแปรสภาพมาจากปอเนาะและโรงเรียนเอกชนที่สอนศาสนาอย่างเดียว ซึ่งจะต้องเปิดสอนทั้งหลักสูตรสามัญระดับ

มัธยมศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการควบคู่กับหลักสูตรอิสลามศึกษา โรงเรียนจะมีสิทธิ์ได้รับเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัวนักเรียนเช่นเดียวกับโรงเรียนเอกชนสามัญทั่วไป ซึ่งคำนวณค่าใช้จ่ายแต่เพียงการสอนหลักสูตรสามัญเท่านั้น ต่อมากระทรวงศึกษาธิการได้ออกระเบียบให้ถอนข้าราชการครูจากโรงเรียนสอนศาสนาอิสลามที่ได้รับเงินอุดหนุนตามค่าใช้จ่ายรายหัวภาครัฐ (ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการอุดหนุนและส่งเสริมโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม พ.ศ. 2536) ทั้งๆที่โรงเรียนต้องรับภาระค่าใช้จ่ายทั้งครูสามัญและครูสอนศาสนา โรงเรียนต้องประสบปัญหาอย่างมากเพราะต้องจ้างครูสอนสามัญเอง แต่เงินอุดหนุนที่ได้รับก็ไม่เพียงพอที่จะจ่ายเงินเดือนครู ทั้งที่สอนสามัญและสอนศาสนาตามวุฒิ อีกทั้งขาดงบประมาณพัฒนาอาคารสถานที่ ซึ่งก็เป็นเรื่องที่ถูกโจมตีเป็นจำนวนมากว่าเป็นโรงเรียนที่ไม่มีความพร้อมเช่นโรงเรียนเอกชนอื่นๆ และโรงเรียนของรัฐ แต่นักเรียนมุสลิมกลับนิยมเข้าเรียน นอกจากประเด็นความไม่ต่อเนื่องด้านการดำเนินการตามนโยบายดังกล่าวแล้ว ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านสนับสนุนอื่นๆ ก็ไม่มีความต่อเนื่องเช่นกัน

3. รัฐบาลรับทราบตลอดมาถึงความสำคัญในการเรียนศาสนาของมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ แต่พิจารณาเห็นว่าถ้าเรียนแต่ศาสนาเพียงอย่างเดียว นักเรียนจะไม่มีความรู้และคุณวุฒิเพียงพอต่อการศึกษาต่อชั้นอุดมศึกษา หรือการประกอบอาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตในอนาคต จึงสนับสนุนให้โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเปิดสอนหลักสูตรสามัญควบคู่กับศาสนา ซึ่งหมายถึง ให้เรียนวิชาสามัญตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ ส่วนการเรียนศาสนาก็ให้เรียนต่อไป โดยกระทรวงศึกษาธิการร่วมกับผู้นำศาสนาและครูสอนศาสนาร่วมกันจัดทำหลักสูตรและประกาศเป็นหลักสูตรอิสลามศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับ พ.ศ. 2523 เป็นครั้งแรก จนกระทั่งใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา พ.ศ. 2546 ครูสอนศาสนาส่วนใหญ่มีความรู้ดีกว่ารัฐบาลมิได้ให้ความสำคัญกับการสอนศาสนาเลย เพราะนอกจากครูสอนศาสนาไม่ได้รับสิทธิและสวัสดิการเท่ากับครูสอนวิชาสามัญแล้ว ยังได้รับการเอาใจใส่ในการพัฒนาวิชาชีพครู หรือ ความรู้ใหม่ๆ ที่จะนำมาประยุกต์ในการสอนศาสนาอย่างมาก ถึงแม้จะเคยมีโครงการให้ศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตทางการศึกษาจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ก็มีเพียง 3 รุ่นเท่านั้นก็เลิกไป จึงเกิดความรู้สึกด้อยโอกาสมากกว่าครูสามัญในโรงเรียนเดียวกัน และถ้าเปรียบเทียบกับข้าราชการครูในโรงเรียนรัฐบาลด้วยแล้วยิ่งทำให้รู้สึกว่าการสอนศาสนาไม่ได้รับความเป็นธรรมเลย

ดังนั้นจากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากนโยบายการพัฒนาการศึกษา สามารถสะท้อนเห็นถึงปัญหาต่างๆในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา ทั้งในเรื่องการจัดการศึกษา การดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการที่ขาดความต่อเนื่อง และการที่ครูสอนศาสนาไม่ได้รับสิทธิและสวัสดิการเท่ากับครูสอนวิชาสามัญ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนแล้วอาจทำให้การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ลดต่ำลงได้

2. การทดสอบและผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET)

2.1 ความสำคัญของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2544 คือ การทำให้ผู้เรียนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์หรือเป็นคนที่มีความดี ทั้งเก่ง ดี และมีความสุขในการเป็นพลเมืองไทยในอนาคต ซึ่งอาจแยกคุณภาพของคนออกเป็นสองส่วน ส่วนแรกคือ การทำให้ผู้เรียนเป็นคนเก่ง และเป็นคนดี ซึ่งสามารถตรวจสอบได้ตั้งแต่ผู้เรียนยังอยู่ในระบบการศึกษา ส่วนที่สองคือ การทำให้ผู้เรียนมีความสุขนั้น เป้าหมายคือ เมื่อจบการศึกษาแล้วสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในการตรวจสอบผลการศึกษว่าเป็นไปตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาที่กำหนดไว้หรือไม่ ส่วนมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันการตรวจสอบในด้านที่เรียกว่า เก่ง ซึ่งดำเนินการในรูปแบบการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งในรูปการสอนในโรงเรียนแต่ละโรงเรียนในลักษณะต่างคนต่างสอบ จนถึงการทดสอบระดับชาติที่ใช้มาตรฐานในการวัดหรือแบบทดสอบเหมือนกันทั่วประเทศ ทำให้ทราบผลการจัดการศึกษาของผู้เรียนและในยุคโลกาภิวัตน์นี้ได้มีการกล่าวถึงความสามารถในการแข่งขันนั้นสามารถเพิ่มขึ้นได้โดยระบบการศึกษา เพราะการศึกษาจะทำให้คนไทยมีคุณภาพมากขึ้น ดังนั้นในประเด็นของความเก่งจึงยังคงเป็นที่ยอมรับของประชาชนทั่วไปว่าเป็นคุณสมบัติหนึ่งของคนไทยที่ต้องการให้มีการเร่งพัฒนาให้มากขึ้น เพื่อนำไปสู่ความสามารถในการแข่งขันของคนไทยหรือของประเทศไทยในอนาคต

ดังนั้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งในการวัดผู้เรียนว่าผลการเรียนของผู้เรียนเป็นไปตามเป้าหมายมากน้อยเพียงใด (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2548 : 1-2) และจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2544 มาตรา 47 ได้กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาในทุกๆระดับ และมาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษา จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนับเป็นส่วนหนึ่งของการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งการประเมินผลที่ดีสามารถบ่งบอกถึงผลการดำเนินงานได้อย่างถูกต้อง บ่งบอกถึงระดับความมั่นใจและพึงพอใจของสถานศึกษาและชุมชนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาและเป็นที่ยอมรับของบุคลากรในชุมชนทั่วไป การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีก่อให้เกิดผลดี คือ

1. ทำให้สามารถเปรียบเทียบผลระหว่างสถานศึกษา ภูมิภาค และรัฐได้อย่าง สมเหตุสมผล ประเมินทั้งผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการตามหลักสูตรและความถนัดทางการเรียน

2. ส่งเสริมและกระตุ้นให้สถานศึกษาให้ความสนใจอย่างจริงจังในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ที่สำคัญที่หลักสูตรกำหนด

3. สามารถใช้ผลการประเมินให้เป็นประโยชน์ทั้งในระดับชาติ ระดับสถานศึกษา และระดับผู้เรียนเป็นรายบุคคล

4. สร้างแรงจูงใจกระตุ้นและท้าทายให้ผู้เรียนทุกคนตั้งใจใฝ่หาสัมฤทธิ์ผล (นิพล พลกลาง. 2549:14)

ทั้งนี้กรมวิชาการ (2549 : 1-2) ได้สรุปความสำคัญของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนี้

1. เป็นการติดตามกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง กล่าวคือ การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีประสิทธิภาพจะให้ข้อมูลที่ถูกต้องเที่ยงตรง สำหรับการตัดสินใจเกี่ยวกับการสอนที่มีประสิทธิภาพเป็นข้อมูลย้อนกลับที่จะช่วยติดตาม กำกับดูแลความก้าวหน้าของผู้เรียนตลอดเวลาโดยผู้สอนจะนำข้อมูลดังกล่าวมาพิจารณาปรับแนวทางการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสภาพความพร้อมและพื้นฐานของผู้เรียน

2. การทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์เป็นเครื่องมือผลักดันหรือกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาเปลี่ยนแปลงการเรียนการสอน ส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ตลอดจนเป็นเครื่องมือผลักดันการสอนให้เป็นไปได้ในทิศทางที่ต้องการ เนื่องจากรูปแบบวิธีการวัดผลมีอิทธิพลโน้มน้าวให้การเรียนการสอนต้องปรับตามให้สอดคล้องกันโดยอัตโนมัติ ดังนั้นถ้าต้องการปรับการเรียนการสอนให้เป็นไปได้ในทิศทางใด ก็ออกแบบการวัดผลที่ส่งผลให้เป็นไปได้ในทิศทางนั้น ก็สามารถผลักดันให้การเรียนการสอนเป็นไปได้ตามที่ต้องการได้

3. การทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นเครื่องมือนำไปสู่การพัฒนาการเรียนรู้อของผู้เรียน การทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้อของผู้เรียนในขณะที่ทำกิจกรรมการเรียนการสอนจะช่วยให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสามารถ พัฒนาการเรียนรู้อของตนเองอย่างต่อเนื่อง และมีคุณธรรม ผู้เรียนจะได้ค้นพบความรู้ใหม่ในการแก้ปัญหา เพื่อการทำงานด้วยตนเองหรือจากการแนะนำของผู้อื่น

4. ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะช่วยเสริมประสิทธิภาพของการจัดการวัดและประเมินผลในระดับมหภาค ไม่ว่าจะในระดับประเทศ ระดับเขตพื้นที่ หรือระดับจังหวัด

5. สถานศึกษาตอนต้น ตอนกลาง และตอนปลายซึ่งจัดให้กับนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในปีสุดท้ายของหลักสูตรอิสลามศึกษาตอนต้น ตอนกลาง และตอนปลาย ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควบคววิชาสามัญ

6. การสอบ IT สำหรับครู

7. การสอบ 7 วิชาสามัญเพื่อรับรองการรับตรงร่วมกัน

ดังนั้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ทำให้มีผลที่ดีจะต้องมีการบูรณาการในทุกส่วนทั้งในส่วนของผู้เรียนเอง ครู ผู้บริหาร โรงเรียน สังคม จะต้องให้ความสำคัญและมีส่วนร่วมในทุกด้านจึงทำให้นักเรียนมีผลการศึกษที่ดีขึ้น

2.2 การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET)

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดให้มีการวัดผลการเรียนรู้ของผู้เรียนไว้ 3 ระดับ คือ ระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา และระดับชาติ ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจให้กับผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเกี่ยวกับคุณภาพของผู้เรียน โดยในการวัดผลและประเมินผลระดับชั้นเรียนนั้น ถือเป็นหน้าที่ของครูผู้สอนที่จะต้องหาคำตอบว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์ อันเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมาน้อยเพียงใด ส่วนการประเมินผลระดับสถานศึกษา รวมถึงระดับชาตินั้นทำการประเมินผลเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าด้านการเรียนรู้ของผู้เรียนทุกคนที่เรียนในชั้นปีสุดท้ายของทั้ง 4 ช่วงชั้น ซึ่งประกอบด้วยนักเรียนชั้น ป.3 ป.6 ม.3 และชั้น ม.6 โดยมีการดำเนินการประเมินผลระดับสถานศึกษาจากหลายหน่วยงาน เช่น สำนักทดสอบทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) จำกัด หรือ สทศ. เป็นต้น สำหรับการประเมินผลที่จัดขึ้นโดย สทศ. นั้น ได้จัดสอบที่เรียกว่า “การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Education Test)” หรือที่เรียกกันทั่วไปว่า O - NET ซึ่งถือว่าเป็นการทดสอบความรู้ทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน ที่สนองรับนโยบายของ กระทรวงศึกษาธิการที่ได้กำหนดให้มีการทดสอบผลการเรียนรู้รายอัตรระดับชาติของกระบวนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) หรือ สทศ. คือ องค์การมหาชน ตั้งขึ้นตามพระราชกฤษฎีกา เมื่อวันที่ 3 กันยายน 2548 เพื่อเป็นหน่วยงานทดสอบระดับชาติ โดยมีวัตถุประสงค์ คือ “เพื่อบริหารจัดการและดำเนินการเกี่ยวกับการศึกษา วิจัย พัฒนา และให้บริการทางการประเมินผลทางการศึกษาและทดสอบทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งเป็นศูนย์กลางความร่วมมือด้านการทดสอบทางการศึกษาในระดับชาติ และระดับนานาชาติ”

การทดสอบความรู้รายอัตรระดับชาติจัดเป็นภารกิจสำคัญที่สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) หรือ สทศ. เป็นผู้ดำเนินการจัดสอบ O - NET ในช่วงชั้นที่ 2 ช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 โดยดำเนินการจัดสอบให้แก่ผู้สอบใน 9 สังกัด โดยไม่คิดค่าใช้จ่าย ได้แก่

1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
2. สำนักบริหารคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ
3. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัย) กระทรวงศึกษาธิการ
4. กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย
5. กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
6. สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร
7. สำนักการศึกษาเมืองพัทยา
8. สถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
9. กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ส่วนผู้ที่สำเร็จการศึกษาเทียบเท่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นั้น ทางสำนักงานส่งเสริม การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (สำนักงาน กศน.) แจ้งว่า จะไม่ขอให้นักเรียนเข้า สอบ O-NET ช่วงชั้นที่ 2

สำนักทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติเป็นหน่วยงานของรัฐที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2548 เพื่อเป็นองค์กรกลางใน การศึกษาวิจัยพัฒนา และให้บริการประเมินผลทางการศึกษาและทดสอบทางการศึกษา รวมทั้ง เป็นศูนย์กลางความร่วมมือด้านการทดสอบทางการศึกษาในระดับชาติและนานาชาติ และเป็น องค์กรมหาชนว่าด้วยองค์การมหาชน เพื่อให้มีความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพในการ ดำเนินงาน สทศ. รับผิดชอบประเมินผลการศึกษาในระดับชาติอื่น ๆ ที่นอกเหนือจาก การทดสอบ O-NET ด้วย เช่น จัดสอบ A-NET เป็นต้น

สำหรับการจัดสอบ O-NET นั้น ได้เริ่มต้นดำเนินการครั้งแรก ในปีการศึกษา 2548 โดยจัด สอบ O-NET นักเรียนชั้น ม.6 ในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2549 ทำการทดสอบจำนวน 5 กลุ่มสาระ ประกอบด้วย 1) ภาษาไทย 2) คณิตศาสตร์ 3) วิทยาศาสตร์ 4) สังคมศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม และ 5) ภาษาอังกฤษ และในปีต่อมาได้เพิ่มการจัดสอบ O-NET เพิ่มในกลุ่มนักเรียนชั้น ป. 6 อีกจำนวน 3 สาระ และได้เพิ่มเติมการจัดสอบกับนักเรียนชั้นอื่น ๆ เพิ่มเติม และเพิ่มการ สอบในสาระที่ยังไม่ได้จัดสอบอีก 3 สาระ คือ 1) สาระสุขศึกษาและพลศึกษา 2) สาระศิลปะ และ 3) สาระการงานพื้นฐานอาชีพและเทคโนโลยี เพื่อให้ครบทั้ง 8 สาระ ในปีต่อ ๆ มา

การประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ เป็นเรื่องที่ต้องดำเนินการในบริบทของ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งจะเริ่มประเมินได้ในปีการศึกษา 2548 โดยบทบาทและหน้าที่ ของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ National Institute of Educational Testing Service (องค์การมหาชน) มีชื่อย่อภาษาไทยว่า “สทศ.” มีชื่อย่อภาษาอังกฤษว่า “NIETS” ซึ่งเป็นองค์กรของรัฐทำหน้าที่จัดระบบการทดสอบ พัฒนาแบบทดสอบเพื่อวัดและประเมินมาตรฐาน การศึกษาด้านผู้เรียน บริการสอบวัดความรู้ความสามารถพัฒนาบุคลากรด้านการวัดและ ประเมินผล และเป็นศูนย์กลางความร่วมมือด้านการทดสอบทางการศึกษาในระดับชาติ และระดับ นานาชาติมีภารกิจหลักในการทดสอบมาตรฐานการจัดการศึกษาด้านผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้น พื้นฐาน โดยการทดสอบผลการเรียนรู้รายวัยระดับชาติซึ่งเป็นการวัดผลของกระบวนการจัดการ การศึกษาขั้นพื้นฐานอันก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่สะสมระยะยาวในตัวผู้เรียน เพื่อนำผลการวัดไปใช้ ในการเปรียบเทียบ บ่งชี้ประเมินและกำหนดนโยบายการศึกษา โดยทดสอบนักเรียนใน 4 ช่วงชั้น คือ ช่วงชั้นที่ 1 (ป.1 – 3) ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4 – 6) ช่วงชั้นที่ 3 (ม.1 -3) และช่วงชั้นที่ 4 (ม.4 -6) โดยมีวัตถุประสงค์ของการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) (สถาบันทดสอบ ทางการศึกษาแห่งชาติ : 2550) ดังนี้

1. เพื่อประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551
2. เพื่อนำผลการสอบไปใช้ในการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนของโรงเรียน
3. เพื่อนำผลการทดสอบไปใช้ในวัตถุประสงค์อื่น

ในปีงบประมาณ 2551 ดำเนินการในช่วงชั้นที่ 2 ช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยจะนำผลการทดสอบไปใช้เป็นส่วนหนึ่งของการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา โดยระบบกลางการรับนิสิตนักศึกษา (Admission) ใหม่ โดยสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติได้พัฒนาเครื่องมือเพื่อใช้วัดและประเมินผลมาตรฐานการจัดการศึกษาในช่วงชั้นที่ 4 ใน 2 ระดับ คือ

1. แบบทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน Ordinary National Educational Test (ONET) คือ แบบทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน เป็นการวัดผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผู้สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่าทุกคนจะสอบวิชา ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และภาษาอังกฤษ ซึ่งประกอบด้วยข้อสอบแบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก 80% – 90% และอัตนัย 20% – 10% เวลาในการสอบวิชาละ 2 ชั่วโมง แต่ละข้อคะแนนอาจจะไม่เท่ากันขึ้นอยู่กับความยากง่ายของข้อสอบ ระยะเวลาสอบจะจัดสอบในช่วงปลายเดือนกุมภาพันธ์ต่อเนื่องกับเดือนมีนาคมของทุกปี

2. แบบทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นสูง Advanced National Educational Test (A-NET) คือ แบบทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นสูงเป็นแบบทดสอบวัดความรู้และทักษะวิชาการระดับสูงขึ้นไป เป็นการวัดความรู้และความคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ โดยเน้นทักษะการคิดระดับสูงกว่า O-NET ประกอบด้วย ภาษาไทย 2 คณิตศาสตร์ 2 วิทยาศาสตร์ 2 สังคมศึกษา 2 และภาษาอังกฤษ 2 ประกอบด้วยข้อสอบแบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก 60%– 80% และอัตนัย 40% – 20% ซึ่งเป็นข้อสอบตอบแบบสั้น ๆ (Short Answer) ใช้เวลาสอบทั้งหมด 3 ชั่วโมง โดยจะจัดสอบต่อจากการสอบ O-NET สำหรับในปี พ.ศ. 2551 สทศ. ได้จัดสอบให้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ใน 8 กลุ่มสาระ และประถมศึกษาปีที่ 6 ใน 3 กลุ่มสาระ และในปีต่อไปจะขยายการจัดสอบให้ครบทุกปลายช่วงชั้น (ประถมศึกษาปีที่ 3 ประถมศึกษาปีที่ 6 มัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6) ทุกกลุ่มสาระ และขยายไปยังระดับอุดมศึกษาและด้านอาชีวศึกษา การจัดสอบดังกล่าวของสถาบันทดสอบฯ เป็นการจัดสอบที่ผู้เข้าสอบไม่ต้องเสียค่าสมัครสอบ

แนวดำเนินงานการประเมินการจัดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Education Testing, O-NET) ปีการศึกษา 2551 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีแนวทางการดำเนินงานการประเมินการจัดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Education Testing: O-NET) ปีการศึกษา 2551 ดังนี้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544
2. เพื่อนำผลการสอบไปใช้ในการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนของโรงเรียน
3. เพื่อนำผลการทดสอบไปใช้ในวัตถุประสงค์อื่น

สาระการประเมิน

การประเมินการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Education Testing: O-NET) ปีการศึกษา 2555 จะเป็นการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ใช้แบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ (Multiple Choices) โดยมีสาระการประเมิน ดังนี้

ช่วงชั้นที่ 2 (ประถมศึกษาปีที่ 6) สอบสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์

ช่วงชั้นที่ 3 (มัธยมศึกษาปีที่ 3) สอบสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ช่วงชั้นที่ 4 (มัธยมศึกษาปีที่ 6) สอบสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ และการทำงานอาชีพและเทคโนโลยี

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนในช่วงชั้นที่ 2 (ประถมศึกษาปีที่ 6) ช่วงชั้นที่ 3 (มัธยมศึกษาปีที่ 3) และช่วงชั้นที่ 4 (มัธยมศึกษาปีที่ 6) ปีการศึกษา 2551 ทุกโรงเรียน ทุกคน ในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา

2.3 ขอบเขตและเนื้อหาสาระของข้อสอบ O-NET

1) ขอบเขตของเนื้อหาวิชาภาษาไทยในการทดสอบ O-NET (กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยภาษาต่างประเทศและสังคมศึกษา) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยภาษาต่างประเทศและสังคมศึกษาเป็นวิชาที่อยู่ในสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ซึ่งมีธรรมชาติของวิชาและจุดมุ่งหมายเพื่อความเข้าใจมนุษย์และสังคมมนุษย์วิชาสาขามนุษยศาสตร์เป็นวิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับตัวตนมนุษย์การติดต่อสื่อสารและผลงานสร้างสรรค์ของมนุษย์เช่นภาษาวัฒนธรรมวรรณกรรม ศิลปะเป็นต้นส่วนวิชาในสาขาสังคมศาสตร์เป็นวิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับความเป็นมาของมนุษย์สภาพแวดล้อมในสังคมและการดำรงชีวิตของมนุษย์ในสังคมเช่นประวัติศาสตร์ภูมิศาสตร์สังคมวิทยาเศรษฐศาสตร์จริยธรรมปรัชญาศาสนาเป็นต้นวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้มีทักษะและมีคุณธรรมเพื่อเสริมสร้างความเป็นมนุษย์และเป็นพลเมืองดีสามารถแสวงหาความรู้และพัฒนาการคิดด้วยตนเองเพื่อการเรียนรู้ในระดับสูงได้และรู้หน้าที่และบทบาทของตนต่อครอบครัวโรงเรียนชุมชนและสังคมโลก (ตามสาระการเรียนรู้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544) มีเนื้อหาตามสาระการเรียนรู้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ดังนี้

1. การอ่านการตีความแปลความเข้าใจความหมายขยายความและสรุปความการใช้ข้อมูลจากการอ่านให้เป็นประโยชน์ (เพื่อหาข้อมูลความรู้, เพื่อกิจธุระ) และการวิเคราะห์คุณค่าเรื่องที่อ่าน

2. การเขียนการเขียนอธิบายบรรยายพรรณนาการเขียนสรุปความการลำดับ
ความคิดการเขียนเชิงวิชาการการเขียนเชิงกิจธุระการแสดงทรรศนะการใช้เหตุผลและการ
โต้แย้ง

3. การพูดการพูดในโอกาสต่างๆที่เหมาะสมตามกาลเทศะและบุคคล

4. หลักการใช้ภาษาธรรมชาติของภาษาลักษณะของภาษาไทย (เสียงพยัญชนะสระ
วรรณยุกต์การสร้างคำความหมายหน้าที่ของคำชนิดของคำการเรียงประโยคชนิดของ
ประโยคการใช้สำนวนไทยและระดับภาษา) ความเปลี่ยนแปลงของภาษาคำยืมสำนวน
ต่างประเทศภาษาถิ่นที่สัมพันธ์กับวัฒนธรรมและภาษาเฉพาะกลุ่มเช่นภาษาสื่อมวลชน
ภาษาการเมืองภาษาธุรกิจ

5. วรรณคดีและวรรณกรรมองค์ประกอบของงานประพันธ์ชั้นหลักพัฒนาการของ
วรรณคดีไทยประเภทของวรรณคดีคุณค่าด้านวรรณศิลป์ (กลวิธีการประพันธ์ภาษาโวหาร
ภาพพจน์) คุณค่าด้านเนื้อหาและแนวคิดและคุณค่าทางสังคมและวัฒนธรรม

2) ขอบเขตของเนื้อหาวิชาสังคมศึกษาในการทดสอบ O-NET (กลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาไทยภาษาต่างประเทศและสังคมศึกษา) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยภาษาต่างประเทศ
และสังคมศึกษาเป็นวิชาที่อยู่ในสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ซึ่งมีธรรมชาติของวิชาและ
จุดมุ่งหมายเพื่อความเข้าใจมนุษย์และสังคมมนุษย์วิชาสาขามนุษยศาสตร์เป็นวิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับ
ตัวตนมนุษย์การติดต่อสื่อสารและผลงานสร้างสรรค์ของมนุษย์เช่นภาษาวัฒนธรรมวรรณกรรม
ศิลปะเป็นต้นส่วนวิชาในสาขาสังคมศาสตร์เป็นวิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับความเป็นมาของมนุษย์
สภาพแวดล้อมในสังคมและการดำรงชีวิตของมนุษย์ในสังคมเช่นประวัติศาสตร์ภูมิศาสตร์สังคม
วิทยาศาสตร์จริยธรรมปรัชญาศาสนาเป็นต้นวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้สาขามนุษยศาสตร์
และสังคมศาสตร์มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้มีทักษะและมีคุณธรรมเพื่อเสริมสร้าง
เป็นมนุษย์และเป็นพลเมืองดีที่สามารถแสวงหาความรู้และพัฒนาการคิดด้วยตนเองเพื่อการเรียนรู้
ในระดับสูงได้และรู้หน้าที่และบทบาทของตนต่อครอบครัวโรงเรียนชุมชนและสังคมโลก (ตาม
สาระการเรียนรู้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544)

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

1. ประวัติและความสำคัญของศาสนาต่างๆ 2. หลักธรรมของศาสนาต่างๆ 3. พุทธศาสน
สุภชาติ 4. พระไตรปิฎก 5. ศัพท์ทางพระพุทธศาสนาที่ควรทราบ 6. ขาดก 7. หน้าที่ชาวพุทธ 8.
วันสำคัญทางศาสนาและศาสนพิธี 9. ศาสนากับการแก้ปัญหาและการพัฒนา 10. หลักธรรมใน
การดำเนินชีวิตและจริยธรรมในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติสุข

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

1. การเป็นพลเมืองดี 2. สิทธิมนุษยชน 3. ความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย 4. สังคมสังคมไทย
วัฒนธรรมและภูมิปัญญา 5. ความรู้เกี่ยวกับรัฐ 6. ระบอบการเมืองการปกครองแบบ
ประชาธิปไตยและเผด็จการและ 7. การเมืองการปกครองไทยและความสัมพันธ์กับต่างประเทศ

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

1. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวิชาเศรษฐศาสตร์ 2. การวางแผนในการใช้ทรัพยากรเพื่อการผลิตและการบริโภคอย่างเหมาะสม 3. กระบวนการและผลการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการผลิตสินค้าและการบริการ 4. ระบบสหกรณ์ 5. เศรษฐกิจพอเพียงและการประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวัน 6. การใช้เทคโนโลยีและการแข่งขัน 7. ระบบเศรษฐกิจแบบต่างๆ 8. กลไกราคาและ 9. หน้าที่ทางเศรษฐกิจของรัฐบาลและแหล่งรายได้ของรัฐบาล

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

1. ยุคสมัยและวิธีการทางประวัติศาสตร์ 2. พัฒนาการประวัติศาสตร์ไทย 3. พัฒนาการประวัติศาสตร์สากล 4. ความสัมพันธ์ระหว่างประวัติศาสตร์ไทย + สากล 5. พัฒนาการของมนุษยชาติ 6. ความร่วมมือความขัดแย้งและการสร้างสันติภาพของมนุษยชาติและผลกระทบต่อประเทศ 7. ไทยและโลก 8. ความเป็นมาของชาติโดยวิธีการทางประวัติศาสตร์ 9. บุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์และ 10. วัฒนธรรมภูมิปัญญาไทย

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์และสิ่งแวดล้อม

1. ภูมิศาสตร์ในภูมิภาคต่างๆของโลก 2. การเลือกใช้และวิเคราะห์ข้อมูลจากแผนที่ชนิดต่างๆเครื่องมือเทคโนโลยีสมัยใหม่ทาง 3. ภูมิศาสตร์กับการจัดการ 4. มนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพและการสร้างสรรค์วัฒนธรรม 5. การอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน 6. วิกฤตการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมและมาตรการแก้ไข 7. กฎหมายสิ่งแวดล้อม 8. สิ่งแวดล้อมและภูมิปัญญาไทยกับเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม 9. จิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนและ 10. การติดตามเลือกรับข่าวสารด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมจากแหล่งความรู้ต่างๆเพื่อการเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์ในระดับประเทศและโลก

3) ขอบเขตของเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษในการทดสอบ O-NET(กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยภาษาต่างประเทศและสังคมศึกษา)

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยภาษาต่างประเทศและสังคมศึกษาเป็นวิชาที่อยู่ในสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ซึ่งมีธรรมชาติของวิชาและจุดมุ่งหมายเพื่อความเข้าใจมนุษย์และสังคมมนุษย์วิชาสาขามนุษยศาสตร์เป็นวิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับตัวตนมนุษย์การติดต่อสื่อสารและผลงานสร้างสรรค์ของมนุษย์เช่นภาษาวัฒนธรรมวรรณกรรมศิลปะเป็นต้นส่วนวิชาในสาขาสังคมศาสตร์เป็นวิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับความเป็นมาของมนุษย์สภาพแวดล้อมในสังคมและการดำรงชีวิตของมนุษย์ในสังคมเช่นประวัติศาสตร์ภูมิศาสตร์สังคมวิทยาเศรษฐศาสตร์จริยธรรมปรัชญาศาสนาเป็นต้นวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้มีทักษะและมีคุณธรรมเพื่อเสริมสร้างความเป็นมนุษย์และเป็นพลเมืองดีสามารถแสวงหาความรู้และพัฒนาการคิดด้วยตนเองเพื่อการเรียนรู้ในระดับสูงได้และรู้หน้าที่และบทบาทของตนต่อครอบครัวโรงเรียนชุมชนและสังคมโลก

4) **ขอบเขตของเนื้อหาวิชาคณิตศาสตร์ในการทดสอบ O-NET**กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ โดยมีเนื้อหาการสอบ 1. เขตจำนวนจริงการให้เหตุผล 2. ความสัมพันธ์และฟังก์ชัน 3. ลำดับและอนุกรมความน่าจะเป็นและ 4. สถิติและข้อมูล

5) **ขอบเขตของเนื้อหาวิชาวิทยาศาสตร์ในการทดสอบ O-NET**กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ โดยมีเนื้อหาการสอบ 1. สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำรงชีวิต 2. ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม 3. สารและสมบัติของสาร 4. แรงและการเคลื่อนที่ 4.1. การเคลื่อนที่เป็นแนวตรง ความสัมพันธ์ระหว่างแรงกับการเคลื่อนที่ : การกระจัด 5. พลังงาน 6. กระบวนการเปลี่ยนแปลงของโลก 7. ดาราศาสตร์และอวกาศและ 8. ธรรมชาติของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกระบวนการต่างๆทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเช่นการสำรวจตรวจสอบการสังเกตการเก็บข้อมูลการตั้งสมมติฐานการทดลองการวิเคราะห์การสรุปผลซึ่งควรมีสอดแทรกตามเนื้อหาต่างๆ ในสาระ 1-7

ดังนั้นจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง พบว่าเนื้อหาในการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน มีเนื้อหาครอบคลุมในแต่ละรายวิชาที่มีการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน อีกทั้งยังมีการระบุขอบเขตของเนื้อหาในการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานอีกด้วย

2.4 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET)

การสอบ O - NET สำหรับนักเรียนชั้น ม.6 นอกจากใช้ผลการสอบหรือคะแนนเป็นตัวชี้คุณภาพการเรียนการสอนแล้ว ยังสามารถใช้เป็นองค์ประกอบหนึ่งในการคัดเลือกบุคคลเข้ามหาวิทยาลัยด้วย และผลจากมติในที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทยที่ใช้คะแนนสอบ O-NET ครั้งแรกและครั้งเดียวในการยื่นสมัคร Admissions นั้น เป็นประเด็นที่น่าเป็นห่วงว่าคุณภาพของการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาสภาพความพร้อมแตกต่างกัน ย่อมทำให้ผู้เรียนของตนเองได้รับโอกาสที่จะเข้าศึกษาต่อในระดับสูงไม่เท่าเทียมกันด้วย

จากผลการศึกษาคะแนนผลการสอบ O-NET ในภาพรวมที่ผ่านมา พบว่า คะแนนผลการสอบต่ำมากทำให้ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาโดยเฉพาะสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ซึ่งรับผิดชอบดูแลการจัดการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต้องนำผลการสอบมาทบทวน เพราะคะแนนทั้งห้ากลุ่มสาระที่ทดสอบในระยะ 2 ปีแรก นักเรียนได้คะแนนไม่ถึงครึ่งของคะแนนเต็ม โดยเฉพาะวิชาคณิตศาสตร์และภาษาอังกฤษ ซึ่งมีคะแนนต่ำกว่าครึ่งมากและมีผู้สอบบางคนสอบได้ 0 คะแนน ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าคุณภาพของนักเรียนที่จบชั้น ม.6 ยังไม่มีคุณภาพอยู่ในระดับที่น่าพอใจ (ธัญญา เรืองแก้ว. 2550) ทั้งนี้มีการตั้งข้อสังเกตถึงปัญหาเกี่ยวกับการที่ผลสัมฤทธิ์ไม่กระเตื้องของเด็กกว่า อาจเป็นเพราะข้อสอบที่ใช้ในการทดสอบ O-NET นั้น ประเมินผลไม่สอดคล้องกันกับ การเรียนการสอนในห้องเรียน ซึ่งข้อสอบ O-NET จะเน้นการคิดวิเคราะห์หาเหตุผลเป็นหลักสอดคล้องกับความเห็นของ สมพงษ์ จิตระดับ (2552) ที่สะท้อนมาว่า

สิ่งที่พบได้ชัดเจนจากการสอบ O-NET 4 ปีที่ผ่านมา (ปีการศึกษา 2548 - 2552) เน้นการคิดวิเคราะห์หาเหตุผล แต่กระบวนการเรียนการสอนในโรงเรียนยังเป็นแบบท่องจำ 80 - 90% ในขณะที่ สมปัญญา ศรีภคานนท์ ซึ่งเป็นรองผู้อำนวยการโรงเรียนเทพศิรินทร์ นทบุรี ที่เป็นผู้ปฏิบัติจริง ได้แสดงความเห็นที่สอดคล้องกันว่า เนื่องจากข้อสอบเน้นการวิเคราะห์ตามหลักสูตร ซึ่งเป็นเรื่องที่ดีแต่สวนทางกับการเรียนการสอนของโรงเรียนที่ส่วนใหญ่ยังเน้นท่องจำ (ไทยโพสต์ 20 เมษายน 2552) นอกจากนี้ วิทยากร เชียงกุล (ผู้จัดการรายสัปดาห์ , 20 - 26 กรกฎาคม 2552) ได้กล่าวไว้ว่าสาเหตุหนึ่งที่ทำให้การสอบระดับชาติของนักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า 50% ในทุกวิชา รวมทั้งต่ำลงจากปีก่อน ๆ มากเนื่องมาจาก 1) ครูอาจารย์ (รวมทั้งพ่อแม่ผู้ปกครอง) มีทัศนคติที่ผิด ๆ ว่า การเรียนเก่งหรือไม่เก่งเป็นผลมาจากความฉลาดมาตั้งแต่เกิด 2) ปัญหาส่วนตัวของผู้เรียน 3) ปัญหาปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมสังคมและอารมณ์ของผู้เรียน และ 4) ปัญหาสภาพแวดล้อมด้านทัศนคติของชุมชนและสังคม

ผลการศึกษาและผลการวิเคราะห์เบื้องต้นถึงสาเหตุที่ทำให้นักเรียนมีผลการทดสอบ O-NET ต่ำ มีทั้งมาจากความไม่สอดคล้องระหว่างแนวทางในการจัดการเรียนรู้กับสิ่งที่นำมาวัดในแบบทดสอบ และทัศนคติของครู ผู้ปกครอง รวมทั้งสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันไปของผู้เรียน แต่ผลดังกล่าวนี้เป็นข้อมูลจากการวิเคราะห์จากนักวิชาการการศึกษาและฝ่ายปฏิบัติจริงที่ดำเนินการจัดการเรียนรู้ อาจสรุปว่าเป็นสาเหตุที่ทำให้คะแนน O-NET ของนักเรียนต่ำของนักเรียนไทยในภาพรวมยังไม่ได้

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) สรุปผลการทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐานแห่งชาติ (O-Net) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6, มัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 และผลการทดสอบความถนัดทั่วไป (GAT) และความถนัดทางวิชาการและวิชาชีพ (PAT) ครั้งล่าสุดพบว่า ข้อสอบรูปแบบใหม่ของสทศ.เป็นข้อสอบที่ดีและเชื่อถือได้ เพราะทำให้โอกาสการเดาผลลงจึงสามารถวัดความรู้ของผู้สอบได้อย่างแม่นยำมากขึ้น โดยคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนในกลุ่มเก่งและอ่อนไม่ถูกรบกวน แต่นักเรียนกลุ่มที่เรียนปานกลางมีคนได้คะแนนลดลง อย่างไรก็ตาม คะแนนเฉลี่ยของทั้ง 8 วิชา นักเรียนชั้น ป.6 มีค่าเฉลี่ยสูงขึ้น ส่วนนักเรียน ม.3 และ ม.6 คะแนนเฉลี่ยใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา

ผลการสอบ O-Net ของนักเรียน ม.6 คะแนนส่วนใหญ่เฉลี่ยระหว่าง 23-46 คะแนน จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน ซึ่งวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดคือภาษาอังกฤษ ส่วนคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือภาษาไทย

ขณะที่ ผลการสอบ O-Net ของนักเรียน ม.3 คะแนนส่วนใหญ่เฉลี่ยระหว่าง 22-56 คะแนน จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน ซึ่งวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดคือภาษาอังกฤษ ส่วนคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือสุขศึกษาและพลศึกษา

O - NET (Ordinary National Educational Test) เป็นการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานเพื่อทดสอบความรู้และความคิดของนักเรียน ชั้น ป.6 ม.3 และม. 6 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน นำผลการสอบไปใช้ประเมินการเรียนรู้ของนักเรียนระดับชาติ ใช้เทียบเคียงคุณภาพการศึกษาสำหรับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนและการแนะแนว เพื่อการพัฒนาและยกระดับคุณภาพผู้เรียน ตลอดจนใช้เป็นส่วนหนึ่งในการจัดสรรโอกาสการเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น โดยมีระบบการบริหารการทดสอบ O-NET แบ่งเป็น 3 ระดับ โดย สทศ. จัดสอบให้กับนักเรียนที่กำลังจะจบการศึกษาในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งปัจจุบันได้ดำเนินการจัดสอบ ครบ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้และจากค่าสถิติผลการทดสอบ พบว่าคะแนนเฉลี่ยมีค่าต่ำกว่าร้อยละ 50 ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากรูปแบบข้อสอบที่หลากหลายไม่เหมือนกับการสอบในห้องเรียนที่นักเรียนคุ้นเคย ข้อสอบส่วนใหญ่เน้นขีดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ขั้นสูง ต้องใช้กระบวนการคิดที่มีความซับซ้อนมาก และนักเรียนไม่ตั้งใจสอบ ดังนั้นจึงขอเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังนี้

- 1) สถานศึกษาต้องนำผลการวิเคราะห์คะแนนสอบ O-NET ไปใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนการสอน เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน
- 2) สถานศึกษาต้องส่งเสริมและพัฒนาให้ครูได้จัดการเรียนการสอนที่เน้นคิดวิเคราะห์มากขึ้นและใช้รูปแบบการวัด-ประเมินผลที่หลากหลายและมีประสิทธิภาพ เชื่อถือได้
- 3) สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ร่วมมือกันจัดโครงการอบรมครูเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ภายในชั้นเรียน
- 4) สร้างความตระหนักกับนักเรียนให้รู้ว่าผลการทดสอบนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนของโรงเรียน

คณะกรรมการนโยบายปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (กนป.) ได้มีเป้าหมายให้คนไทยและการศึกษาไทยโดยมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาหลักจากการทดสอบระดับชาติมีคะแนนเฉลี่ยมากกว่าร้อยละ 50 ภายในปี พ.ศ. 2561

กัจจกร ตติยภวิ ให้ความหมายว่า ปัจจุบัน สกอ. ได้ใช้ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) เป็นส่วนน้อยโดยใช้เป็นเพียงส่วนประกอบในการเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาเท่านั้น ซึ่งเด็กจะต้องสอบ O-NET ผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนดซึ่งทำให้เด็กไม่ให้ความสำคัญกับการทดสอบดังกล่าว เพราะเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าศึกษาต่อ น้อยมากโดยเฉพาะระบบสอบตรงของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ซึ่งไม่ใช้ผลการทดสอบ O-NET เด็กจึงไม่ตั้งใจศึกษาในชั้นเรียนส่งผลให้ผลการทดสอบ O-NET ระดับประเทศมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ โดยเฉพาะในวิชาคณิตศาสตร์วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ ซึ่งต้องเร่งแก้ไขเพิ่มเติมความรู้ให้แก่ นักเรียน และขับเคลื่อนการผลิตครูให้มีคุณภาพ เพื่อให้การทดสอบ O-NET ส่งผลต่อการพัฒนาการศึกษาให้มีผลสัมฤทธิ์เป็นไปตาม

เป้าหมาย จึงเสนอให้มีมาตรการโดยการนำผลการทดสอบ O-NET (ที่ผ่านเกณฑ์) เป็นส่วนสำคัญในการจบการศึกษา

ปัญหา แก้วกียูร ที่ปรึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ปัจจัยที่ทำให้ผลการทดสอบต่ำกว่าเกณฑ์ในบางกลุ่มสาระการเรียนรู้ เนื่องจาก 1) แบบทดสอบมีจำนวนของข้อสอบที่ลดลง ลักษณะของการให้คะแนนของข้อสอบ และข้อสอบในบางกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีเนื้อหาของข้อสอบบางข้อที่เกิดความลำเอียงกับนักเรียนบางกลุ่ม และไม่ยุติธรรมสำหรับนักเรียนที่ไม่ได้เรียนในเนื้อหาดังกล่าว 2) ครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนไม่ถึงมาตรฐานหรือตัวชี้วัดของหลักสูตรอย่างแท้จริงจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้นักเรียนได้ฝึกคิดวิเคราะห์อย่างจริงจังไม่มากพอที่จะให้ผู้เรียนเกิดทักษะได้ไม่ได้สร้างความคุ้นเคยในวิธีการประเมินผลในชั้นเรียน และยังไม่เปลี่ยนความเชื่อเกี่ยวกับการเรียนรู้ของนักเรียน 3) นักเรียนที่ทำการสอบเป็นเด็กนักเรียนคนละกลุ่มกัน และมีความรู้พื้นฐานที่แตกต่างกันขาดความคุ้นเคยและความรอบคอบในการทำข้อสอบ นักเรียนไม่เห็นความสำคัญของการทดสอบ O-NET และขาดทักษะการคิดวิเคราะห์ สพฐ. ได้ร่วมประชุมกับ สทศ. ถึงแนวทางการดำเนินงานเกี่ยวกับการทดสอบ O-NET ในอนาคตซึ่งได้ข้อสรุปว่า ต้องมีการวางแผนการกำหนดวันสอบ วิชาและเวลาที่ใช้สอบ ทั้ง 3 ระดับชั้นจัดทำ Test Blueprint คัดเลือกครูออกข้อสอบ จัดประชุมเชิงปฏิบัติการการสร้างข้อสอบ และกำหนดรูปแบบข้อสอบเพื่อให้การทดสอบการศึกษาระดับชาติ (O-NET) เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สพฐ. สำนักงานเขตพื้นที่ และสถานศึกษาต้องร่วมกันดำเนินการตามแนวทางการทดสอบดังกล่าว

3. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.1 ปัจจัยด้านครอบครัว

1. การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครองบทบาทหน้าที่ของผู้ปกครองที่มีต่อนักเรียนหมายถึงภาระหน้าที่ในการให้การเลี้ยงดูการให้การอบรมสั่งสอนและการให้การศึกษาหน้าที่อันสำคัญจะเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนก้าวไปสู่ความสำเร็จของชีวิตในภายภาคหน้าก็คือหน้าที่การให้การศึกษาแก่นักเรียนเมื่อผู้ปกครองเห็นความสำคัญของการให้การศึกษาผู้ปกครองจึงต้องใส่ใจและจริงจังเป็นพิเศษส่งเสริมให้เรียนอย่างเต็มความสามารถด้วยความเต็มใจ (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. 2528 หน้า 40) นอกจากนี้ อาทร รัตนคำนวน (2522, หน้า 19 -22) ได้เสนอแนะว่าผู้ปกครองมีส่วนช่วยเหลือเป็นอย่างมากเนื่องจากบทบาทหน้าที่ของผู้ปกครองที่สำคัญคือการให้การอบรมเลี้ยงดูนักเรียนและช่วยเหลือนักเรียนโดย

- 1.1 เปิดโอกาสให้นักเรียนเป็นตัวของตัวเอง
- 1.2 ให้คำตอบต่อคำถามของนักเรียน
- 1.3 ให้ความรักความอบอุ่นเท่าที่มีโอกาสจะกระทำ
- 1.4 สนับสนุนในด้านต่างๆกระตุ้นเตือนให้รู้จักคิดและใช้สติปัญญาเพื่อแก้ปัญหา

1.5 ให้เวลาทำการบ้านอย่างพอเพียงไม่ได้รับผิดชอบงานบ้านมากเกินไปจัดเวลาสถานที่อุปกรณ์การเรียนและช่วยตรวจดูการบ้านให้เสร็จเรียบร้อย

1.6 ควรมีรางวัลเพื่อเป็นแรงจูงใจและต้องลงโทษเมื่อทำผิดอย่างมีเหตุผลสรุปได้ว่าผู้ปกครองมีส่วนสำคัญในความสำเร็จของนักเรียนการดูแลเอาใจใส่ให้การสนับสนุนส่งเสริมการเรียนด้วยวิธีการต่างๆอย่างจริงจังจะส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงได้

2. ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวเด็กจะมีความพร้อมในการเรียนถ้าบ้านมีบรรยากาศที่

ส่งเสริมให้นำเรียนมีความเข้าใจอันดีต่อกันไม่สร้างความหวาดหวั่นวิตกกังวลให้เกิดกับอารมณ์ของเด็ก (อรพินทร์ชูชม, 2523 หน้า 18) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมอร์โรว์และวิลสัน (Morrow & Wilson, 1961 หน้า 508 – 514) จากผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีพ่อแม่ที่ให้คำชมเชยยอมรับแสดงความสนใจและเข้าใจทำให้เกิดความรู้สึกว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัวส่วนนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำนั้นมีพ่อแม่ที่ชอบชมเชยเข้มงวดกวดขันเด็กจนเกินไปลงโทษเด็กบ่อยๆหรือไม่ก็ให้ความคุ้มครองปกป้องเด็กมากเกินไปบรรยากาศในบ้านจึงมีความตึงเครียดและขัดแย้งกัน

นอกจากนี้ เมย์กัต (Maykut, 1984 หน้า 1366-A) ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทางครอบครัวกับการแสดงออกถึงพัฒนาการของนักเรียนโดยมีวัตถุประสงค์ที่จะหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทางกายภาพสังคมและจิตวิทยาของสภาพแวดล้อมทางครอบครัวกับการแสดงออกถึงพัฒนาการของนักเรียนในด้านการวัดผลทางด้านพุทธิพิสัยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและลักษณะทางเจตคติสภาพแวดล้อมทางบ้านโดยมีนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 182 คนจาก 69 ครอบครัวผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีสภาพแวดล้อมไม่ดีมีการแสดงออกถึงพัฒนาการของนักเรียนที่ต่ำกว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีสภาพแวดล้อมทางครอบครัวที่ดี

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องพบว่าสภาพแวดล้อมทางครอบครัวเป็นตัวแปรที่สำคัญที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโดยนักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ดีเอื้อต่อการศึกษาก็จะทำให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีด้วย อีกทั้งครอบครัวยังมีความพร้อมทางด้านฐานะทางการเงินก็จะส่งผลให้ลูกมีโอกาสทำให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี ซึ่งตรงข้ามกับนักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีความขัดแย้งขาดความพร้อมทางการเงิน สภาพบรรยากาศไม่เอื้อต่อการเรียนก็จะทำให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำด้วยเช่นกัน

3.2 ปัจจัยด้านตัวนักเรียน

1. เจตคติต่อการเรียน (Attitude) เป็นท่าทีความรู้สึกของคนซึ่งเป็นอำนาจหรือแรงขับอย่างหนึ่งที่แฝงไว้ในจิตใจของมนุษย์และพร้อมที่จะกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งมีนักวิชาการให้คำจำกัดความไว้หลายท่านดังนี้

กู๊ด (Good, 1959 หน้า 112) กล่าวว่าเจตคติคือความพร้อมที่จะแสดงออกในลักษณะหนึ่งอาจเป็นการเข้าหาหรือหนีหรือต่อต้านสถานการณ์บางอย่างบุคคลหรือสิ่งต่างๆเช่นรักเกลียดกลัวหรือไม่พอใจมากน้อยเพียงใดต่อสิ่งนั้น

โรคีส (Rokeach, 1970 หน้า 112) กล่าวว่าเจตคติเป็นการผสมผสานหรือการจัดระเบียบของความเชื่อที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือสถานการณ์หนึ่งซึ่งผลรวมของความเชื่อนี้จะเป็นตัวกำหนดแนวโน้มของบุคคลในการที่จะมีปฏิกิริยาตอบสนองในลักษณะที่ชอบหรือไม่ชอบ

ครุซ (Cruze, 1974 หน้า 187) ได้ให้ความหมายของเจตคติไว้ว่าเป็นความรู้สึกความเอนเอียงของจิตใจที่มีต่อประสบการณ์ที่คนเราได้รับ

สรุปได้ว่าเจตคติหมายถึงท่าทางความพร้อมความรู้สึก ความเชื่อบางอย่างที่แสดงต่อปรากฏการณ์นั้นทั้งทางบวกและทางลบ

2. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีนักวิชาการให้คำจำกัดความไว้ดังนี้

กู๊ด (Good, 1959 หน้า 354) ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไว้ว่าเป็นความปรารถนาและความพยายามอย่างสูงของนักเรียนที่จะศึกษาให้บรรลุสัมฤทธิ์ผลตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้และเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ทั่วไปของการศึกษาแสดงให้เห็นว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นองค์ประกอบที่สำคัญและสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซึ่งมีผู้วิจัยในเรื่องนี้หลายท่านดังนี้

เฮอร์แมนส์ (Hermans, 1970 หน้า 354) รวบรวมลักษณะของผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงไว้ 10 ประการได้แก่

1. ระดับความทะเยอทะยานสูง
2. มีความหวังอย่างมากว่าตนจะประสบความสำเร็จถึงแม้ว่าผลจากการกระทำนั้นจะขึ้นกับโอกาส
3. มีความพยายามไปสู่สถานะที่สูงขึ้นไป
4. อดทนทำงานที่ยากได้เป็นเวลานาน
5. เมื่องานที่กำลังทำอยู่ถูกขัดจังหวะหรือถูกรบกวนจะพยายามทำต่อไปให้สำเร็จ
6. รู้สึกว่าเวลาเป็นสิ่งไม่หยุดนิ่งและสิ่งต่างๆเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว
7. คำนึงถึงเหตุการณ์ในอนาคตมาก

3.3 ปัจจัยด้านโรงเรียน

1. คุณภาพการสอนของครูเป็นอยู่กับองค์ประกอบสำคัญที่เอื้ออำนวยให้การจัดการเรียนการสอนมีคุณภาพและมีประสิทธิผลสูงคาร์รอล (Carroll, 1971 หน้า 147, Bloom, 1982 หน้า 135) ได้เน้นถึงความสำคัญของคุณภาพการสอนของครูโดยเชื่อว่าคุณภาพการสอนเป็นตัวแปรที่เป็นกลไกสำคัญที่ทำให้เกิดการเรียนรู้จากผลการวิจัยเชิงสำรวจและการวิจัยเชิงทดลองพบว่าคุณภาพการสอนมีอิทธิพลในรูปที่เป็นสาเหตุต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนที่มีคุณภาพแตกต่างกันมานานอกจากจะทำให้ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนแตกต่างกันแล้วยังส่งผลต่อแรงจูงใจในการเรียนและความมั่นใจในความสามารถในการเรียนของนักเรียนแตกต่างกันด้วยทั้งนี้เนื่องจากผล

จากการสอนที่มีคุณภาพย่อมทำให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนซึ่งจะช่วยให้มีแรงจูงใจอยากเก่งในวิชานั้นและเกิดความมั่นใจในความสามารถในการเรียนของตนนั้นคือมีมโนภาพเกี่ยวกับตนเองทางบวกและในทางตรงข้ามการสอนที่ขาดคุณภาพจะทำให้นักเรียนบางคนเกิดความล้มเหลวในการเรียนอันเป็นผลทำให้แรงจูงใจลดลงและทำลายมโนภาพของตนเองจากเหตุผลดังกล่าวคุณภาพของการสอนจึงมีอิทธิพลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์และเป็นสาเหตุทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์โดยผ่านทางแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และมโนภาพเกี่ยวกับตนเอง

บลูม (Bloom, 1982 pp.115-127) เห็นว่าคุณภาพของการสอนเป็นเรื่องของการชี้แนะแก่นักเรียนทำให้ผู้เรียนทราบว่าสิ่งที่เรียนคืออะไรผู้เรียนควรทำอะไรบ้างการมีส่วนร่วมของผู้เรียน (Participation) การเสริมแรงจากครู (Reinforcement) การให้ข้อมูลย้อนกลับและการแก้ไขข้อบกพร่อง (Feedback Corrective)

กู๊ด (Good, 1959 pp.127 – 144) ได้สรุปเกี่ยวกับคุณภาพการสอนที่มีอิทธิพลต่อการเรียนของนักเรียนไว้ว่าการสอนอย่างตั้งใจจริงและมีความเข้าใจเกี่ยวกับความคิดรวบยอดของสิ่งที่สอนสามารถอธิบายความหมายได้อย่างชัดเจนจัดกิจกรรมการสอนได้อย่างเหมาะสมเตรียมการสอนและเอาใจใส่การสอนเป็นอย่างดีจะมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

รัชนีพรจาวรุ่งวณิชสกุล (2543) ศึกษาพฤติกรรมการสอนภาษาอังกฤษและหลักการปฏิบัติงานของครูต้นแบบวิชาภาษาอังกฤษปี 2542 ในโรงเรียนประถมและมัธยมศึกษาพบว่าครูมีการเตรียมแผนการสอนล่วงหน้าจัดเตรียมกิจกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์ของการเรียนและเนื้อหาเตรียมสื่อเครื่องมือวัดและประเมินผลสำหรับการจัดการเรียนการสอนครูต้นแบบมีการเตรียมความพร้อมนักเรียนด้วยกิจกรรมที่สร้างความสนใจมีการแจ้งจุดประสงค์ในการเรียนรู้และทบทวนความรู้เดิมมีการดำเนินการสอนการพูดการเขียนโดยใช้ขั้นตอน 3 Ps และใช้ขั้นตอนการสอนฟังและอ่านคือขั้นตอนการสอน Pre, While, Post Activity ครูต้นแบบจัดกิจกรรมและสื่อที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติทักษะในรูปแบบกิจกรรมที่หลากหลายสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองกิจกรรมเป็นแบบบูรณาการทักษะภาษาที่เอื้อต่อการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันด้านการวัดและประเมินผลมีการใช้เครื่องมือที่หลากหลายวัดและประเมินผลระหว่างเรียนหลังเรียนและมีการแจ้งผลให้นักเรียนทราบหนึ่งครูต้นแบบให้ความสำคัญกับหลักการแนวคิดและทฤษฎีต่างๆมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับรูปแบบการสอนครูต้นแบบสอนโดยใช้เนื้อหาและกิจกรรมเพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ภาษาเปิดโอกาสให้นักเรียนทำโครงการและมีการนำผลการประเมินนักเรียนในแต่ละคาบมาใช้จัดกิจกรรมซ่อมเสริม

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่าคุณภาพของครูเป็นปัจจัยสำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนครูที่ตั้งใจจริงและมีความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่สอนสามารถอธิบายให้นักเรียนเข้าใจได้ชัดเจนมีรูปแบบการสอนและการจัดกิจกรรมได้มากมายที่เหมาะสมกับนักเรียนมีความพร้อมในการเตรียมการสอนการเสริมแรงการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่นักเรียนจะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนได้เป็นอย่างดี

2. ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนรวมถึงพฤติกรรมที่ผู้สอนแสดงต่อผู้เรียนในด้านการเรียนการสอนและการปกครองนั้นเป็นปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำให้การศึกษามีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพราะกระบวนการเรียนการสอนเป็นการติดต่อระหว่างบุคคลความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียนแต่ละคนจึงเป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องเข้าใจต่อกันเพราะเมื่อผู้สอนให้ความเป็นกันเองกับผู้เรียนผู้เรียนย่อมรู้สึกสบายใจใจการที่จะรับวิชาหรือทำความเข้าใจในบทเรียนเกิดความรู้สึกเชื่อถือและวางใจผู้สอนไม่กระด้างกระเดื่องผู้สอนจึงมีโอกาสนำกิจกรรมให้ผู้เรียนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขกล้าในสิ่งที่ควรกล้าและวางตัวพอเหมาะพอดีกับเหตุการณ์ (ยุพินพิพิธกุล, 2527 หน้า 117)

นอกจากนี้ลินเดอร์แมน (Linderman, 1987 pp. 4004-4005-A) พบว่าลักษณะสำคัญที่สุดของครูที่จะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการสอนคือการมีมนุษยสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้สอนและผู้เรียนนั่นเอง

โอเบอร์ (Ober, 1971 pp. 39 – 40) ได้สร้างเครื่องมือเพื่อสังเกตพฤติกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนขึ้นมีชื่อเรียกว่าแบบวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ของโอเบอร์เป็นเครื่องมือที่ได้รับการปรับปรุงจากเครื่องมือของเนตเอแพลนเดอร์สโดยสังเกตพฤติกรรมของครูและนักเรียนมี 10 ประเภทดังนี้ 1. ความอบอุ่นใจ 2. การยอมรับ 3. การขยายประโยชน์ของบุคคลอื่นที่มีส่วนร่วม 4. การซักถาม 5. การตอบคำถาม 6. การอธิบาย 7. การให้แนวทาง 8. การแก้ไข 9. การลดความตึงเครียดและ 10. การเจียบหรือความวุ่นวาย

นอกจากนี้เขายังได้อธิบายเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือในการสังเกตพฤติกรรมการเรียนการสอนและปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนว่ามี 2 ระบบคือ

1. ระบบสัญลักษณ์ประกอบด้วยลำดับพฤติกรรมซึ่งผู้สังเกตจะบันทึกพฤติกรรมที่ปรากฏเพียงพฤติกรรมละครั้งเดียวในช่วงเวลาที่สังเกตโดยไม่คำนึงถึงความถี่ของการเกิดพฤติกรรม

2. ระบบจำแนกประเภทเป็นระบบที่จำแนกพฤติกรรมออกเป็นประเภทๆแต่ละประเภทใช้เครื่องหมายหรือสัญลักษณ์บันทึกแทนพฤติกรรมที่คาดว่าจะป็นปฏิสัมพันธ์ของครูกับนักเรียนในกระบวนการเรียนการสอนโดยกระทำในช่วงเวลาที่จำกัดผู้สังเกตจะต้องเรียนรู้ลักษณะของพฤติกรรมว่าสิ่งใดควรจัดอยู่ในประเภทใดและมีความถี่เกิดขึ้นกี่ครั้งในแต่ละช่วงเวลาที่เกิดพฤติกรรม

นอกจากนี้ยังมีนักการศึกษาหลายท่านที่ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนการสอนดังนี้

แฟลนเดอร์ส (Flanders, 1970 pp. 55-63) ได้ใช้แบบวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ศึกษาอิทธิพลของครูที่มีต่อนักเรียนพบว่าการใช้อิทธิพลทางอ้อมในการเรียนการสอนได้แก่การยอมรับความรู้สึกของนักเรียนการยกย่องชมเชยการนำความคิดของนักเรียนมาใช้และการถามคำถามจะช่วยให้ผู้เรียนมีความกล้าที่จะแสดงออกมีความเชื่อมั่นในตนเองและประสบผลสำเร็จในการเรียนสูงกว่าการเรียนการสอนที่เป็นการใช้อิทธิพลทางตรงได้แก่การบรรยายการออกกำลังและการวิจารณ์

เฟิสท์ (Furst, 1967 pp. 315 – 328 อ้างถึงในสายสุนีย์สว่างทรัพย์. 2540) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการฝึกพฤติกรรมของนักศึกษาฝึกสอนระดับมัธยมศึกษาผลการวิจัยพบว่า

1. นักศึกษาฝึกสอนที่ได้รับการฝึกเกิดการยอมรับความคิดเห็นของนักเรียนมากกว่านักศึกษาฝึกสอนที่ไม่ได้รับการฝึก
2. นักเรียนที่เรียนกับนักศึกษาฝึกสอนที่ได้รับการฝึกมีพฤติกรรมมากกว่านักเรียนที่เรียนกับนักศึกษาฝึกสอนที่ไม่ได้รับการฝึก
3. เวลาแห่งความเงียบในชั้นเรียนของนักศึกษาฝึกสอนที่ไม่ได้รับการฝึกมีมากกว่าในนักศึกษาที่ได้รับการฝึก

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนนั้นมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นอย่างมากเนื่องจากครูและนักเรียนเกิดความเข้าใจอันดีต่อกันทำให้ผู้เรียนเกิดความเชื่อถือและความศรัทธาในตัวครูเกิดความไว้วางใจมีความสบายใจในการเรียน

และยังมีนักการศึกษาหลายท่านได้เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการศึกษาที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนหรือขององค์การที่แตกต่างกันไปดังนี้

แมนและบอร์เรนท์ (Mann and Bawance, 1989 หน้า 77) ที่พบว่าองค์ประกอบทางการศึกษาที่สัมพันธ์กับผลการเรียนรู้ประกอบด้วยบรรยากาศในโรงเรียนคุณลักษณะและพฤติกรรมของครูคุณลักษณะและพฤติกรรมของผู้บริหารในทำนองเดียวกับที่เรดและคนอื่นๆ (Reid and others, 1988 หน้า 24-28) ได้สังเคราะห์งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่สัมพันธ์กับผลการเรียนรู้และยังพบว่ามืองค์ประกอบด้านอื่นๆที่สัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนได้แก่ปัจจัยด้านการบริหารงานปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมปัจจัยด้านครูและปัจจัยด้านการบริหารปัจจัยด้านโรงเรียน

ใจทิพย์เชื้อรัตนพงษ์ (2539 หน้า 30-36) ได้นำเสนอบทสังเคราะห์องค์ประกอบทางการศึกษาที่สัมพันธ์กับกำหนดประสิทธิผลของโรงเรียนจากการศึกษาและวิเคราะห์การวิจัยจำนวน 5 เรื่องสรุปได้ว่าองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการคงอยู่อัตราการเลื่อนชั้นและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมี 5 องค์ประกอบคือ

1. องค์ประกอบที่เกี่ยวกับครูประกอบด้วย (1. วุฒิและประสบการณ์ในการสอน 2. ทักษะคติของครูต่อนักเรียน 3. การใช้เวลาของครูและ 4. เทคนิคในการสอน)
2. องค์ประกอบเกี่ยวกับนักเรียนประกอบด้วย (1. เพศของนักเรียน 2. การมาเรียนของนักเรียนและ 3. พื้นความรู้เดิม)
3. องค์ประกอบเกี่ยวกับสภาพของโรงเรียนประกอบด้วย (1. ขนาดของโรงเรียน 2. สภาพทางภูมิศาสตร์ 3. ระยะทางจากบ้านถึงโรงเรียน 4. อัตราส่วนของครูต่อห้องเรียน 5. อัตราส่วนของครูต่อนักเรียน 6. อุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนและ 7. สังกัดของโรงเรียน)
4. องค์ประกอบเกี่ยวกับผู้ปกครองประกอบด้วย (1. อาชีพของผู้ปกครอง 2. ทักษะคติต่อการศึกษาและอนาคตของบุตร 3. สภาพเศรษฐกิจที่บ้าน 4. ความอบอุ่นในครอบครัว)

5. องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับชุมชนประกอบด้วย (1. สาธารณูปโภค 2. ความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับโรงเรียน)

ศิริชัยกาญจนวาสี (2532 หน้า 32) ได้สรุปเกี่ยวกับองค์ประกอบต่างๆที่อาจมีผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนว่าประกอบด้วยผลสัมฤทธิ์เดิมของนักเรียนภูมิหลังของนักเรียนพื้นฐานทางบ้าน ปริมาณและคุณภาพของอุปกรณ์การเรียนการสอนสภาพแวดล้อมของกลุ่มเพื่อสภาพแวดล้อมของห้องเรียนสภาพแวดล้อมของโรงเรียนบุคลิกภาพของครูลักษณะของห้องเรียนและลักษณะของโรงเรียน

บรูคโอเวอร์และคนอื่นๆ (Brookver and others, 1979 อ้างถึงในศิริชัยกาญจนวาสี, 2532 หน้า 30) ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการศึกษาที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนไว้ว่าระบบสังคมของโรงเรียนมีอิทธิพลต่อพื้นฐานความคาดหวังค่านิยมและความเชื่อที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนโดยบรูคโอเวอร์และคนอื่นๆมีความเชื่อว่าลักษณะเดิมของครูและนักเรียนเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดผลลัพธ์ของนักเรียนอย่างไรก็ตามคุณภาพของครูและนักเรียนถูกพัฒนาให้ดีขึ้นโดยโครงสร้างกระบวนการและความเชื่อของโรงเรียนจากการศึกษาแสดงให้เห็นว่าบรรยากาศและโครงสร้างของโรงเรียนเป็นปัจจัยที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในแต่ละโรงเรียนมีความแตกต่างกัน

บอร์เกอร์และคนอื่นๆ (Borger and others, 1985 อ้างถึงในศิริชัยกาญจนวาสี, 2532 หน้า 30-31) ได้สรุปผลจากการรายงานผลการวิจัยจำนวน 24 เรื่องที่ทำการศึกษเกี่ยวกับประสิทธิภาพของโรงเรียนเขาได้เสนอแนะว่ามืองค์ประกอบ 8 ประการที่ทำให้โรงเรียนมีประสิทธิภาพองค์ประกอบเหล่านั้นได้แก่

1. ภาวะความเป็นผู้นำของผู้บริหาร
2. บรรยากาศในโรงเรียน
3. ความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน
4. หลักสูตรการเรียนการสอน
5. งบประมาณ
6. สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ
7. การวัดและการประเมินผล
8. การสนับสนุนจากผู้ปกครอง

เมื่อพิจารณาองค์ประกอบทางการศึกษาที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนตามรูปแบบของวอลเบิร์ก (Walberg, 1983 - 1984 อ้างถึงในศิริชัยกาญจนวาสี, 2532 หน้า 31) เกี่ยวกับการจัดการศึกษามืองค์ประกอบ 9 องค์ประกอบที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในด้านความรู้และความรู้สึกง่องค์ประกอบเหล่านี้ได้แก่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเข้าเรียนอายุ แรงจูงใจในการเรียนคุณภาพของการเรียนการสอนคุณภาพของประสบการณ์การสอนของครู สิ่งแวดล้อมทางบ้านสิ่งแวดล้อมภายในห้องเรียนและโรงเรียนกลุ่มเพื่อนในและนอกโรงเรียนและสื่อสารมวลชน

ชไนเดอร์ (Shneider, 1985 อ้างถึงในศิริชัยกาญจนวาศรี, 2532 หน้า 32) ได้ปรับปรุงแก้ไขรูปแบบของแคร์รอลและรูปแบบของฮาร์นิสเฟเจอร์-วิลลีย์เกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนโดยการกำหนดองค์ประกอบ 4 ด้านที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนกลุ่มเพื่อนลักษณะของห้องเรียนลักษณะและการอุทิศตัวของครูและลักษณะโครงสร้างของโรงเรียน

แวงแฮร์เทลและวอลเบอร์ก (Wang , Haertel and Walberg, 1993 pp.249-294) ได้ทำการศึกษาเพื่อประมาณค่าขนาดอิทธิพลของตัวแปรด้านการศึกษาด้านจิตวิทยาและด้านสังคมที่มีต่อการเรียนรู้การพัฒนาแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้คณะผู้วิจัยได้สำรวจรูปแบบและทฤษฎีการเรียนรู้ในสาขาการศึกษาจิตวิทยาสังคมและวัฒนธรรมเพื่อรวบรวมตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้โดยกำหนดขอบเขตของฐานความรู้สำหรับการเรียนรู้ครอบคลุมลักษณะของตัวนักเรียนและบริบทที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนและการเรียนการสอนทั้งหมดทั้งที่ได้จากรายงานการวิจัยทฤษฎีและความเห็นของผู้เชี่ยวชาญพบว่าตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ประกอบด้วยตัวแปร 228 ตัวแปรถูกจัดแบ่งออกเป็น 30 กลุ่มและจัดรวมกลุ่มเป็น 6 ด้านคือ

1. ความถนัดของนักเรียน (Student Aptitude) ในที่นี้รวมถึงเพศประวัติการศึกษา ลักษณะทางสังคมพฤติกรรมการจูงใจความรู้และลักษณะทางจิตพิสัย
2. การสอนและบรรยากาศในชั้นเรียน (Classroom Instruction and climate) รวมถึงกิจกรรมปกติในชั้นเรียนและการฝึกหัดลักษณะของการสอนการจัดการห้องเรียนการติดตามความก้าวหน้าของนักเรียนคุณภาพและปริมาณในการสอนปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนและบรรยากาศในชั้นเรียน
3. บริบทของโรงเรียน (School Context) รวมถึงลักษณะของประชากรในชุมชน วัฒนธรรมการสนับสนุนและการเกี่ยวข้องของผู้ปกครองกับโรงเรียนจำนวนเวลาที่นักเรียนใช้นอกเวลาเรียน
4. การออกแบบโปรแกรม (Program Design) หมายถึงการจัดลักษณะขององค์การสำหรับการสอนยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและลักษณะของการสื่อสารการสอน
5. การจัดโรงเรียน (School Organization) หมายถึงวัฒนธรรมบรรยากาศนโยบายและการฝึกปฏิบัติกระบวนการในตัดสินใจในระดับโรงเรียนและระดับสูง
6. ลักษณะของส่วนกลางและท้องถิ่น (State and District Characteristics) หมายถึงรัฐบาลและการบริหารนโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับหนังสือแบบเรียนเกณฑ์การทดสอบและการจบการศึกษา

เมื่อพิจารณาความซับซ้อนของโรงเรียนซึ่งเป็นองค์กรทางการศึกษานักเรียนถูกจัดให้อยู่รวมกันเป็นห้องเรียนห้องเรียนถูกจัดรวมอยู่ในโรงเรียนและจากการรวบรวมเอกสารและงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยเห็นว่าตัวแปรที่มีอิทธิพลและเกี่ยวข้องกับผลการเรียนรู้และประสิทธิผลของโรงเรียนมีลักษณะเป็นแบบพหุระดับมีความสัมพันธ์กับปัจจัยนำเข้าระดับนักเรียนระดับชั้นเรียน

อาจกล่าวได้ว่าองค์ประกอบทางการศึกษาที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสามารถจัดจำแนกออกได้ดังนี้

1. องค์ประกอบด้านนักเรียนประกอบด้วย (1. เพศของนักเรียน 2. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน 3. พื้นความรู้เดิมของนักเรียน 4. รายได้ของผู้ปกครอง 5. ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง 6. อาชีพของผู้ปกครองและ 7. บรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในบ้าน)

2. องค์ประกอบด้านห้องเรียนประกอบด้วย (1. บรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในชั้นเรียน 2. ขนาดจำนวนนักเรียนต่อห้องเรียน 3. บุคลิกลักษณะของครู 4. ประสิทธิภาพการสอนของครู)

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง พบว่าโรงเรียนเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้น ทั้งนี้ต้องมีองค์ประกอบหลายๆ อย่างเข้ามาบูรณาการด้วยกันทั้งในรูปแบบของการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน บริบทของโรงเรียนและที่สำคัญครูต้องรู้ความถนัดของนักเรียน เพื่อสามารถที่จะปรับเปลี่ยนผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

4. แนวทางการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

การจัดการศึกษาในระดับสถานศึกษาเพื่อให้สามารถพัฒนาได้อย่างยั่งยืนนั้นเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจาก การจัดการศึกษาให้สามารถพัฒนาได้อย่างยั่งยืนเป็นหน้าที่สำคัญของสถานศึกษา ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่จัดการศึกษาแก่ประชาชนโดยตรง และเป็นหน่วยงานหลักของระบบการศึกษา ดังที่รุ่ง แก้วแดง (2546) ได้กล่าวว่า ถ้าต้องการให้การศึกษามีคุณภาพดี ต้องสร้างความเข้มแข็งที่สถานศึกษา ให้สามารถเป็นหน่วยรองรับการกระจายอำนาจตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ สถานศึกษาเป็นสถาบันที่ผูกพันกับชุมชนมาหลายชั่วคน ประชาชนผูกพันกับโรงเรียนและมีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรงกับการศึกษาที่โรงเรียนจัดให้

สถานศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนจึงมีภารกิจสำคัญในฐานะหน่วยงานที่จัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับ “คน” และ “สังคม” ทุกสถานศึกษาต้องดำเนินการพัฒนาองค์ประกอบทุกส่วนของสถานศึกษาอย่างบูรณาการให้เอื้ออำนวยและเกื้อกูลกันอย่างเป็นระบบ ไม่แยกส่วนและครอบคลุมการพัฒนาทุกส่วนของสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ แนวทางการจัดการศึกษาของแผนการศึกษาชาติให้บรรลุเจตนารมณ์ที่มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นคนดี เก่ง และมีความสุข ตลอดจนมุ่งพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมที่พึงประสงค์ มีความเข้มแข็ง และมีคุณภาพซึ่งสถานศึกษาต้องมีปฏิสัมพันธ์กับหน่วยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ต้องปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและรู้เท่าทันการพัฒนาในยุคสังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ในปัจจุบัน เนื่องจาก

สถานศึกษาเป็นหน่วยงานระดับปฏิบัติที่มีหน้าที่จัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีความใกล้ชิดและมีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชน

แนวทางการดำเนินงานและความรับผิดชอบของสถานศึกษาในฐานะที่สถานศึกษาเป็นหน่วยงานทางสังคมที่มีเป้าหมายในการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพตามความต้องการของสังคมและมีคุณสมบัติที่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ ดังนั้น สถานศึกษาจึงมีหน้าที่ในการพัฒนาผู้เรียนและการให้บริการทางการศึกษาแก่บุคคลและชุมชน แนวทางการดำเนินงานและความรับผิดชอบของสถานศึกษา ข้างต้น สอดคล้องกับที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กล่าวคือ สถานศึกษามีหน้าที่ให้การศึกษาและจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่ผู้เรียนที่มีอายุอยู่ในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับหรือระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีเป้าหมายในการเสริมสร้างพัฒนาการให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพ ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาสถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการทั้งทางการศึกษาและสังคมที่สามารถจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนให้ได้รับประโยชน์สูงสุดและบรรลุตามความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ในยุคแห่งความเปลี่ยนแปลงดังเช่นปัจจุบัน จึงต้องคำนึงถึงสถานะทางการแข่งขันอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้และด้วยธรรมชาติการ

จัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ต้องบริหารงานในฐานะที่เป็นเอกชนให้อยู่รอดและเติบโตไปพร้อม ๆ กับการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติซึ่งต้องใช้ทรัพยากรอย่างมหาศาลให้สามารถตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการทางการศึกษาอย่างสอดคล้องกับบริบทของชุมชน เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้รับบริการทางการศึกษาและรัฐว่าโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2547) จึงควรจัดการศึกษาตามตัวแปรที่บ่งบอกถึงแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่สอดคล้องกับหลักการพัฒนาที่ยั่งยืน ได้แก่ การสร้างความสามารถในการแข่งขันบนพื้นฐานทรัพยากรและความสามารถของโรงเรียน การสร้างความสามารถในการตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการทางการศึกษา และการสร้างความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับบริบทของท้องถิ่นและสากล เพื่อมุ่งผลสำเร็จไปยังการสร้างดุลยภาพของการพัฒนาในทุกมิติที่เกี่ยวข้องทั้งมิติสังคมเศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมอยู่อย่างเกื้อกูลกันสู่การพัฒนาอย่างมีคุณภาพ

มั่นคง และยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545; สมคิด จาตุศรีพิทักษ์, 2546; พงนา เอื้องไพบูลย์, 2546; ภาณี ขนาธิปกรณ, 2548)

โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามสามารถสร้างคุณภาพในมิติทางเศรษฐกิจได้ด้วยการสร้างความสามารถในการแข่งขันบนพื้นฐานทรัพยากรและความสามารถที่โรงเรียนมี ในฐานะที่เป็นองค์กรเอกชนที่ต้องบริหารสถานศึกษาให้อยู่รอด สามารถพึ่งตนเองได้อย่างมั่นคง แม้ว่าจะต้องใช้ทุนทางการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลายอย่างมหาศาล ทั้งคน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการซึ่งเงินอุดหนุนรายหัวนักเรียนที่รัฐจัดให้เฉพาะจัดการศึกษาสามัญศึกษาจึงไม่เพียงพอต่อการบริหารงานของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่มีทั้งด้านสามัญศึกษาและอิสลามศึกษาโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จึงจำเป็นต้องผสมผสานแนวคิดทางการบริหาร การศึกษาและการบริหารองค์กรเอกชน เพื่อให้สามารถบริหารสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายทุกด้านอย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่กระทรวงศึกษาธิการมุ่งเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของการศึกษาเอกชน เพราะต้องการให้โรงเรียนเอกชนมีการบริหารงานเหมือนบริษัทเอกชน และยกระดับโรงเรียนเอกชนชั้นนำ ให้มีรูปแบบการบริหารงานและคุณภาพในระดับเดียวกับโรงเรียนนานาชาติ (รุ่ง แก้วแดง, 2548)

ส่วนประวัจน์ เบญญาศรีสวัสดิ์ (2548) ได้กล่าวถึงความสามารถในการแข่งขันว่า เป็นสิ่งที่สร้างขึ้นค่อนข้างยาก แต่หากสามารถสร้างได้แล้วจะมีความยั่งยืนและคงทน ผู้บริหารจำเป็นต้องมีกลยุทธ์ที่ดีในการสร้างนวัตกรรมให้เกิดในองค์กรและเป็นที่ยอมรับของบุคลากร อันจะนำไปสู่การสร้างความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งโรงเรียนเอกชนนั้น นอกจากจะแข่งขันกันเองแล้วยังต้องแข่งขันกับโรงเรียนของรัฐบาลด้วย โรงเรียนเอกชนจะต้องหาเทคนิควิธีการต่าง ๆ มาสร้างให้เป็นที่ยอมรับ เพื่อเป็นตัวชี้คุณภาพของโรงเรียน จำเป็นอย่างยิ่งที่แต่ละโรงเรียนจะต้องมีกลยุทธ์หรือยุทธศาสตร์ของตัวเอง เพราะโรงเรียนเอกชนส่วนใหญ่จะอยู่รอดได้จะต้องมีการปรับปรุง และพัฒนาโรงเรียนในทุก ๆ ด้าน โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้เป็นที่ยอมรับจากผู้ปกครองและชุมชน ในทำนองเดียวกันกับที่ธนาคารโลกได้ทำการวิจัย พบว่า รัฐบาลหลายประเทศต้องปฏิรูปการศึกษาภาคเอกชนให้ทันกับความเปลี่ยนแปลง มีการปรับระบบ (Reengineering) ความพยายามลดต้นทุนทำให้องค์กร เล็กกะทัดรัด ปรับขั้นตอนการทำงาน การให้บริการแบบเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว (One-Stop Service) เพื่อให้ลูกค้าได้รับบริการที่มีคุณภาพรวดเร็วและเป็นที่ยอมรับใจ อีกทั้งตัวชี้ขาดของตลาดการศึกษาว่ากระแสโลกไร้พรมแดน และการเปิดเสรีทางการค้าทำให้สถานศึกษาไม่ได้แข่งขันกับตัวเองอีกต่อไป แต่เป็นการแข่งขันในระดับภูมิภาคไปจนถึงระดับโลก ส่งผลให้การเรียนรู้เป็นตลาดสำคัญ ที่มีการแข่งขันสูงมาก ทั้งด้าน

หลักสูตร เนื้อหาสาระ คุณภาพการสอน องค์ความรู้สมัยใหม่ กระบวนการในการเรียนรู้แบบใหม่ การวิจัยและพัฒนา เป็นต้น คุณภาพการจัดการศึกษา จึงเป็นคำตอบสุดท้ายที่ธุรกิจการศึกษาต้องใส่ใจ และหาทางพัฒนา เพราะคุณภาพการจัดการศึกษาเป็นสิ่งสะท้อนถึงขีดความสามารถทางการแข่งขันของบ้านเราได้ (แจ๊ค มินท์ อิงค์ธเนศ,2548) เช่นเดียวกับกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2542) ได้ให้แนวคิดในการพัฒนาสถานศึกษาเอกชนว่า ภาพลักษณ์ที่ดีของสถานศึกษาเอกชนเป็นสิ่งที่สำคัญที่ช่วยให้ผู้รับบริการศรัทธา และทำให้โรงเรียนสามารถดำรงอยู่ได้ในยุคที่มีการแข่งขัน

ในเวลาเดียวกันโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีบริบทเฉพาะด้านสังคมวัฒนธรรม ยังต้องจัดการสถานศึกษาตามหลักการพัฒนาที่ยั่งยืน ในฐานะที่เป็นองค์กรทางการศึกษาที่มีธรรมชาติไม่แสวงหากำไร(Non-profit Organization) ให้เกิดคุณภาพของการจัดการสถานศึกษาในด้านสังคม กล่าวคือ สามารถตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการทางการศึกษา สามารถปรับตัวทันต่อการเปลี่ยนแปลง มุ่งผลสำเร็จไปยัง “ผู้รับบริการทางการศึกษา คือ ผู้เรียน และผู้ปกครอง” คำนี้ถึงความพึงพอใจของผู้รับบริการเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ปกครองและประชาชนทั่วไปว่าบุตรหลานจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ ดังที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดให้ทุกสถานศึกษาจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ ได้มาตรฐาน สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนผู้ปกครองและชุมชนสถานศึกษาต้องตระหนักถึงความสำคัญกับการสร้างความสามารถในการตอบสนองความต้องการของลูกค้ำโดยต้องจัดการศึกษาให้เป็นที่พึงพอใจ เพื่อให้สามารถรักษาลูกค้ำไว้ได้ในระยะยาวทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องแสดงความรับผิดชอบต่อผู้เรียน โดยต้องจัดการศึกษาให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพมาตรฐานรวมทั้งการสร้างคุณภาพของการจัดการสถานศึกษาในด้านสิ่งแวดล้อมกล่าวคือสามารถปรับตัวให้เข้ากับบริบทของท้องถิ่นและสากลเนื่องจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเป็นสถานศึกษาเอกชนและอยู่ในบริบทการจัดการศึกษาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ชุมชนส่วนใหญ่คาดหวังให้โรงเรียนการจัดการศึกษาและมีวิธีการดำเนินงานตามหลักการศาสนาอิสลามมีวัฒนธรรมและค่านิยมตามบริบทของชุมชนส่งผลให้โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมีหน้าที่จัดการศึกษาในส่วนที่นอกเหนือจากสถานศึกษาอื่นโดยทั่วไปที่ต้องจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนซึ่งเป็นทั้งกลุ่มเป้าหมายที่จะมาเป็นลูกค้ำและเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนให้สามารถดำเนินการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติให้ความสำคัญกับการบูรณาการการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นที่มีลักษณะเฉพาะบนพื้นฐานของหลักการศาสนาและวัฒนธรรมที่ต้อง

เชื่อมโยงเข้ากับการจัดการศึกษาโดยยึดผู้เรียนและประชาชนเป็นสำคัญ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2549) ดังที่อำรุงจันทวานิช (2547) กล่าวว่าการพัฒนาสถานศึกษาสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพนั้น โรงเรียนต้องสามารถให้บริการทางการศึกษาที่ตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งสอดคล้องกับทักษิณชินวัตร (2548) ที่กล่าวว่าโรงเรียนสมบูรณ์แบบควรจัดการศึกษาได้อย่างดีทั้งในด้านการบริหารจัดการการจัดการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพสูงตามมาตรฐานที่กำหนดและได้รับการพัฒนาอย่างครบถ้วนทุกด้านเป็นคนเก่งคนดีและมีความสุขเป็นโรงเรียนที่สามารถจัดการเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนเช่นเดียวกันกับมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา (2549) ได้ทำการวิจัยเพื่อเสนอยุทธศาสตร์และมาตรการเพื่อการพัฒนาโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพพบว่าแนวทางการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ควรมีรูปแบบเฉพาะที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมของพื้นที่อยู่บนพื้นฐานของความเข้าใจและส่งเสริมให้โรงเรียนดำเนินการต่อไปได้ตามความพร้อมและจุดแข็งของโรงเรียนคือการเรียนรู้และปฏิบัติไปพร้อมกันอีกทั้งยังเป็นโรงเรียนที่มีความใกล้ชิดกับชุมชนมาก

ดังนั้นยุทธศาสตร์และมาตรการเพื่อการพัฒนาโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้จึงควรความเชื่อมโยงกับปัญหาและความต้องการในการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบและแต่ละระบบล้วนส่งผลเชื่อมโยงซึ่งกันและกันได้แก่ยุทธศาสตร์ปรับระบบบริหารองค์กรยุทธศาสตร์ระบบฐานข้อมูลยุทธศาสตร์การพัฒนาผู้บริหารยุทธศาสตร์การจัดทำแผนแม่บทพัฒนาโรงเรียนและยุทธศาสตร์ระบบงบประมาณซึ่งการพัฒนายุทธศาสตร์เหล่านี้จะส่งผลให้ผลผลิตของการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีคุณภาพสูงขึ้นทั้งในส่วนของคุณภาพโรงเรียนและคุณภาพผู้เรียนทั้งนี้การพัฒนากระบวนการเรียนเป็นสิ่งสำคัญในการที่จะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยในปัจจุบันนี้จะมีสถาบันการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติเป็นตัวกำหนดในการจัดระดับการศึกษาในประเทศ ฉะนั้นหากมีการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติมาวิเคราะห์ในรูปแบบของความสำเร็จ ความล้มเหลว เชื่อว่าจะสามารถยกระดับการพัฒนาผู้เรียนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ได้

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นินาวาลย์ ปานากาเซ็งแมงกาจิ (บทคัดย่อ: 2550) ได้ศึกษาเรื่องการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลการศึกษาพบว่า แนวทางการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา

อิสลามในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่สร้างขึ้นจากองค์ประกอบที่เกิดจากกลุ่มตัวแปรที่มีความสอดคล้องกับหลักการพัฒนาที่ยั่งยืนให้มีความสมดุลทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมทางการศึกษาแนวทางการจัดการศึกษาดังกล่าวประกอบด้วยองค์ประกอบที่เกิดจาก (1) การสร้างความสามารถในการแข่งขันบนพื้นฐานทรัพยากรและความสามารถของโรงเรียน จำนวน 5 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบเกี่ยวกับผู้บริหารมืออาชีพ การบริหารต้นทุน การบริหารบุคลากรให้เป็นมืออาชีพ การบริหารจัดการที่มีประสิทธิผลและการพัฒนาภาพลักษณ์สถานศึกษา (2) การสร้างความสามารถในการตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการทางการศึกษา จำนวน 5 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามวิถีอิสลามอย่างสอดคล้องกับบริบททางสังคมวัฒนธรรมท้องถิ่นและสากล การจัดกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อให้ผู้เรียนดำรงชีวิตอย่างสันติสุข ครูและบุคลากรสายสนับสนุนการสอนมืออาชีพ การดำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของสถานศึกษา และการพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล (3) การสร้างความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับบริบทของท้องถิ่นและสากล จำนวน 1 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบเกี่ยวกับการสร้างการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ทุกองค์ประกอบข้างต้นเป็นแนวทางการจัดการศึกษาที่สามารถนำไปปรับใช้ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามทุกขนาดในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้สามารถพัฒนาได้อย่างยั่งยืน

รายงานการวิเคราะห์คุณภาพของแบบทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) (บทสรุปผู้บริหาร: 2552) รายงานครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์แนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลางและการกระจายข้อมูลของการทดสอบ O-NET ผลการศึกษาพบว่า

การวิเคราะห์แบบทดสอบ O-NET ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในแต่ละรายวิชาดังนี้

ข้อสอบ O-NET วิชาภาษาไทยจำนวน 50 ข้อส่วนใหญ่มีความยากอยู่ระดับปานกลางร้อยละ 54.00 ข้อสอบ O-NET วิชาคณิตศาสตร์จำนวน 30 ข้อส่วนใหญ่มีความยากอยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 53.33 ข้อสอบ O-NET วิชาวิทยาศาสตร์จำนวน 40 ข้อส่วนใหญ่มีความยาก อยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 70.00 ข้อสอบ O-NET วิชาภาษาอังกฤษจำนวน 40 ข้อส่วนใหญ่มีความยากอยู่ในระดับยาก ร้อยละ 55.00

ข้อสอบ O-NET วิชาสังคมศึกษาจำนวน 50 ข้อส่วนใหญ่มีความยากอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 58.00

การวิเคราะห์แบบทดสอบ O-NET ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในแต่ละรายวิชาดังนี้ ข้อสอบ O-NET วิชาภาษาไทยจำนวน 100 ข้อส่วนใหญ่มีความยากอยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 66.00

ข้อสอบ O-NET วิชาคณิตศาสตร์จำนวน 40 ข้อส่วนใหญ่มีความยากอยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 60.00

ข้อสอบ O-NET วิชาวิทยาศาสตร์จำนวน 80 ข้อส่วนใหญ่มีความยากอยู่ในระดับยาก ร้อยละ 48.75

ข้อสอบ O-NET วิชาภาษาอังกฤษจำนวน 100 ข้อส่วนใหญ่มีความยาก อยู่ในระดับยากร้อยละ 51.00

ข้อสอบ O-NET วิชาสังคมศึกษาจำนวน 100 ข้อส่วนใหญ่มีความยาก อยู่ในระดับยากร้อยละ 47.00

ข้อสอบ O-NET วิชาสุขศึกษาและพลศึกษาจำนวน 40 ข้อส่วนใหญ่มีความยาก อยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 40 และความยากอยู่ในระดับง่ายร้อยละ 40.00 เช่นกัน

ข้อสอบ O-NET วิชาศิลปะจำนวน 40 ข้อส่วนใหญ่มีความยาก อยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 45.00

ข้อสอบ O-NET วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยีจำนวน 40 ข้อส่วนใหญ่มีความยากอยู่ในระดับยากร้อยละ 45.00

สรุปจากการศึกษาการวิเคราะห์แบบทดสอบ O-NET ช่วงชั้นที่ 3-4 ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6 พบว่าการวิเคราะห์แบบทดสอบ O-NET ในช่วงชั้นที่ 3-4 ของรายวิชาภาษาอังกฤษ ส่วนใหญ่มีความยากอยู่ในระดับยาก และ แบบทดสอบ O-NET ช่วงชั้นที่ 4 ของรายวิชาวิทยาศาสตร์ วิชาสังคมศึกษา และวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี ส่วนใหญ่มีความยากอยู่ในระดับยาก ส่วนรายวิชาอื่นๆ ส่วนใหญ่มีความยาก อยู่ในระดับปานกลาง

เอี่ยมพรหลินเจริญ(บทสรุปสำหรับผู้บริหาร : 2552) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยเชิงสาเหตุที่ทำให้คะแนนการทดสอบ O-NET ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต่ำ ผลการศึกษาพบว่า

1. การเห็นความสำคัญของการสอบ O-NET นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ยังให้ความสำคัญต่อการสอบน้อยเนื่องจากยังไม่รู้ว่าจะนำผลจากการสอบไปใช้ทำอะไรเมื่อไหร่ นอกจากนี้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สามารถจำแนกนักเรียนออกได้ 3 กลุ่มคือ 1) กลุ่มที่ได้โควตาตรงจากมหาวิทยาลัย 2) กลุ่มไม่เรียนต่อในมหาวิทยาลัย 3) กลุ่มที่ได้โควตาตรงจากมหาวิทยาลัยแต่ยังไม่พอใจกับคณะสาขาที่ได้ซึ่งในกลุ่มสุดท้ายจะให้ความสำคัญต่อการสอบ O-NET มากกว่ากลุ่มที่ 1 และ 2 จะมีการเตรียมตัวมีความสนใจและตั้งใจสอบมากเป็นพิเศษส่วนในกลุ่มที่ 1 และ 2 นั้นการสอบ O-NET เป็นเพียงเพื่อให้จบตามกระบวนการเท่านั้นไม่มีการเตรียมตัวและตั้งใจสอบ

2. นโยบายของโรงเรียนในการพัฒนาคุณภาพวิชาการ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ผู้บริหารมุ่งเน้นที่จะให้มีการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้นแต่ทั้งนี้ก็ขึ้นกับความพร้อมของโรงเรียนและบุคลากรอย่างไรก็ตามในการจัดการเรียนการสอนผู้บริหารโรงเรียน

ส่วนใหญ่จะดำเนินตามนโยบายของกระทรวงที่มุ่งเน้นให้เกิดความเสมอภาคนักเรียนทุกคนได้รับความรู้อย่างทั่วถึงไม่เน้นการจัดการเรียนการสอนที่ตัวบุคคลเพื่อที่จะทำให้มีผลการสอบ O-NET ที่สูงขึ้นอย่างเดียว

3. สภาพแวดล้อมของโรงเรียนโรงเรียนขนาดเล็กที่อยู่นอกเมืองจะมีการแข่งขันทางด้านวิชาการและมีความกระตือรือร้นความเอาใจใส่ในการเรียนน้อยส่งผลให้คะแนน O-NET ต่ำเมื่อเทียบกับโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ในเมืองที่มีการแข่งขันทางด้านวิชาการสูงตัวป้อน (นักเรียน) ของโรงเรียนส่วนใหญ่เกือบร้อยละ 90 จะมีนักเรียนที่มีความตั้งใจกระตือรือร้นและให้ความสำคัญกับการสอบ O-NET มากจึงส่งผลให้ผลการสอบ O-NET ในโรงเรียนนั้นสูงจนเป็นที่น่าพอใจของคณะครูในโรงเรียน

4. การเข้าถึงข้อมูลของครูยังมีน้อยโรงเรียนบางแห่งที่นักเรียนมีคะแนน O-NET ต่ำไม่ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับการสอบบางโรงเรียนมีปัญหาเรื่องอินเทอร์เน็ตที่ไม่สามารถใช้อย่างสะดวกรวดเร็วหรือแม้แต่ครูบางคนมีปัญหาเรื่องการใช้คอมพิวเตอร์ในการสืบค้นข้อมูล

5. พฤติกรรมการสอนของครูครูส่วนใหญ่พยายามคิดหาวิธีการสอนที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความรู้เกิดทักษะในการเรียนแต่พบว่ายังมีครูที่ใช้วิธีการสอนแบบบรรยายมุ่งเน้นให้เด็กท่องจำจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นครูเป็นสำคัญมากกว่าการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในรายวิชาที่ต่างกันครูก็จะมีเทคนิคการสอนที่แตกต่างกันออกไปแต่ที่เป็นปัญหาทำให้ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนไม่ดีขึ้นหรือคะแนนสอบ O-NET ต่ำอาจจะเนื่องมาจากความพร้อมของนักเรียนความพร้อมของโรงเรียนทางด้านสื่ออุปกรณ์ความเพียงพอทางด้านบุคลากรโดยเฉพาะโรงเรียนที่เป็นโรงเรียนขนาดเล็กที่อยู่นอกเมืองจะประสบปัญหาดังกล่าวมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ที่อยู่ในเมือง

6. ระดับความยากของข้อสอบพบว่ามีความคิดเห็นที่หลากหลายโดยส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าข้อสอบ O-NET มีความยากง่ายแตกต่างกันไปวิชาที่นักเรียนส่วนใหญ่คิดว่ายากมากคือ วิชาภาษาอังกฤษและวิชาคณิตศาสตร์รวมถึงข้อสอบที่ออกในแนวคิดวิเคราะห์ซึ่งก็ตรงกับความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีความเห็นว่าข้อสอบค่อนข้างยากเกินกว่าที่นักเรียนจะสามารถทำได้

7. ช่วงเวลาในการสอบและการแจ้งผลการสอบล่าช้าทำให้เด็กไม่เห็นความสำคัญนอกจากนี้การแจ้งผลการสอบที่ล่าช้าทำให้ผู้บริหารและครูไม่สามารถให้ข้อมูลย้อนกลับกับนักเรียนเพื่อที่จะนำไปสู่การพัฒนาได้ทันเวลาที่

8. คุณวุฒิของครูไม่ตรงตามสาระการสอน/ครูไม่ครบตามกลุ่มสาระในโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดกลางหลายแห่งที่นักเรียนมีคะแนนการสอบ O-NET ต่ำพบว่ามีการขาดครูไม่พอเพียงในบางกลุ่มสาระผู้บริหารต้องแก้ไขโดยการนำครูในกลุ่มสาระอื่นไปสอนในกลุ่มสาระที่ครูขาดทำให้คุณวุฒิของครูไม่ตรงตามสาระการสอนส่งผลถึงคุณภาพการสอนของครูทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนไม่ดีขึ้น

9. ภาระงานของครูมีมากโรงเรียนหลายแห่งครูมีงานอื่นๆเช่นงานพัสดุงานการเงินงานธุรการรวมถึงงานโครงการพิเศษของโรงเรียนไม่ว่าจะเป็นโครงการอาหารกลางวันโครงการที่ทำ

ร่วมกับชุมชนซึ่งเป็นงานที่ได้รับมอบหมายเพิ่มเติมจากงานการสอนทำให้ครูมีเวลาในการเตรียมการสอนน้อยลงไม่สามารถสอนได้เต็มที่จึงส่งผลให้คะแนน O-NET ของนักเรียนในโรงเรียนดังกล่าวต่ำลงไปด้วย

สุรัชย์ ไวยวรรณจิตร (บทคัดย่อ: 2552) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาสาเหตุที่ทำให้คะแนน O-NET ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ต่ำ: กรณีศึกษาโรงเรียนสุขสวัสดิ์วิทยา ผลจากการวิจัยพบว่า สาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อคะแนน O-NET ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต่ำประกอบด้วยปัจจัยในหลายๆด้านกล่าวคือ 1. ผู้บริหารโรงเรียนขาดทักษะและความเข้าใจในการจัดการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้ 2. ครูผู้สอนไม่มีความชำนาญเฉพาะด้านการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาที่รับผิดชอบ 3. ขาดครูแนะแนวที่มีความชำนาญเฉพาะด้านส่งผลให้การรับรู้ข่าวสารข้อมูลที่ต้องการในการสอบคัดเลือกและการทดสอบวัดความสามารถของนักเรียนเป็นไปอย่างไร้ทิศทาง 4. หลักสูตรที่มีอยู่ในปัจจุบันไม่สอดคล้องกับสภาพความเป็นพหุวัฒนธรรมของพื้นที่และไม่สอดคล้องกับหลักสูตรเนื้อหาของการออกสอบของการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ 5. ขาดสื่อการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายตลอดจนสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนที่มองในแง่ของบรรยากาศเชิงพื้นที่บั่นทอนความรู้และตระหนักในการจัดการเรียนรู้อย่างที่ควรจะเป็น 6. นักเรียนขาดแรงจูงใจในเป้าหมายของการเรียนและการทดสอบ 7. ผู้ปกครองขาดความตระหนักและส่งเสริมต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน 8. ขีดจำกัดของนักเรียนในโอกาสที่จะได้รับจากส่วนกลางในโครงการเสริมสร้างองค์ความรู้ของนักเรียนในพื้นที่

ธีรพงศ์แก่นอินทร์ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของวิธีสอนแบบโครงการต่อเจตคติ ความพึงพอใจคุณลักษณะอื่นและระดับผลการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรีซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับเจตคติต่อการเรียนการสอนระดับความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนระดับคุณลักษณะอื่นระดับผลการเรียนพฤติกรรมโดยทั่วไปของนักศึกษาบรรยากาศการเรียนการสอนและปัญหาการเรียนการสอนที่เกิดจากการเรียนการสอนด้วยวิธีแบบโครงการกลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 3 จำนวน 23 คนวิชาเอกประถมศึกษาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ปีการศึกษา 2543 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วยแบบวัดเจตคติต่อการเรียนการสอนแบบวัดความพึงพอใจต่อการเรียนการสอน ผลการวิจัยสรุปได้ว่าเจตคติต่อการเรียนการสอนโดยรวมของนักศึกษาอยู่ในระดับเห็นด้วยความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนโดยรวมของนักศึกษาอยู่ในระดับมากระดับคุณลักษณะอื่นที่พึงประสงค์ของนักศึกษาที่เกิดขึ้นโดยรวมอยู่ในระดับมากนักศึกษาทุกคนได้ผลการเรียนในระดับมาก

ริมม์ (Rimm, 1984 pp.28) กล่าวว่าบ้านเป็นจุดเริ่มต้นของทำให้เด็กมีผลสัมฤทธิ์ต่ำในการเลี้ยงดูนั้นเด็กมีแนวโน้มที่จะเลือกแบบและยึดพฤติกรรมของพ่อแม่ผู้เลี้ยงดูอย่างใกล้ชิดเป็นแบบอย่างถ้าพ่อแม่เป็นผู้มีผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่าความสามารถที่เป็นจริงหรือไม่เน้นความสำคัญของ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนลูกจะรับเอาทัศนคติทำนองเดียวกันนั้นมาไว้เป็นของตัวสภาพแวดล้อมทางบ้านมีอิทธิพลต่อเด็กไม่ว่าจะเป็นด้านลักษณะนิสัยความประพฤติความเชื่อหรือค่านิยมต่างๆ อาจจะเป็นเครื่องกำหนดชีวิตในอนาคตของเด็กได้ทีเดียวเกี่ยวกับสำหรับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้น สิ่งแวดล้อมทางบ้านก็มีอิทธิพลอยู่ไม่น้อยฉะนั้นนักเรียนที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำนั้นจะมีความคิดกับตนเองค่อนข้างไม่ดีไม่เห็นคุณค่าในตนเองถ้าเราจัดสภาพที่ดีที่เหมาะสมกับนักเรียนนั้น ในรูปแบบอื่นๆ เช่นการจัดกิจกรรมการสอนกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์การส่งเสริมให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการสอบการสร้างบรรยากาศเพื่อส่งเสริมการเรียนเป็นต้นเพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้ที่เพิ่มมากขึ้นจะช่วยแก้ไขปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้นได้

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่มีการศึกษาในเรื่องการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนา การวิเคราะห์คุณภาพของแบบทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปัจจัยและสาเหตุที่ทำให้คะแนนการทดสอบ O-NET ต่ำ แต่ยังไม่มียานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 6 ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ฉะนั้นหากมีการวิเคราะห์สภาพ ความสำเร็จและความล้มเหลวของการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ มองว่าจะนำไปสู่ทิศทางการพัฒนาของผู้เรียน และระบบการศึกษาอย่างมีคุณภาพ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเน้นการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 6 ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน: กรณีศึกษาโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีขอบเขตการวิจัยดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ศึกษาและตรวจสอบเอกสารที่เกี่ยวข้องกับประเด็นวิจัยจากบทความบทสัมภาษณ์งานวิจัยนโยบายและแผนเป็นต้น
2. การสัมภาษณ์โดยสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) ครูผู้บริหารและผู้ปกครอง

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

คือครูผู้บริหารและผู้ปกครองในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วยจังหวัดปัตตานียะลา นราธิวาสและจ.สงขลา

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

คือครูจำนวน 120 คนแบ่งเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก-กลาง-ใหญ่อย่างละ 40 คนผู้บริหารจำนวน 12 คนแบ่งเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก-กลาง-ใหญ่อย่างละ 4 คนและผู้ปกครองจำนวน 60 คน จาก 12 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้โดยคัดเลือกจากโรงเรียนขนาดเล็กขนาดกลางและขนาดใหญ่ (เพื่อความครอบคลุมในการมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน) สามารถแสดงดังตารางต่อไปนี้

ขนาดโรงเรียน	จำนวนโรงเรียน	จำนวนครู	จำนวนผู้บริหาร	จำนวนผู้ปกครอง
เล็ก	4 โรงเรียน	40 คน	4 คน	20 คน
กลาง	4 โรงเรียน	40 คน	4 คน	20 คน
ใหญ่	4 โรงเรียน	40 คน	4 คน	20 คน
รวม	<u>12 โรงเรียน</u>	<u>120 คน</u>	<u>12 คน</u>	<u>60 คน</u>

ทั้งนี้โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ได้ทำงานศึกษา โดย คณะผู้วิจัยได้ทำการวิจัยเลือกแบบเจาะจงซึ่งสามารถแบ่งตามขนาดของโรงเรียนเอกชนสอน ศาสนาอิสลามในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วยจังหวัด ปัตตานี ยะลา นราธิวาส และ สงขลา

ขนาดของโรงเรียน	ปัตตานี	ยะลา	นราธิวาส	สงขลา
เล็ก	นุรุลอิสลามภูมิ วิทยา	ดาราวิทยวิทยา	นิรันดรวิทยา	เร้าะห์มานียะห์
กลาง	เตรียมศึกษา	สุขสวัสดิ์วิทยา	อัครศาสน์	จริยธรรมศึกษา มูลนิธิ
ใหญ่	อาซิสสถานมูลนิธิ	พัฒนาวิทยา	ดาร์ลุสลาม	พัฒนาอิสลาม วิทยามูลนิธิ

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 เครื่องมือวิจัยแบบสัมภาษณ์ได้แก่ประเด็น

1. สภาพการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 6 ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน
2. ความสำเร็จและความล้มเหลวของการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 6 ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพของ ผู้เรียนในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา
3. ข้อเสนอแนะในการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 6 ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การค้นหาข้อมูลโรงเรียนในแต่ละแห่งในการส่งพื้นที่เพื่อการสัมภาษณ์
2. ติดต่อประสานงานกับผู้บริหารโรงเรียนในแต่ละแห่ง
3. การรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ต้องสัมภาษณ์
4. การสังเกตการณ์การสัมภาษณ์

5. การตรวจสอบผลจากการสัมภาษณ์

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากกระบวนการต่างๆในการวิจัยโดยใช้การพรรณนาวิเคราะห์

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ระดับชั้นมัธยมปีที่ 3 และปีที่ 6 ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน กรณีศึกษาโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอเป็น 2 ตอน ตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการศึกษาแยกเป็นประเด็นปัญหา ดังนี้

- 1.1 ปัญหาด้านการกำหนดนโยบายและการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ
- 1.2 ปัญหาด้านผู้บริหารสถานศึกษา
- 1.3 ปัญหาด้านความเหลื่อมล้ำระหว่างครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามกับโรงเรียนของรัฐ
- 1.4 ปัญหาด้านครูผู้สอน
- 1.5 ปัญหาด้านผู้เรียน
- 1.6 ปัญหาด้านผู้ปกครองนักเรียน
- 1.7 ปัญหาด้านชุมชน
- 1.8 ปัญหาด้านแบบทดสอบระดับชาติ

ตอนที่ 2 เพื่อศึกษาความสำเร็จและความล้มเหลวของการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2553-2555) ในประเด็นต่อไปนี้เป็นด้านการกำหนดนโยบายและการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติด้านผู้บริหารสถานศึกษาด้านความเหลื่อมล้ำระหว่างครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามกับโรงเรียนของรัฐด้านครูผู้สอนด้านผู้เรียนด้านผู้ปกครองนักเรียนด้านชุมชนและ ด้านแบบทดสอบระดับชาติ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความเข้าใจที่ตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบการศึกษาข้อมูลเป็นภาพรวมของผู้ให้ข้อมูลโดยไม่ได้ระบุว่าเป็นใคร โรงเรียนใดโดยนำเสนอผลการศึกษาข้อมูล เป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 6 ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน:กรณีศึกษาโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยแยกเป็นประเด็น ดังนี้

สภาพปัญหาการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพ

ผู้เรียนของ โรงเรียน ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

ด้านการกำหนดนโยบายและการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ พบว่า ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา

นโยบายและแนวทางการแก้ไขปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ถูกผูกไว้กับตัวบุคคล และมักจะเปลี่ยนแปลงตามการโยกย้ายเปลี่ยนแปลงของบุคคลเหล่านั้น ส่งผลให้แนวทางการปฏิบัติงานไม่ชัดเจนและต่อเนื่องอย่างที่ควรจะเป็น ทำให้ผู้ปฏิบัติสับสน และเมื่อมีการนำนโยบายแผนงาน มาตรการไปสู่การปฏิบัติเพียงแต่ประเมินว่าได้ทำแล้ว แต่ขาดการศึกษาวเคราะห์ ประเมินถึงสิ่งที่ทำว่ามีคุณภาพ หรือเกิดผลตามเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่

ด้านผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญต่อการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนค่อนข้างน้อย ไม่ทันได้คิดเรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์เนื่องจากภาระงานบริหารที่ต้องฉุกละจุกอยู่ตลอดเวลาว่าจะทำอย่างไรให้โรงเรียนดำเนินกิจกรรมไปได้ภายใต้สภาวะการณ์ก่อความไม่สงบในพื้นที่มีอย่างตลอดและขาดการนิเทศติดตามผลอย่างต่อเนื่อง

ด้านความเหลื่อมล้ำระหว่างครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามกับโรงเรียนของรัฐ พบว่า การสนับสนุนส่งเสริมครูในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ซึ่งจัดการเรียนรู้ในพื้นที่เสี่ยงภัยและสอนนักเรียนสัญชาติไทยเช่นเดียวกันมีความเหลื่อมล้ำกันระหว่างครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามกับครูในโรงเรียนของรัฐ ทั้งในด้านเงินเดือน ค่าตอบแทนการพัฒนาตนเอง สวัสดิการ โดยครูในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามส่วนใหญ่ได้รับเงินเดือนไม่ตรงตามวุฒิ ไม่ได้รับเงินวิทยฐานะและเงินค่าเสี่ยงภัยเหมือนกับครูโรงเรียนของรัฐ

ด้านครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม พบว่า ครูผู้สอนยังไม่ปรับวิธีการจัดการเรียนรู้ของตนเองให้สอดคล้องกับการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ไม่เข้าใจหลักสูตร ยังคงยึดรูปแบบในการจัดการเรียนรู้แบบเดิมๆ ใช้ตำราเดิมๆตามแต่เครือข่ายโรงเรียนจะสังกัด สำนักพิมพ์ใดซึ่งส่งผลต่อตัวผู้เรียนเป็นอย่างมาก ทำให้ไม่สามารถจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งเป็นกรอบในการสอบระดับชาติ ครูผู้สอนมีภาระการทำงานอื่นๆ มาก ทำให้มีเวลาเตรียมการจัดการเรียนรู้และทำการสอนในห้องเรียนน้อยลง รวมทั้งจำนวนครูมีน้อย และสอนไม่ตรงสาขาวิชาเอกประกอบกับสถานการณ์ก่อความไม่สงบในพื้นที่ที่ยังคงส่งผลให้ครูได้สอนบ้างไม่ได้สอนบ้าง ทำให้คุณภาพการสอนลดลง นักเรียนได้รับประสบการณ์ไม่เต็มตามศักยภาพเท่าที่ควรจะเป็น นอกจากนี้การส่งต่อ และใช้ข้อมูลนักเรียนรายบุคคลเพื่อพัฒนาคุณภาพ นักเรียนยังไม่ต่อเนื่อง ทำให้นักเรียนได้รับการพัฒนาไม่ตรงกับความรู้พื้นฐานเดิมของนักเรียน ครูบางส่วนไม่เห็นความสำคัญของการสอบระดับชาติ O-NET จึงมอบภาระการสอบระดับชาติให้ครูประจำชั้น ที่มีการสอบระดับชาติ ขาดการร่วมกันทำงาน ครูละเลย ไม่เอาใจใส่นักเรียน ให้ผลการเรียนแบบ ปล่อยเกเรต ทำให้นักเรียนไม่เห็นความสำคัญของการสอบและคะแนน ครูบางคนขาดทักษะการวัด และประเมินผลที่เน้นกระบวนการคิด ขาดการศึกษาวเคราะห์ข้อสอบ ไม่มีมาตรการยกระดับผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนที่ชัดเจน และไม่ติดตามความเคลื่อนไหวของ สทศ. ทางเว็บไซต์ ทำให้ไม่เข้าใจข้อมูล การสอบ ทำให้เตรียมความพร้อมได้ไม่เต็มตามศักยภาพของผู้เรียน ที่สำคัญในขณะนี้ขาดการทำ KM

ระหว่างครูเพื่อนำมาใช้ปรับปรุงพัฒนาผู้เรียนในบางกรณีที่ครูบางท่านทำสำเร็จ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญที่การทำงานระหว่างครูด้วยกันห่างหายไปในการเน้นการแก้ปัญหาผู้เรียนด้วยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ด้านผู้เรียน พบว่า ผู้เรียนได้เรียนไม่เต็มที่อันเนื่องจากสถานการณ์ในพื้นที่ ประกอบกับผู้เรียนขาดประสบการณ์ในการทำข้อสอบตามแนวของ สทศ. ไม่เข้าใจวิธีระบายคำตอบและคำชี้แจงในกระดาษคำตอบ ทำให้ผู้เรียนขาดความมั่นใจในการทำข้อสอบ ผู้เรียนไม่เห็นความสำคัญของการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ ไม่นำผลการทดสอบไปใช้ในการ พัฒนาค้นคว้า ผู้เรียนส่วนใหญ่มีปัญหาด้านการอ่าน อ่านไม่คล่อง ทำให้ไม่มีความอดทนในการอ่าน ข้อความยาวๆ เพื่อทำข้อสอบ ขาดทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ การคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ ที่สำคัญสิ่งแวดล้อมบริบทผู้เรียนไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

ด้านผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีฐานะยากจน บางส่วนไปประกอบอาชีพที่ มาเลเซีย ปล่อยให้เด็กเรียนอยู่กับปู่ ย่า ตา ยาย หรือญาติ ทำให้ขาดการดูแลเอาใจใส่ด้านความประพฤติ ด้านการเรียน ขาดความอบอุ่นในครอบครัว ผู้ปกครองละเลยการอบรมพฤติกรรมนักเรียนมีบ้างที่ผู้ปกครองบางส่วนให้การดูแลเอาใจใส่ต่อลูกเป็นอย่างดีในการเรียน ซึ่งกลุ่มคนเหล่านี้จะมีน้อยแต่ก็จะสื่อให้เห็นเลยว่าผู้ปกครองที่เอาใจใส่ดูแลเรื่องเรียนของลูก จะทำให้ลูกมีผลการเรียนที่ดีกว่านักเรียนคนอื่นๆ

ด้านชุมชน พบว่า ชุมชนไม่เข้าใจ และไม่ให้ความสำคัญในการทดสอบระดับชาติ องค์กรชุมชนไม่ให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ ที่สำคัญความไม่เข้าใจตรงกันของภาครัฐกับชุมชนและสถาบันการศึกษาเอกชนในพื้นที่ โดยฝ่ายรัฐมักมองโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในแง่ลบ ทำให้ประเด็นที่จะส่งเสริมสนับสนุนไม่ได้อยู่บนพื้นฐานของความไว้วางใจซึ่งกันและกัน บางครั้งรัฐบริหารด้วยความหวาดระแวงมากกว่าส่งเสริม ในขณะที่ชุมชนท้องถิ่นบางครั้งก็แปลความเจตนาารมณ์ของรัฐไม่ตรงสภาพ มองว่าการดำเนินการของรัฐมักมีวาระซ่อนเร้น เช่น โครงการทวิภาษา ที่กำหนดให้มีหลักสูตรสองภาษาในโรงเรียนแอบแฝงด้วยนัยยะซ่อนเร้นที่จะทำให้ภาษามลายูถิ่นหมดไปจากพื้นที่หรือเปล่า และเป็นการเข้าไปแทรกแซงการจัดการศึกษาในท้องถิ่นซึ่งมีชุมชนเป็นผู้ดูแลอยู่แล้วหรือเปล่า

ด้านแบบทดสอบระดับชาติ พบว่า แบบทดสอบของ สทศ. ยากเกินไป วิธีทำ วิธีให้คะแนนซับซ้อน หลากรูปแบบ และเปลี่ยนแปลงบ่อย ทำให้นักเรียนขาดประสบการณ์ในการทำข้อสอบ ส่งผลให้คะแนนต่ำและไม่สะท้อนความรู้ที่แท้จริงของนักเรียน แบบทดสอบของ สทศ. บางข้อ มีความลำเอียงเอื้อประโยชน์ต่อนักเรียนบางกลุ่ม บางพื้นที่ ยิ่งเป็นพื้นที่สามจังหวัดด้วยแล้วข้อสอบหลายข้อนักเรียนแทบจะไม่เคยได้เรียนเลยเนื่องจากการจัดการเรียนรู้ในบริบทที่แตกต่างจึงส่งผลให้การนำเนื้อหาที่มาจัดการเรียนรู้ส่วนใหญ่แล้วจะสอดคล้องกับวัฒนธรรมวิถีชีวิตท้องถิ่นมากกว่า

ตอนที่ 2 ความสำเร็จและความล้มเหลวของการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ในช่วง3ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2553-2555)

ข้อค้นพบในการศึกษาวิจัยปัจจัยที่เป็นสาเหตุของความล้มเหลวในการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2553-2555) ทั้งนี้ปัจจัยความล้มเหลวที่ยังคงเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาผู้เรียน ดังนั้นจึงพอสรุปได้ว่า ปัจจัยที่จะมีส่วนเกื้อหนุน หนุนเสริมให้การจัดการศึกษาในพื้นที่โดยเฉพาะการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนจะต้องคำนึงประเด็นต่างๆดังนี้

1. การมีเป้าหมายปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552-2561)

ยุทธศาสตร์1: ให้คนไทยและการศึกษาไทยมีคุณภาพ ได้มาตรฐานสากล

ตัวบ่งชี้ที่ 1.1ผลสัมฤทธิ์ทาง ทางการเรียนในวิชาหลักจากการทดสอบทางการศึกษา ระดับชั้นพื้นฐาน มีคะแนนเฉลี่ยมากกว่า ร้อยละ50

2. นโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (หนังสือ3 ก.พ.53)

2.1 ใช้เป็นส่วนหนึ่งในการคัดเลือกเข้าเรียนต่อชั้น ม.1 และ ม.4 ในโรงเรียนที่มีการแข่งขันสูง

2.2ให้ครูผู้สอนนำไปใช้ปรับปรุงการเรียนการสอน

3. ประกันคุณภาพการศึกษา (พรบ. การศึกษาแห่งชาติ)

3.1ประกันคุณภาพภายใน

3.2ประเมินคุณภาพภายนอก

4. ปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน และการบริหาร

5. ให้เป็นส่วนหนึ่งในการคัดเลือกเข้าศึกษาในระดับสูงขึ้น

6. ลดความเหลื่อมล้ำด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยมีเป้าหมายการดำเนินงาน ติดตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาต้องผ่านการรับรองของ สมศ 100 %

7. ร่วมกันของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่ไม่ว่าจะเป็น กระทรวงศึกษาธิการ ศอ.บต. สช. หรือแม้กระทั่งสำนักงานการศึกษาธิการภาคที่ 12 ที่เป็นผู้รับลูกส่งต่อนโยบายโดยตรงมาจากกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนานโยบายทางการศึกษาในพื้นที่

8. ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการจัดการศึกษาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยเฉพาะโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามซึ่งผู้บริหารและครูส่วนใหญ่ตกเป็นเหยื่อของเหตุการณ์การก่อความไม่สงบในพื้นที่อยู่ตลอดเวลา

9. คุณภาพของผู้บริหาร ครู ผู้เรียน และผู้ปกครองและสภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่ต้องตระหนักร่วมกัน

10. การจัดการศึกษาที่สอดคล้องและสนองตอบต่อบริบทวิถีวัฒนธรรมท้องถิ่น

11. การดำเนินการนโยบายการจัดการศึกษาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ผ่านองค์กร

ผู้นำทางศาสนาและการศึกษาของชุมชน เพื่อลดแรงเสียดทานในการยอมรับจากภาครัฐในความหวังดีหลายนโยบายซึ่งไม่เข้าใจตรงกันระหว่างพื้นที่กับหน่วยงานภาครัฐในระดับนโยบายที่ลงมายังพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปอภิปรายผลการศึกษาวเคราะห์ข้อมูลและข้อเสนอแนะในการศึกษาแนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอเป็น 3 ตอน ตามลำดับ ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 สภาพการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 6 ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน: กรณีศึกษาโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ **ปรากฏข้อค้นพบดังนี้**

ด้านการกำหนดนโยบายและการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ พบว่า ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา นโยบายและแนวทางการแก้ไขปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ถูกผูกไว้กับตัวบุคคล และมักจะเปลี่ยนแปลงตามการโยกย้ายเปลี่ยนแปลงของบุคคลเหล่านั้น ส่งผลให้แนวทางการปฏิบัติงานไม่ชัดเจนและต่อเนื่องอย่างที่ควรจะเป็น ทำให้ผู้ปฏิบัติสับสน

ด้านนโยบายของโรงเรียนในการพัฒนาคุณภาพวิชาการ พบว่า ในโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ผู้บริหารมุ่งเน้นที่จะให้มีการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น แต่ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับความพร้อมของโรงเรียนและบุคลากร การจัดการเรียนการสอนผู้บริหารส่วนใหญ่จะดำเนินตามนโยบายของกระทรวงที่มุ่งเน้นให้เกิดความเสมอภาค นักเรียนทุกคนได้รับความรู้อย่างทั่วถึง แต่ไม่เน้นการจัดการเรียนการสอนที่ตัวบุคคลเพื่อที่จะทำให้มีผลการสอบ ที่สูงขึ้นอย่างเดียว

ด้านผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญต่อการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนค่อนข้างน้อย ไม่ทันได้คิดเรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์เนื่องจากภาระงานบริหารที่ต้องฉุกฉิวดูตลอดเวลาว่า

ด้านความเหลื่อมล้ำระหว่างครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามกับโรงเรียนของรัฐ พบว่า การสนับสนุนส่งเสริมครูในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ซึ่งจัดการเรียนรู้ในพื้นที่เสี่ยงภัยและสอนนักเรียนสัญชาติไทยเช่นเดียวกันมีความเหลื่อมล้ำกันระหว่างครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามกับครูในโรงเรียนของรัฐ ทั้งในด้านเงินเดือน ค่าตอบแทนการพัฒนาตนเอง สวัสดิการ โดยครูในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามส่วนใหญ่ได้รับเงินเดือนไม่ตรงตามวุฒิ ไม่ได้รับเงินวิทยฐานะและเงินค่าเสี่ยงภัยเหมือนกับครูโรงเรียนของรัฐ

ด้านครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม พบว่า ครูผู้สอนยังไม่ปรับวิธีการจัดการเรียนรู้ของตนเองให้สอดคล้องกับการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ไม่เข้าใจหลักสูตร ยังคงยึดรูปแบบในการจัดการเรียนรู้แบบเดิมๆ ใช้ตำราเดิมๆ ทำให้ไม่สามารถจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งเป็นกรอบในการ

สอบระดับชาติ ครูผู้สอนมีภาระการทำงานอื่นๆ มาก ทำให้มีเวลาเตรียมการจัดการเรียนรู้และทำการสอนในห้องเรียนน้อยลง รวมทั้งจำนวนครูมีน้อยบางครั้งและบางช่วงเวลา คุณวุฒิของครูผู้สอนไม่ตรงตามการสอนครูไม่ครบตามกลุ่มสาระ ในโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดกลางหลายแห่งที่ผู้เรียนมีคะแนนการสอบ O-NET ต่ำ พบว่ามีจำนวนครูไม่เพียงพอในบางกลุ่มสาระ ผู้บริหารต้องแก้โดยการนำครูในกลุ่มสาระอื่นไปสอนในกลุ่มสาระที่ครูขาด ทำให้คุณวุฒิของครูไม่ตรงตามสาระ การสอน ส่งผลถึงคุณภาพการสอนของครู ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนไม่ดีขึ้น

ด้านผู้เรียน พบว่า ผู้เรียนได้เรียนไม่เต็มที่อันเนื่องจากสถานการณ์ในพื้นที่ ประกอบกับผู้เรียนขาดประสบการณ์ในการทำข้อสอบตามแนวของ สทศ. ไม่เข้าใจวิธีระบายนคำตอบและคำชี้แจงในกระดาษคำตอบ ทำให้ผู้เรียนขาดความมั่นใจในการทำข้อสอบ ไม่รู้ว่าจะนำผลการสอบไปใช้ทำอะไรเมื่อไหร่ จึงไม่เห็นความสำคัญของการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ ไม่นำผลการทดสอบไปใช้ในการ พัฒนาตนเอง ผู้เรียนส่วนใหญ่มีปัญหาด้านการอ่าน อ่านไม่คล่อง ทำให้ไม่มีความอดทนในการอ่าน ข้อความยาวๆ เพื่อทำข้อสอบ ขาดทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ การคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ ที่สำคัญสิ่งแวดล้อมบริบทผู้เรียนไม่เอื้อต่อการเรียนรู้

ด้านผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีฐานะยากจน บางส่วนไปประกอบอาชีพที่ มาเลเซีย ปลอมยี่ให้นักเรียนอยู่กับปู่ ย่า ตา ยาย หรือญาติ ทำให้ขาดการดูแลเอาใจใส่ด้านความปลอดภัย ด้านการเรียน ขาดความอบอุ่นในครอบครัว ผู้ปกครองละเลยการอบรมพฤติกรรมนักเรียนมีบ้างที่ผู้ปกครองบางส่วนให้การดูแลเอาใจใส่ต่อลูกเป็นอย่างดีในการเรียน

ด้านชุมชน พบว่า สภาพแวดล้อมชุมชนและโรงเรียนขนาดเล็กที่อยู่นอกตัวเมืองจะมีการแข่งขันทางด้านวิชาการ และความกระตือรือร้น ความเอาใจใส่ ในการเรียนน้อย ส่งผลให้คะแนน O-NET ต่ำเมื่อเทียบกับโรงเรียนขนาดใหญ่ในเมืองที่มีการแข่งขันทางวิชาการสูง และยิ่งกว่านั้นชุมชนไม่เข้าใจ และไม่ให้ความสำคัญในการทดสอบระดับชาติ องค์กรชุมชนไม่ให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ ที่สำคัญความไม่เข้าใจตรงกันของภาครัฐกับชุมชนและสถาบันการศึกษาเอกชนในพื้นที่

ด้านแบบทดสอบระดับชาติ พบว่า แบบทดสอบของ สทศ.ระดับความยากของข้อสอบ พบว่ามีความคิดเห็นที่หลากหลาย โดยส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าข้อสอบ มีความยากง่ายแตกต่างกันไป วิชาที่นักเรียนส่วนใหญ่คิดว่ายากมากคือ วิชาภาษาอังกฤษ และวิชาคณิตศาสตร์ รวมถึงข้อสอบที่ออกแนวคิดวิเคราะห์ ซึ่งตรงกับความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีความเห็นว่าข้อสอบค่อนข้างยากเกินกว่าที่นักเรียนจะทำได้ รวมทั้ง วิธีการให้คะแนนซับซ้อน หลากรูปแบบ และเปลี่ยนแปลงบ่อย ทำให้นักเรียนขาดประสบการณ์ในการทำ ข้อสอบ ส่งผลให้คะแนนต่ำและไม่สะท้อนความรู้ที่แท้จริงของนักเรียน แบบทดสอบของ สทศ.บางข้อ มีความลำเอียงเอื้อประโยชน์ต่อนักเรียนบางกลุ่ม บางพื้นที่ ยิ่งเป็นพื้นที่สามจังหวัดด้วยแล้วข้อสอบหลายข้อนักเรียนแทบจะไม่เคยได้เรียนเลยเนื่องจากการจัดการเรียนรู้ในบริบทที่แตกต่างจึงส่งผลให้การนำเนื้อหาที่มาจัดการเรียนรู้ส่วนใหญ่แล้วจะสอดคล้องกับวัฒนธรรมวิถีชีวิตท้องถิ่นมากกว่า

ตอนที่2 ความสำเร็จและความล้มเหลวของการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ในช่วง3 ปีที่ผ่านมา

(พ.ศ. 2553-2555) ข้อค้นพบในการศึกษาวิจัยปัจจัยที่เป็นสาเหตุของความล้มเหลวในการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ในช่วง3ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2553-2555)คือสภาพการจัดการศึกษาในพื้นที่ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้นในปัจจัยต่างๆ (ตอนที่ 1) ดังนั้นปัจจัยความล้มเหลวที่ยังคงเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาผู้เรียน ดังนั้นจึงพอสรุปได้ว่า ปัจจัยที่จะมีส่วนเกื้อหนุน หนุนเสริมให้การจัดการศึกษาในพื้นที่ โดยเฉพาะการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนจะต้องคำนึงประเด็นต่างๆดังนี้

1. การมีเป้าหมายปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552-2561)

ยุทธศาสตร์1: ให้คนไทยและการศึกษาไทยมีคุณภาพ ได้มาตรฐานสากล

ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาหลักจากการทดสอบทางการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน มีคะแนนเฉลี่ยมากกว่า ร้อยละ50

2. นโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (หนังสือ3 ก.พ.53)

2.1 ใช้เป็นส่วนหนึ่งในการคัดเลือกเข้าเรียนต่อชั้น ม.1 และ ม.4 ในโรงเรียนที่มีการแข่งขันสูง

2.2 ให้ครูผู้สอนนำไปใช้ปรับปรุงการเรียนการสอน

3. ประกันคุณภาพการศึกษา (พรบ. การศึกษาแห่งชาติ)

3.1 ประกันคุณภาพภายใน

3.2 ประเมินคุณภาพภายนอก

4. ปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน และการบริหาร

5. ให้เป็นส่วนหนึ่งในการคัดเลือกเข้าศึกษาในระดับสูงขึ้น

6. ลดความเหลื่อมล้ำด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมีเป้าหมายการดำเนินงานติดตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาต้องผ่านการรับรองของ สมศ 100 %

7. ร่วมกันของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่ไม่ว่าจะเป็น กระทรวงศึกษาธิการ ศอ.บต. สช. หรือแม้กระทั่งสำนักงานการศึกษาธิการภาคที่ 12 ที่เป็นผู้รับลูกส่งต่อนโยบายโดยตรงมาจากกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนานโยบายทางการศึกษาในพื้นที่

8. ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการจัดการศึกษาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยเฉพาะโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามซึ่งผู้บริหารและครูส่วนใหญ่ตกเป็นเหยื่อของเหตุการณ์การก่อความไม่สงบในพื้นที่อยู่ตลอดเวลา

9. คุณภาพของผู้บริหาร ครู ผู้เรียน และผู้ปกครองและสภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่ต้องตระหนักร่วมกัน

10. การจัดการศึกษาที่สอดคล้องและสนองตอบต่อบริบทวิถีวัฒนธรรมท้องถิ่น

11. การดำเนินการนโยบายการจัดการศึกษาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ผ่านองค์กรผู้นำทางศาสนาและการศึกษาของชุมชน เพื่อลดแรงเสียดทานในการยอมรับจากภาครัฐใน

ความหวังดีหลายนโยบายซึ่งไม่เข้าใจตรงกันระหว่างพื้นที่กับหน่วยงานภาครัฐในระดับนโยบายที่ลงมายังพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

5.2 อภิปรายผล

ตอนที่ 1 สภาพการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 6 ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน: กรณีศึกษาโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ **ปรากฏข้อค้นพบดังนี้**

ด้านการกำหนดนโยบายและการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ พบว่า ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา นโยบายและแนวทางการแก้ไขปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ถูกผูกไว้กับตัวบุคคล และมักจะเปลี่ยนแปลงตามการโยกย้ายเปลี่ยนแปลงของบุคคลเหล่านั้น ส่งผลให้แนวทางการปฏิบัติงานไม่ชัดเจนและต่อเนื่องอย่างที่ควรจะเป็น ทำให้ผู้ปฏิบัติสับสน และเมื่อมีการนำนโยบายแผนงาน มาตราการไปสู่การปฏิบัติเพียงแต่ประเมินว่าได้ทำแล้ว แต่ขาดการศึกษาวิเคราะห์ ประเมินถึงสิ่งที่ทำว่ามีคุณภาพ หรือเกิดผลตามเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่

ด้านนโยบายของโรงเรียนในการพัฒนาคุณภาพวิชาการ พบว่า ในโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ผู้บริหารมุ่งเน้นที่จะให้มีการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น แต่ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับความพร้อมของโรงเรียนและบุคลากร อย่างไรก็ตาม การจัดการเรียนการสอนผู้บริหารส่วนใหญ่ จะดำเนินตามนโยบายของกระทรวงที่มุ่งเน้นให้เกิดความเสมอภาค นักเรียนทุกคนได้รับความรู้อย่างทั่วถึง แต่ไม่เน้นการจัดการเรียนการสอนที่ตัวบุคคลเพื่อที่จะทำให้มีผลการสอบ ที่สูงขึ้นอย่างเดียวซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของเอื้อมพร หลินเจริญ (บทสรุปสำหรับผู้บริหาร : 2552) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยเชิงสาเหตุที่ทำให้คะแนนการทดสอบ O-NET ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต่ำ สอนหนึ่งมาจากการที่ผู้บริหารสถานศึกษามองว่าการยกระดับสถานศึกษาต้องทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาให้สูง โดยไม่ได้คำนึงถึง ความพร้อมของครูผู้สอนเลย และโรงเรียนบางแห่งที่นักเรียนมีคะแนน O-NET ต่ำไม่ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับการสอบบางโรงเรียนมีปัญหาเรื่องอินเทอร์เน็ตที่ไม่สามารถใช้อย่างสะดวกรวดเร็วหรือแม้แต่ครูบางคนมีปัญหาเรื่องการใช้คอมพิวเตอร์ในการสืบค้นข้อมูล ทั้งนี้ยังได้มีการเสนออีกว่าผู้บริหารต้องมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนของครู และ **สภาพแวดล้อมของโรงเรียนให้พร้อม การทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาให้สูงนั้นไม่ยากเลย**

ด้านผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญต่อการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนค่อนข้างน้อย ไม่ทันได้คิดเรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์เนื่องจากภาระงานบริหารที่ต้องฉุกละจุกอยู่ตลอดเวลาว่าจะทำอย่างไรให้โรงเรียนดำเนินกิจกรรมไปได้ภายใต้สภาวะการณ์ก่อความไม่สงบในพื้นที่มีอย่างตลอดและขาดการนิเทศติดตามผลอย่างต่อเนื่องซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของสุรัชย์ ไวยวรรณจิตร์ (บทคัดย่อ: 2552) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาสาเหตุที่ทำให้คะแนน O-NET ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ต่ำ :

กรณีศึกษาโรงเรียนสุขสวัสดิ์วิทยาลัยพลาผลจากการวิจัยพบว่าสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อคะแนน O-NET ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต่ำประกอบด้วยปัจจัยในหลายๆด้านหนึ่งในนั้นคือผู้บริหารโรงเรียนขาดทักษะและความเข้าใจในการจัดการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้ และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของอุบลแก้วปิ่นและคณะ ที่ทำการศึกษารวบรวมแนวทางให้นำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษาพบว่า 1) ผู้บริหารเห็นว่าบทบาทหน้าที่การสอนเป็นของครูผู้สอนเป็นเพียงผู้สนับสนุนให้ครูปฏิบัติหน้าที่พัฒนาผู้เรียนในความรับผิดชอบของแต่ละคนและผู้บริหารจะคำนึงถึงผลการทดสอบระดับชาติเมื่อจะประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. ซึ่งจะเอาใจใส่จริงจังเมื่อใกล้จะประเมิน (ทุก 5 ปี) ทำให้ช่วงต่อเนืองระหว่างปีมีความเอาใจใสน้อยไปบ้างไม่ต่อเนื่อง 2) ผู้บริหารมีงานประชุมอบรมร่วมเป็นคณะกรรมการระดับเขตพื้นที่ทำให้มีเวลาดูแลงานวิชาการน้อยลง 3) ผู้บริหารให้ความสำคัญงานอื่นมากกว่าจึงขาดความเอาใจใส่ในการนำผลการทดสอบไปใช้พัฒนาผู้เรียนและ 4) ผู้บริหารไม่มีเวลาศึกษาผลการทดสอบอย่างเพียงพอและศึกษาไม่ครบทุกฉบับทำให้แปลความหมายได้ไม่ชัดเจนเช่นค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนรายสาระเป็นต้นดังนั้นจึงมีการเสนอว่า ผู้บริหารควรจัดให้มีการศึกษาสถิติต่างๆ ค่าคะแนนระดับชาติวิเคราะห์ผลการสอบทั้งจุดเด่นจุดด้อยเพื่อร่วมกับครูผู้สอนในการวางแผนพัฒนาผู้เรียนและแก้ปัญหาที่พบแล้วร่วมกันดำเนินการอย่างต่อเนื่องตลอดปีการศึกษาและครบทุกชั้นทั้งนี้ผู้บริหารจะต้องนิเทศติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องให้กำลังใจครูผู้สอนร่วมแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินการด้วยความเป็นกัลยาณมิตรและรับผิดชอบต่อร่วมกันซึ่ง

ด้านความเหลื่อมล้ำระหว่างครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามกับโรงเรียนของรัฐพบว่า การสนับสนุนส่งเสริมครูในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ซึ่งจัดการเรียนรู้ในพื้นที่เสี่ยงภัยและสอนนักเรียนสัญชาติไทย เช่นเดียวกันมีความเหลื่อมล้ำกันระหว่างครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม กับครูในโรงเรียนของรัฐ ทั้งในด้านเงินเดือน ค่าตอบแทนการพัฒนาตนเองสวัสดิการ โดยครูในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามส่วนใหญ่ได้รับเงินเดือนไม่ตรงตามวุฒิไม่ได้รับเงินวิทยฐานะและเงินค่าเสี่ยงภัยเหมือนกับครูโรงเรียนของรัฐ

ด้านครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม พบว่า ครูผู้สอนยังไม่ปรับวิธีการจัดการเรียนรู้ของตนเองให้สอดคล้องกับการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ไม่เข้าใจหลักสูตรยังคงยึดรูปแบบในการจัดการเรียนรู้แบบเดิมๆใช้ตำราเดิมๆตามแต่เครือข่ายโรงเรียนจะสังกัดสำนักพิมพ์ใด ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการศึกษาของ สุรชัย ไวยวรรณจิตร (บทคัดย่อ: 2552) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาสาเหตุที่ทำให้คะแนน O-NET ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต่ำ : กรณีศึกษา

โรงเรียนสุขสวัสดิ์วิทยา ผลจากการวิจัยพบว่าสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อคะแนน O-NET ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ตำบลประกอบด้วยปัจจัยในหลายๆ ด้านหนึ่งนั้นคือ ครูผู้สอนไม่มีความชำนาญเฉพาะด้านการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาที่รับผิดชอบและที่สำคัญคือขาดครูแนะแนวที่มีความชำนาญเฉพาะด้านส่งผลให้การรับรู้ข่าวสารข้อมูลที่ถูกต้องในการสอบคัดเลือกและการทดสอบวัดความสามารถของนักเรียนเป็นไปอย่างไร้ทิศทาง ซึ่งส่งผลต่อตัวผู้เรียนเป็นอย่างมาก ทำให้ไม่สามารถจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นกรอบในการสอบระดับชาติ ตลอดทั้งครูผู้สอนมีภาระการทำงานอื่นๆ มาก ทำให้มีเวลาเตรียมการจัดการเรียนรู้และทำการสอนในห้องเรียนน้อยลง รวมทั้งจำนวนครุมีน้อยบางครั้งและบางช่วงเวลา คุณวุฒิของครูผู้สอนไม่ตรงตามการสอนครูไม่ครบตามกลุ่มสาระ สอดคล้องกับ ผลการศึกษาของเอื้อมพร หลินเจริญ (บทสรุปสำหรับผู้บริหาร : 2552) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยเชิงสาเหตุที่ทำให้คะแนนการทดสอบ O-NET ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ตำบล ผลการศึกษาพบว่า **ภาระงานของครุมีมาก**โรงเรียนหลายแห่งครุมีงานอื่น ๆ เช่น งานพัสดุงานการเงินงานธุรการรวมถึงงานโครงการพิเศษของโรงเรียนไม่ว่าจะเป็นโครงการอาหารกลางวันโครงการที่ทำร่วมกับชุมชนซึ่งเป็นงานที่ได้รับมอบหมายเพิ่มเติมจากงานการสอนทำให้ครุมีเวลาในการเตรียมการสอนน้อยลงไม่สามารถสอนได้เต็มที่จึงส่งผลให้คะแนน O-NET ของนักเรียนในโรงเรียนดังกล่าวต่ำลงไปด้วยทั้งนี้โรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดกลางหลายแห่งที่ผู้เรียนมีคะแนนการสอบ O-NET ต่ำ พบว่ามีจำนวนครุไม่เพียงพอในบางกลุ่มสาระ ผู้บริหารต้องแก้โดยการนำครุในกลุ่มสาระอื่นไปสอนในกลุ่มสาระที่ครุขาด ทำให้คุณวุฒิของครุไม่ตรงตามสาระการสอน ส่งผลถึงคุณภาพการสอนของครุ ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนไม่ดีขึ้น และการก่อความไม่สงบในพื้นที่ที่ยังคงส่งผลให้ครุได้สอนบ้างไม่ได้สอนบ้าง ทำให้คุณภาพการสอนลดลง นักเรียนได้รับประสบการณ์ไม่เต็มตามศักยภาพเท่าที่ควรจะเป็น นอกจากนี้การส่งต่อ และใช้ข้อมูลนักเรียนรายบุคคลเพื่อพัฒนาคุณภาพ นักเรียนยังไม่ต่อเนื่อง ทำให้นักเรียนได้รับการพัฒนาไม่ตรงกับความรู้พื้นฐานเดิมของนักเรียน ครูบางส่วนไม่เห็นความสำคัญของการสอบระดับชาติ O-NET จึงมอบภาระการสอบระดับชาติให้ครุประจำชั้น ที่มีการสอบระดับชาติ ขาดการร่วมกันทำงาน ครูละเลย ไม่เอาใจใส่นักเรียน ให้ผลการเรียนแบบ ปล่อยเกรด ทำให้นักเรียนไม่เห็นความสำคัญของการสอบและคะแนน ครูบางคนขาดทักษะการวัด และประเมินผลที่เน้นกระบวนการคิด ขาดการวิเคราะห์ข้อสอบ ไม่มีมาตรการยกระดับผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนที่ชัดเจน และไม่ติดตามความเคลื่อนไหวของ สทศ. ทางเว็บไซต์ ทำให้ไม่เข้าใจข้อมูล การสอบ ทำให้เตรียมความพร้อมได้ไม่เต็มตามศักยภาพของผู้เรียน ที่สำคัญในคณะครุด้วยกันขาดการทำ KM ระหว่างครุเพื่อนำมาใช้ปรับปรุงพัฒนาผู้เรียนในบางกรณีที่ครุบางท่านทำสำเร็จ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญที่การทำงานระหว่างครุด้วยกันห่างหายไปในการเน้นการแก้ปัญหาผู้เรียนด้วยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ด้านผู้เรียน พบว่า ผู้เรียนได้เรียนไม่เต็มที่อันเนื่องมาจากสถานการณ์ในพื้นที่ ประกอบกับ ผู้เรียนขาดประสบการณ์ในการทำข้อสอบตามแนวของ สทศ. ไม่เข้าใจวิธีระบายคำตอบและคำ

ชี้แจงในกระดาษคำตอบ ทำให้ผู้เรียนขาดความมั่นใจในการทำข้อสอบ ผู้เรียนระดับประถมศึกษา ปีที่ 6 หรือแม้แต่มัธยมศึกษาปีที่ 3 ยังให้ความสำคัญต่อการสอบน้อย เนื่องจากยังไม่รู้ว่า จะนำผลการสอบไปใช้ทำอะไรเมื่อไหร่สำหรับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ยังจำแนกออกได้ 3 กลุ่ม คือ 1 กลุ่มที่ได้รับโควตาโดยตรงจากมหาวิทยาลัย 2 กลุ่มไม่เรียนต่อในมหาวิทยาลัย 3 กลุ่ม ที่ได้รับโควตาตรงจากมหาวิทยาลัย แต่ยังไม่พอใจกับคณะ สาขา ที่ได้ ซึ่งในกลุ่มสุดท้ายจะให้ความสำคัญต่อการสอบ O-NET มากกว่ากลุ่มที่ 1 และ 2 จะมีการเตรียมตัว มีความสนใจและตั้งใจ สอบมากเป็นพิเศษ ส่วนในกลุ่มที่ 1 และ 2 นั้นการสอบ O-NET เป็นเพียงการให้จบตาม กระบวนการเท่านั้นไม่มีการเตรียมตัวและตั้งใจสอบผู้เรียนไม่เห็นความสำคัญของการทดสอบทาง การศึกษาแห่งชาติ ไม่นำผลการทดสอบไปใช้ในการ พัฒนาคณะเอง ผู้เรียนส่วนใหญ่มีปัญหาด้ว การอ่าน อ่านไม่คล่อง ทำให้ไม่มีความอดทนในการอ่าน ข้อความยาวๆ เพื่อทำข้อสอบ ขาดทักษะ การอ่านจับใจความสำคัญ การคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ ที่สำคัญสิ่งแวดล้อมบริบทผู้เรียนไม่เอื้อ ต่อการเรียนรู้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เอี่ยมพร หลินเจริญ. 2552 ที่ได้วิจัยเรื่องปัจจัยเชิง สาเหตุที่ทำให้คะแนน O-NET ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต่ำ โดยใช้ เทคนิคการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพในโรงเรียนที่มีคะแนน O-NET ต่ำ 3 จังหวัดได้แก่ พิษณุโลก สุโขทัยและนครสวรรค์แบ่งตามขนาดเล็กกลางใหญ่ในเมืองและนอกเมืองโดยวิธีการสัมภาษณ์เชิง ลึกและการสนทนากลุ่มผลการวิจัยในประเด็นการเห็นความสำคัญของการสอบ O-NET พบว่า นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ยังให้ความสำคัญต่อการสอบน้อยเนื่องจากยังไม่รู้ว่า จะนำผล จากการสอบไปใช้ทำอะไรเมื่อไหร่

ด้านผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีฐานะยากจน บางส่วนไปประกอบอาชีพที่ มาเลเซีย ปลอมยี่ให้นักเรียนอยู่กับปู่ ย่า ตา ยาย หรือญาติ ทำให้ขาดการดูแลเอาใจใส่ด้านความ ประพฤติ ด้านการเรียน ขาดความอบอุ่นในครอบครัว ผู้ปกครองละเลยการอบรมพฤติกรรม นักเรียนมีบ้างที่ผู้ปกครองบางส่วนให้การดูแลเอาใจใส่ต่อลูกเป็นอย่างดีในการเรียน ซึ่งกลุ่มคน เหล่านี้จะมีน้อยแต่ก็จะสื่อให้เห็นเลยว่าผู้ปกครองที่เอาใจใส่ดูแลเรื่องเรียนของลูก จะทำให้ลูกมีผล การเรียนที่ดีกว่านักเรียนคนอื่นๆ สอดคล้องกับผลการศึกษาของอุบลแก้วปิ่นและคณะ ที่ได้ศึกษา เรื่องแนวทาง การนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษาพบว่านักเรียน ขาดความอบอุ่นในครอบครัวนอกจากนี้ผู้ปกครองบางคนละเลยการอบรมพฤติกรรมนักเรียนทำให้นักเรียนไม่สนใจเรียนจึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้นักเรียนไม่สนใจเรียนไม่มีเป้าหมายในการเรียนขาด แรงจูงใจในการเรียนส่วนชุมชนเป็นสังคมที่นักเรียนอาศัยอยู่และเป็นแรงผลักดันทางอ้อมที่ส่งผล ต่อการเรียนของเด็กในชุมชนโดยเฉพาะบางชุมชนมีแหล่งอบายมุขสิ่งเสพติดที่ทำให้นักเรียนต้อง เกี่ยวข้องอยู่ตลอดเวลาทำให้นักเรียนไม่สนใจเรียนบางชุมชนที่ไม่เข้าใจและไม่ให้ความสำคัญใน การทดสอบระดับชาติผู้ปกครองก็ไม่ดูแลเด็กองค์การชุมชนก็จะไม่ให้การสนับสนุนกิจกรรมต่างๆที่ โรงเรียนจัดขึ้นทำให้การพัฒนาผู้เรียนไม่ได้ผลเท่าที่ควรจะเป็นทั้งนี้เนื่องจากผู้ปกครองส่วนใหญ่

เป็นเกษตรกรรับจ้างทำงานต่างถิ่นมีความรู้ไม่เข้าใจระบบการศึกษาไม่ติดตามกิจกรรมของโรงเรียน

ด้านชุมชน พบว่า สภาพแวดล้อมชุมชนและโรงเรียนขนาดเล็กที่อยู่นอกตัวเมืองจะมีการแข่งขันทางด้านวิชาการ และความกระตือรือร้น ความเอาใจใส่ ในการเรียนน้อย ส่งผลให้คะแนน O-NET ต่ำเมื่อเทียบกับโรงเรียนขนาดใหญ่ในเมืองที่มีการแข่งขันทางวิชาการสูง และยิ่งกว่านั้น ชุมชนไม่เข้าใจ และไม่ให้ความสำคัญในการทดสอบระดับชาติ องค์กรชุมชนไม่ให้การสนับสนุน ด้านงบประมาณ ที่สำคัญความไม่เข้าใจตรงกันของภาครัฐกับชุมชนและสถาบันการศึกษาเอกชนในพื้นที่ โดยฝ่ายรัฐมักมองโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในแง่ลบ ทำให้ประเด็นที่จะส่งเสริม สนับสนุนไม่ได้อยู่บนพื้นฐานของความไว้วางใจซึ่งกันและกัน บางครั้งรัฐบริหารด้วยความหวาดระแวงมากกว่าส่งเสริม ในขณะที่ชุมชนท้องถิ่นบางครั้งก็แปลความเจตนาของรัฐไม่ตรง สภาพ มองว่าการดำเนินการของรัฐมักมีวาระซ่อนเร้น เช่น โครงการทวิภาษา ที่กำหนดให้มี หลักสูตรสองภาษาในโรงเรียนแอบแฝงด้วยนัยยะซ่อนเร้นที่จะทำให้ภาษามลายูถิ่นหมดไปจากพื้นที่หรือเปล่า และเป็นการเข้าไปแทรกแซงการจัดการศึกษาในท้องถิ่นซึ่งมีชุมชนเป็นผู้ดูแลอยู่แล้วหรือเปล่าสอดคล้องกับ ผลการศึกษาของนินาวัลย์ ปานากาเซ็งแมงกาจิ (บทคัดย่อ: 2550) ได้ศึกษาเรื่องการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลการศึกษาพบว่า แนวทางการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่สร้างขึ้นจาก องค์ประกอบที่เกิดจากกลุ่มตัวแปรที่มีความสอดคล้องกับหลักการพัฒนาที่ยั่งยืนให้มีความสมดุล ทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมทางการศึกษาแนวทางการจัดการศึกษาดังกล่าว หนึ่งในนั้น คือ การสร้างความสามารถในการตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการทางการศึกษา จำนวน 5 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามวิถีอิสลามอย่างสอดคล้องกับบริบททางสังคมวัฒนธรรมท้องถิ่นและสากล การจัดกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อให้ผู้เรียนดำรงชีวิตอย่างสันติสุข ครูและบุคลากร สายนับสนุนการสอนมืออาชีพ การดำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของสถานศึกษา และการพัฒนาผู้เรียน เป็นรายบุคคล และการสร้างความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับบริบทของท้องถิ่นและสากล จำนวน 1 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบเกี่ยวกับการสร้างการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับ ชุมชน ทุกองค์ประกอบข้างต้นเป็นแนวทางการจัดการศึกษาที่สามารถนำไปปรับใช้ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามทุกขนาดในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้ สามารถพัฒนาได้อย่างยั่งยืน

ด้านแบบทดสอบระดับชาติ พบว่า แบบทดสอบของ สทศ. ระดับความยากของข้อสอบ พบว่า มีความคิดเห็นที่หลากหลาย โดยส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าข้อสอบ มีความยากง่ายแตกต่างกันไป วิชาที่นักเรียนส่วนใหญ่คิดว่ายากมากคือ วิชาภาษาอังกฤษ และวิชาคณิตศาสตร์ รวมถึง ข้อสอบที่ออกแนวคิดวิเคราะห์ ซึ่งตรงกับความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีความเห็นว่าข้อสอบ

ค่อนข้างยากเกินกว่าที่นักเรียนจะทำได้ รวมทั้ง วิธีการให้คะแนนซับซ้อน หลายรูปแบบ และเปลี่ยนแปลงบ่อย ทำให้นักเรียนขาดประสบการณ์ในการทำ ข้อสอบ ส่งผลให้คะแนนต่ำและไม่สะท้อนความรู้ที่แท้จริงของนักเรียน แบบทดสอบของ สทศ.บางข้อ มีความลำเอียงเอื้อประโยชน์ต่อนักเรียนบางกลุ่ม บางพื้นที่ ยิ่งเป็นพื้นที่สามจังหวัดด้วยแล้วข้อสอบหลายข้อนักเรียนแทบจะไม่เคยได้เรียนเลยเนื่องจากการจัดการเรียนรู้ในบริบทที่แตกต่างจึงส่งผลให้การนำเนื้อหาที่มาจัดการเรียนรู้ส่วนใหญ่แล้วจะสอดคล้องกับวัฒนธรรมวิถีชีวิตท้องถิ่นมากกว่า

ตอนที่ 2 ความสำเร็จและความล้มเหลวของการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2553-2555) ข้อค้นพบในการศึกษาวิจัยปัจจัยที่เป็นสาเหตุของความล้มเหลวในการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2553-2555) คือสภาพการจัดการศึกษาในพื้นที่ดังกล่าวมาแล้วข้างต้นทั้งนี้ ปัจจัยความล้มเหลวที่ยังคงเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาผู้เรียน ดังนั้นจึงพอสรุปได้ว่า ปัจจัยที่จะมีส่วนเกื้อหนุน หนุนเสริมให้การจัดการศึกษาในพื้นที่โดยเฉพาะการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนจะต้องคำนึงประเด็นต่างๆดังนี้

1. การมีเป้าหมายปฏิบัติการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552-2561)

ยุทธศาสตร์1: ให้คนไทยและการศึกษาไทยมีคุณภาพ ได้มาตรฐานสากล

ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 ผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนในวิชาหลักจากการทดสอบทางการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน มีคะแนนเฉลี่ยมากกว่า ร้อยละ50

2.นโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (หนังสือ3 ก.พ.53)

2.1 ใช้เป็นส่วนหนึ่งในการคัดเลือกเข้าเรียนต่อชั้น ม.1 และ ม.4 ในโรงเรียนที่มีการแข่งขันสูง

2.2ให้ครูผู้สอนนำไปใช้ปรับปรุงการเรียนการสอน

3. ประกันคุณภาพการศึกษา (พรบ. การศึกษาแห่งชาติ)

3.1ประกันคุณภาพภายใน

3.2ประเมินคุณภาพภายนอก

4. ปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน และการบริหาร

5. ให้เป็นส่วนหนึ่งในการคัดเลือกเข้าศึกษาในระดับสูงขึ้น

6.ลดความเหลื่อมล้ำด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยมีเป้าหมายการดำเนินงานติดตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาต้องผ่านการรับรองของ สมศ 100 %

7. ร่วมกันของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่ไม่ว่าจะเป็น กระทรวงศึกษาธิการ ศอ.บต. สช. หรือแม้กระทั่งสำนักงานการศึกษาธิการภาคที่ 12 ที่เป็นผู้รับลูกส่งต่อนโยบายโดยตรงมาจากกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนานโยบายทางการศึกษาในพื้นที่

8. ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการจัดการศึกษา

ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยเฉพาะโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามซึ่งผู้บริหารและครูส่วนใหญ่ตกเป็นเหยื่อของเหตุการณ์การก่อความไม่สงบในพื้นที่อยู่ตลอดเวลา

9. คุณภาพของผู้บริหาร ครู ผู้เรียน และผู้ปกครองและสภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่ต้องตระหนักร่วมกัน

10. การจัดการศึกษาที่สอดคล้องและสนองตอบต่อบริบทวิถีวัฒนธรรมท้องถิ่น

11. การดำเนินการนโยบายการจัดการศึกษาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ผ่านองค์กรผู้นำทางศาสนาและการศึกษาของชุมชน เพื่อลดแรงเสียดทานในการยอมรับจากภาครัฐในความหวังดีหลายนโยบายซึ่งไม่เข้าใจตรงกันระหว่างพื้นที่กับหน่วยงานภาครัฐในระดับนโยบายที่ลงมายังพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

ส่วนของพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ จะต้องมีการวางแผนร่วมกันอย่างเป็นระบบ โดยการศึกษามูลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนพัฒนา นำไปสู่การปฏิบัติที่ต่อเนื่องจริงจัง จัดให้ครูสอนตรงวิชาเอก และเพียงพอ มีการปลูกจิตสำนึกให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการสอบระดับชาติ ด้วยการชี้แจง ประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง ครูผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเอาใจใส่ ให้ความร่วมมือในการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้รวมทั้งผู้บริหารสถานศึกษานิเทศติดตามผล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีนโยบายการพัฒนาผู้เรียนที่ชัดเจน นิเทศติดตามผลการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการ พัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างจริงจัง ต่อเนื่อง มีสื่อ เทคโนโลยีทันสมัย มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ผู้ปกครอง ชุมชนต้องให้ความร่วมมือในการดูแลการเรียนของนักเรียนที่บ้าน หน่วยงานต้นสังกัด ผู้บริหารระดับต่างๆ ให้ความสำคัญกับการจัดสรรงบประมาณ ให้ขวัญกำลังใจ และติดตามผลการดำเนินงานอยู่เสมอ มีการเตรียมความพร้อมนักเรียนก่อนสอบ ครูสามารถนำผลการทดสอบระดับชาติไปใช้ในการพัฒนาการสอนของตนเอง จึงจะสามารถ พัฒนาผู้เรียนได้ ทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีความรับผิดชอบ ตั้งใจทำงานตามบทบาทหน้าที่ของตนเอง อย่างเต็มกำลังความสามารถ ประชาสัมพันธ์ความสำคัญของการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติอย่างต่อเนื่อง

วิธีการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียน ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ ควรมีการวิเคราะห์ผลสอบตาม มาตรฐานของนักเรียนปีที่ผ่านมา ศึกษาเด็กรายบุคคลในปีที่จะสอบ มีการวางแผนพัฒนาผู้เรียนร่วมกันของบุคลากรใน โรงเรียน ครูควรปรับการเรียนเปลี่ยนการสอนโดยคำนึงถึงลีลาการเรียนรู้ของผู้เรียน ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เน้นกระบวนการคิดทุกระดับขั้นอย่างต่อเนื่อง มีการสร้างข้อสอบมาตรฐานตามมาตรฐานและตัวชี้วัด จัดทำ คลังข้อสอบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ตลอดจนจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ในการทำข้อสอบตามแนว ข้อสอบของ สทศ. ให้แก่ผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง สร้างความตระหนักในปัญหาการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และมุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนร่วมกันทุกฝ่าย และนิเทศติดตามผลอย่างต่อเนื่อง สิ่งสำคัญคือควรสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาผู้เรียนร่วมกันระหว่างโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่อยู่ใกล้เคียง หรือภายในจังหวัดเดียวกัน สนับสนุนการจัดทำ จัดหา การใช้ข้อสอบ สื่อ และสื่อเทคโนโลยีให้แก่ ครูผู้สอน พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้เข้มแข็ง เพราะการ “แบ่งปัน” จะสร้างคุณประโยชน์มากกว่าการ

“แข่งขัน” ดังที่อิสลามในสอนให้ประชาชนที่อยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มมากกว่าที่จะอยู่คนเดียวเพียงลำพัง เฉกเช่นเดียวกันกับการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาผู้เรียนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

5.3 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารโรงเรียนควรมีนโยบายในการนำคะแนนผลการสอบ O-NET มาใช้ประโยชน์ให้มาก เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการสอบ O-NET เช่นการนำคะแนนสอบ O-NET มาใช้ในการพิจารณาการจบในช่วงชั้นที่ 2 และ 4 ซึ่งจะทำได้ก็เห็นความสำคัญมากขึ้น
2. สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติควรกำหนดช่วงเวลาในการสอบและแจ้งผลการสอบ O-NET ให้เร็วขึ้น เพื่อที่จะทำให้สถานศึกษาต่างๆสามารถนำผลสอบ O-NET ไปใช้เป็นข้อมูลย้อนกลับสำหรับการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาผู้เรียนได้ และใช้ประกอบการพิจารณาเข้าศึกษาต่อได้อย่างแท้จริง อันจะส่งผลให้ สถานศึกษา ตลอดจนตัวผู้เรียน ตระหนักถึงความสำคัญของการสอบ O-NET มากขึ้น
3. โรงเรียนควรมหาแนวทางในการแจ้งผลการสอบให้ครูผู้สอนสามารถทราบผลการสอบของผู้เรียนที่ครูสอนเพื่อ ที่จะนำผลการสอบไปเป็นข้อมูลย้อนกลับสำหรับการพิจารณาการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาผู้เรียนของตนเองได้ทันเวลา
4. โรงเรียนควรมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการสอบ O-NET โดยใช้สื่อและวิธีการที่หลากหลาย โดนเน้นวิธีการประชาสัมพันธ์ทางสื่อที่สามารถทำให้ครู นักเรียนและผู้ปกครองสามารถเข้าถึงข้อมูลได้มากขึ้น เช่น วิทยุ โทรทัศน์
5. ในการดำเนินการออกข้อสอบควรมีการนำครูในโรงเรียนต่างๆ ไปร่วมกันพิจารณาออกข้อสอบ หรือควรมีข้อสรุปประจำภูมิภาคต่างๆเพื่อลดความได้เปรียบเสียเปรียบของผู้เรียน

ภาคผนวก

เรื่อง

การนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ระดับชั้นมัธยมปีที่ 3 และปีที่ 6

ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน:

กรณีศึกษาโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

โรงเรียน.....ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด.....

เริ่มเวลาสัมภาษณ์.....น.

สิ้นสุดเวลาสัมภาษณ์.....น.

รวมเวลา.....นาที

ลงชื่อ.....ผู้สัมภาษณ์

วัน/เดือน/ปี ที่สัมภาษณ์.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจสอบ

วัน/เดือน/ปี ที่ตรวจสอบ.....

ผู้สัมภาษณ์ได้ทำการศึกษาสัมภาษณ์ ครูผู้บริหารและผู้ปกครองในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดชายแดนภาคใต้ในประเด็นต่างๆดังต่อไปนี้

1. สภาพการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 6 ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน
  - ด้านการกำหนดนโยบายและการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ
  - ด้านผู้บริหารสถานศึกษา
  - ด้านความเหลื่อมล้ำระหว่างครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามกับโรงเรียน

ของรัฐ

- ด้านครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
- ด้านผู้เรียน
- ด้านผู้ปกครอง
- ด้านชุมชน
- ด้านแบบทดสอบระดับชาติ

2. ความสำเร็จและความล้มเหลวของการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 6 ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา

- ด้านการกำหนดนโยบายและการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ
- ด้านผู้บริหารสถานศึกษา
- ด้านความเหลื่อมล้ำระหว่างครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามกับโรงเรียน

ของรัฐ

- ด้านครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
- ด้านผู้เรียน
- ด้านผู้ปกครอง
- ด้านชุมชน
- ด้านแบบทดสอบระดับชาติ

3. ข้อเสนอแนะในการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 6 ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). แผนพัฒนาการศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้

: บทสรุปผู้บริหารพ.ศ.2552-2555.

ใจทิพย์เชื้อรัตนพงษ์. (2539). การพัฒนาหลักสูตร : หลักการและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : อลิ้นเพชร.

ธีรพงศ์ แก่นอินทร์. (2532). รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรบางตัวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น.วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (สำเนา)

นินาวาลย์ปานากาแข็งแมงกาจิ. (2550). การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้.ปตตานี: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ภาณีชนาธิปกรณ. (2548). “การพัฒนาที่ยั่งยืนความสมดุลของการพัฒนา”วารสารเศรษฐกิจและสังคม. (พฤษภาคม-มิถุนายน 2548), 40-42.

รูปแบบการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับท้องถิ่นใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้. (มกราคม-กุมภาพันธ์ 2551)

ประชาคมวิจัย. ปีที่ 13 ฉบับที่ 77.

รัชนีพรजारุ่งวณิชสกุล. (2543). “พฤติกรรมการสอนภาษาอังกฤษของครูต้นแบบ” . วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศมหาวิทยาลัยศิลปากร.

ศิริชัยกาญจนวาสี. (2532). มิติใหม่ของการวิจัยทางการศึกษา.วารสารวิธีวิทยาการวิจัย.4 (1) :18.

สมโภชน์เอี่ยมสุภาจิต. (2528, กุมภาพันธ์). ช่วยลูกให้เรียนดีขึ้น. แม่และเด็ก, 8(2), 40-42.

สิรินธรสินจินดาวงศ์และคณะ. (2552). การวิเคราะห์คุณภาพของแบบทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET). กรุงเทพฯ: สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

สุรชัยไวยวรรณจิตร. (2552). การศึกษาสาเหตุที่ทำให้คะแนน O-NET ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต่ำ: กรณีศึกษาโรงเรียนสุขสวัสดิ์วิทยา. ทุนอุดหนุนการทาวิจัยจากสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน), กรุงเทพฯ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545. แผนการศึกษาแห่งชาติพ.ศ.2545-2559. กรุงเทพฯ : บริษัทพริกหวานกราฟฟิคจำกัด.

สำนักงานบูรณาการการศึกษาจังหวัดชายแดนใต้. (2554). ใส่ใจเข้าใจสถานการณ์การศึกษาจังหวัด

ชายแดนภาคใต้. บทสรุปงานวิจัยโครงการความร่วมมือทางวิชาการเพื่อการพัฒนาการศึกษาจังหวัด

ชายแดนภาคใต้ระหว่างกระทรวงศึกษาธิการกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).

สำนักงานทดสอบทางการศึกษา. (2553). แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง(พ.ศ.2552-2559).

กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

เสริมศักดิ์วิศาลาภรณ์. (2552). สภาพการจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้. สำนักงานเลขาธิการ

สภาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ.

อมรรวิชนาครทรพร. (2545). รายงานสภาวะการศึกษาไทยต่อประชาชนปี 2546 :ผ่าปมปฏิรูป.

กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.

เอี่ยมพรหลินเจริญและคณะ. (2552). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ทำให้คะแนนการทดสอบ O-NET ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต่ำ. กรุงเทพฯ: สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

Good, C.V. (1959). *Dictionary of education*. (3rd ed). New York : McGraw-Hill.

_____. (1982). *Human characteristic and school learning*. New York : McGraw-Hill.

Johnson, Burke and Christensen, Larry. (2008). *Educational Research*. 3rd ed. Los Angeles:

SAGE Publications.

McMillan, James H. and Schumacher, Sally. (2006). Research in Education. 6th ed.
Boston: Pearson.